

1983 h. n. d.

TRIBUNA

Naša temeljna praksa se zlahka umesti v tisti register, za katerega nedvoumno velja: O tem nočem ničesar vedeti — vse ostalo je tišina. Ta precizna »vednost« je kajpak hipnotična — vsi tisti, ki se niso zmotili, blodijo... Zato je morda tako težko biti svetnik. Vse tegobe in zadrege pritičejo izključno tistim, ki se niso zmotili. Tega pač niso počeli v imenu nekega histeričnega nazora, ki je videl najdlje v prihodnost. Ne pravimo, da je treba gledati naprej, ne pa nazaj, če se nočeš zmotiti v politiki, saj — le kje je politika? In če za svetnike velja, da je

odpadek užitka, potem zanj prav tako velja, da za časa življenja ne potrebuje usmiljenja, ki bi mu ga naprtovali tisti, za katere lahko rečemo, da so v določeni stvari šli predač. Ob tem so pa morali pozabiti, da je vednost vedno učinek tveganja in privolitve — prav ob tej maloverni naglici pa dobi njihova nadarjenost obstojno veljavo in pravo ime. A, kdo so »oni?« Tam smo, kjer ti vsak hišni inventar svetuje: »Pazi golobček, tukaj so ti besede štete!« Vselej so pač malce zunaj — in vsi se delamo, kot da so dokazani in preverjeni. Šteti sicer začnemo z njimi, toda v seštevku nikoli ne štejejo. Zato tudi, če so, to ne spremeni ničesar. Kar se nas tiče, nismo

hoteli, da bi se neki nauk, v katerem je že vse pretehtano, prevrnili v vodo: ne prikrivamo pa, da so mnogi izmed nas večkrat padli vznak — globokih poklonov zato pač nismo delali. V polju zgodovinskega nismo tisto, kar se daje na način upiranja, pač pa tisto, kar šepa na način ponavljanja. Zato seveda še nismo »simptom«, ki hodi po cesti. Ni nam veliko do tega, da bi dolgo trajali in trajamo zato, ker nam ni veliko do tega. Vemo, da more priti nov diskurz — nemara bo takrat naša naloga končana. Pa tudi, če pride nov in boljši diskurz, bo to še vedno zgolj razmerje med dvema diskurzoma — en diskurz proti drugemu diskurzu, kajti tudi če pride na ulico

Cesar, ki je gol, si lahko v najboljšem primeru deček iz Cesarjevih novih oblačil. Stvari nedvomno nismo nagnali v pojem — vsakdo pa je lahko prav lepo požrl svojo bit. Lahko bi rekli, da smo stvari preje nagnili — v taki strukturi se pač nismo mogli »upirati«: struktura stvari same nam je dopuščala prav »ponavljanje«.

Prisilila nas je v »ponavljanje« — črka je bila naša le po sili! Zato so si polomili zobe vsi tisti, ki so nas iskali v redu Politike... in v tem zalomljenem iskanju so se morali izgubiti. Zanimala nas je zgolj obscenost političnega diskurza kot temelj zgovodinske družbenosti in materialne utemeljenosti Po-

litike same. Z drugačno drugimi besedami, v biti Politike nismo bili udeleženi — naša fragmentarna udeležba se je umeščala prav v diskurz tistega, kar se nam daje na način političnega — študent pač ob tem ni bil ravno »odpadek... kvečjemu zastavek. Teoriji pač nič ne manjka — mi teoretskih receptov nismo ponujali, v pojem, v razvito in dognano obliko bodo pa stvari nagnali mojstri prakse. Teorija sicer lahko zaostane za svojo praktičnostjo, lahko pa jo tudi prehititi. Na tej ravni je treba pač verjeti na besedo — tisti, ki verjamejo oz. zaupajo, da je karkoli zunaj besed, se še vedno opotekajo od neizrekljivega do neizrečenega. Tako črko pa se

preganja, če ne že ubija. In prav za neko črko je ves čas šlo. Zato so od nas nekateri zahtevali, da naj teorija pade popolnoma v prakso, ob tem pa so pozabili, da mi nismo nikakršni teoretiki, ki bi tekali po mestu gor in dol in vpili: »Hitro postavljajte vprašanja, mi vemo odgovore!!!« Ne gremo se niti političnega rivalstva, niti »političnega partnerstva«, niti ne letamo na vrhovne tečaje, da bi zvedeli vrhunsko »družbeno-politično« resnico naših črkoidnih podvzemanj — takim še danes s fračo nazeš strah v kosti ... kot glumačem na primer. Tako se je končalo neko obdobje. Čas je, da sklenemo

ta UREDNIŠKI KOLEGIJ

*95728

ALES DEBELJAK - glavni urednik

*Y8490

MARCEL ŠTEFANČIČ jr. - odgovorni urednik

*9201T

BRANE KODERMAN - uredništvo za aktualnosti

*57483

MARKO ZORMAN - uredništvo za družbeno politični sistem

*84756

JANE MARINKO - uredništvo za kulturo

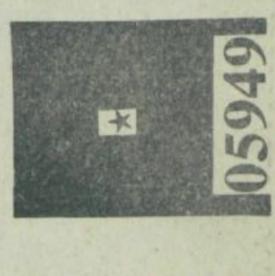
*10293

TOMI GRAČANIN - distribucija

*38271

VANJA BRIŠČEK - posebne naloge

*05949

HERMEJ GOBEC - desiparecido

x

SAMOUPRAVLJANJE S TEMELJI MARKSI-ZMA

Že pri vprašanju, kje začetki z oceno predmeta, imenovanega samoupravljanje s temelji marksizma, se znajde pred nerazrešljivo dilemo, kajti predmet je vseskozi tako gnil, da je v tem pogledu mogoče celo presegeti vsa upanja in pričakovanja reformatorjev in sploh ne veš, kje naj bi našel to brezoblično, degradirano gmoto. Našim vrlim reformistom (ne delajmo si utvar — oblasti), je očitno od stavka »otroci so naše največje bogastvo« ostal v spominu zgolj svojimi zaimke — NASHI! — in takšni naj tudi ostanejo. Zato so v strahu pred dezertacijo le-teh lansirali z reformo usmerjenega izobraževanja tudi STM, misleč in govoreč, da so na ta način revolucionarizirali pouk, kakor oni pravijo, v smislu kontinuitete socialistične revolucije, resnica pa je seveda čisto drugačna. Pod krinko raznih bombastičnih in lepizvočnih gesel o tem, kako naj bi bili mi prvi, ki bi jim bilo dano primerno izobraževanje iz področja nekega filozofskega sistema, ki se imenuje marksizem, se skriva bistvo, namen tega predmeta, ki ga bomo poskušali vsaj delno razgledati s pričujočim prispevkom. Namreč, edino zanesljivo je le, da usmerjenke že dve leti spremlja STM, ob katerem pa bodo lahko uživali vse do konca svojega usmerjanja, kajti nič ne kaže, da se na tem področju kaj premika. Povsem drugo vprašanje pa je, ali je takšna usmeritev pozitivna ali negativna, oziroma; za koga je pozitivna in za koga negativna. Če bi verjeli tistim od zgoraj, bi res lahko mislili, da nosi STM v svojem poslanstvu plemenite in vzvišene cilje, nekako kot vzgoja celovite osebnosti, ki se bo znala aktivno in kreativno vključiti v našo socialistično samoupravno družbo, katere končni cilj je

PRIPOMBA K OČITKU O PRIVATIZACIJI TRIBUNE

Če nas spomin ne vara, se je očitek o privatizaciji Tribune prvokrat pojavil, vsaj javno, zabeležen v glasilu DELO, na nekem »komsomolskem« seminarju o informiranju v Radovljici. Referant občitka je bil tov. Jak Koprivc in ga je na pomenski ravni opredelil, kot da Uredništvo ne deluje po začrtanih programskih smernicah; nadalje se je eminenten očitek pojavil na nekem predavanju na elektro fakulteti s strani tov. Franca Šetince, ki pa ni povedal, kaj misli pod tem izrazom, in ne nazadnje smo morali te očitke brati v materialih, ki so jih naredile »komsomolke« na RK ZSMS, kjer so privatizacijo medija izpeljale iz objektivnega položaja študentske populacije — in ga s tem, če že drugega ne, nedomno uvrstile v širši družbeni kontekst — ne da bi se pri tem povedalo, kaj se misli pod samim pojmom »objektivnega položaja«; nemara ravno to, da se da s študenti dobro privatizirati, to je manipulirati (glej več o tem raje zapis: Kaj storiti).

Izhajajo iz podmene, da se tega očitka niso izmislili »naši« politični delavci, oziroma njihove »sledbenice«, pač pa, da ima očitek o privatizaciji neke »lastne« zgodovinske predpostavke nastanka, da ima neko osamosvojeno naravo oziroma dinamiko, ter na koncu koncev ni niti pomembno, kdo ta očitek izreka, čeprav ne zanikamo možnosti, da sam izraz postane privilegiran ravno zaradi privilegiranega mesta, od koder sama izvaja prihaja. Edino, kar bi nemara lahko očitali »našim« političnim delavcem, je to, kar je že Hegel očital francoskim povratnikom: ničesar niso pozabili pa tudi ničesar se niso naučili.

Kaj nas najprej zbode pri očitku o privatizaciji? Ne glede na to, kako je že opredeljen: ali gre za izgravanje programskih smernic, premajhno število sodelavcev seveda se da te pomenske atribute z lahkoto zavrniti: imeli smo veliko sodelavcev, programske smernice niso ničesar statističnega (nasprotno)! Torej ne glede na to, kako je opredeljen

ALGORITMI GOSPODARSTVA

V času, ko je Tribuna praksa, njeno pisanje in mesto v obstoječem ideološkem polju priljubljena tema prosvetlensko čistunskih načrtov, so se izoblikovali nekateri ideološki obrzci tega besnečega nastopa, tako da je mogoče konstruirati baterijo, sveženj standardnih ideoloških poz iz orožja vladajočega diskurza, s katerimi nastopa pri obračunavanju z idejnimi nasprotniki. Bes institucionalnih reprezentatov na vseh nivojih in vseh samoupravnih barv na domačem političnem planu je tako nezadržen v svoji likvidatorski gonji, da iracionalnost njegove ideološke prakse pomete z vsem in vsakim, ki poskuša podvomiti v razbijaštvo, politikantstvo, dekadentnost, denuncianstvo, nekulturnost, nedemokracičnost, »neštudentskost« itd. fenomena Tribuna.

Za kaj gre? Za očitke v stilu: Tribuna privatizira, je mesto in praksa peščice individualistov, ki z mesta, od koder govorijo, govorijo samemu sebi — ker pač privatizirajo, ali ravno zato, ker privatizirajo, artikulirajo interes nekoga, ki ni na nivoju tistega občega interesa, ki je konstitutivno zapovedan Tribuni — študentski interes; torej, s privatiziranjem mesta se govori nekaj neštudentskega. Ali v standardni formulaciji: Tribuna ne odraža avtentičnega študentskega interesa. Je neštudentski časopis ali vsaj neavtentični študentski časopis. Obrat je v svoji trivialnosti fantastičen in morda ravno zato v fenomenologiji politične prakse učinkuje katastrofalno za prizadete. Tribuna privatizira ker pač ne odraža avtentičnega študentskega interesa, in obratno, avtentičnega študentskega interesa ne odraža zato, ker pač privatizira. Brezplodna so vsa razčiščevanja, dokazovanja, prerekanja na vseh mogočih gospostvenih instancah, da število uredniškega kadra in sodelavcev pač ne more biti kriterij za nekakšno nebulozno privatizacijo, ker gre pri tem za spodleteli argument, za zgrešeno srečanje, ker ko ti v obraz mečejo očitke o privatizaciji, njihov gospostveni um že vkalukulira spoznanje o faktičnosti brez prizivne očitnosti, da časopis pač ni avtentično študentski. Ali obratno, ko se mučiš z dokazovanjem, da Tribuna vsekakor je časopis, ki odraža avtentični študentski baze, v kolikor ji je mogoče prislusniti, ne kaže nasprotovanje njeni praksi, celo več, da se časopis zelo dobro prodaja

komunizem. Jasno da tudi to ni res; z gotovostjo lahko trdimo, da je to, kar počenja STM, čisto nekaj drugega. Že če pogledamo položaj oziroma status, ki ga STM ima, vidimo, da je zamenjal cel kup drugih predmetov, kot so filozofija, sociologija, psihologija in verjetno še kaj. Čemu? Očitno idealu socialistične osebnosti, uzrtemu skozi prizmo ustvarjalcev reforme, zadostuje marksizem, vse, kar pa je izven tega okvira, je buržoazno, imperialistično — kapitalistično, skratka nazadnjaško (usmerjencu naj bi se vsak drug filozof zdel skoraj imbecil).

Predmeti, ki so bili ukinjeni, kakršnikoli so že bili, so vseeno dali neko osnovo, na podlagi katere se je lahko razvil svoboden človek, ki je kdaj pa kdaj znal uporabljati tudi svojo glavo. Verjetno je bila v tem zadnjem njihova glavna pomanjkljivost, ki pa je z uvedbo STM zelo učinkovito odpravljena, kajti njegova glavna naloga je proces mehanizacije in marionetizacije mlade populacije po principu »časar se Janezek ne nauči, tega pač Janez ne bo znal« in »kar je taistemu Janezku vcepiljeno, bo Janez verjel, da zna«. Si predstavljate generacije, ki bodo šle skozi vse to. Mogoče jih hoče šola pripraviti do tega, da bi vsi nosili košate brade.

Kakorkoli že, ostaja dejstvo, da je ta marksizem, ki ga posredujejo izobraževalne organizacije, nujno vulgaren in reakcionaren, ker drugačen tudi biti ne more, oziroma v kolikor ni reakcionaren, nosi vso odgovornost učitelja, za kar pa ne obstaja veliko nevarnosti. Učenci so vrženi v sredino 19. stoletja brez kakršnegakoli predznanja, predvsem filozofije, kot da ne bi marksizem nastal na podlagi drugih filozofov in kritike le-teh.

Zato je lahko edini marksizem, ki nam ga lahko ponudijo, njegova vulgarizacija. Še z druge

kljub vsemu ostane neprijeten ostanek: o pravitzaciji je mogoče govoriti, privatizacija je tukaj in mogoče bi narcisoidno lahko rekli, kako se za neko dobro stvar najde slab razlog in se jo zato napada.

Pri izrazu »privatizacija« je prisoten pomemben moment namreč, da je le-ta prešel pot iz predikativne pozicije, ki označuje vsebino, na mesto samega subjekta — predikativna narava je s tem zbrisana, oziroma je drugače prezentirana; namreč preko odsotnega subjekta, ki ga je nadomestil predikat: pojem privatizacije reprezentira tako mesto odsotnega subjekta, ki ga je nadomestil predikat, kot tudi topos spremenjenega predikata; skratka gre za dvojni zabris. Ta dvojni zabris mu da privilegirano formo, ki ostane ne glede na to kakšna je vsebina; in če rečemo, da se pod privatizacijo misli Privatizacija, je ta tautologija še najbolj plodna stvar, ki jo lahko privlečemo iz tega začaranega kroga. Torej gre za formo, ki ne samo, da, naknadno zapolni vsebino, pač pa, še več, dobesedno uzurpirajo samo vsebino, onemogoči njeno udejanjenje: vsebina je dodana post festum, da zakrpa travmatično luknjo. In ker gre, par excellence, za formalni očitek, za očitek, tako rekoč, brez vsebine, ki prihaja od zunaj, oziroma rekli bi od zadaj, gre pravzaprav za an-almi očitek, skratka za nekaj kar prihaja iz anusa (tukaj se v določeni meri opiramo na nekatere dosežke Wihelma Reicha). Nemara bi celo diskurzivno operacijo ponazorili na fiziološki način: n.pr. prdenje nima nobene (otipljive) vsebine, ima pa še kako partinenten smrad. In očitek o privatizaciji kot formalni očitek označuje v bistvu očitek anusa, ki je latentno prisoten, natančneje, analni odnos je tisti, ki dominira, ki pokaže na nezmožnost normalnega genitalnega odnosa, ker pač »predgenitalni« odnos nadomesti genitalnega. Ali kot pravi Marx nekeje v svoji kritiki Hegla: birokracija je formalizem neke vsebine, ki je zunaj nje.

Očitek o privatizaciji je svoj današnji prevladojoči pomen dobil v razkroju fevdalne družbe, ko se družba, v grobem rečeno, razdeli na sfero države

med študenti, da javne tribune in okrogle mize dokazujejo skorajda evforično podporo in priznanje naših mladcev študentski Tribuni, da je ta celo institucionalno podprta s strani študentsko-mladinskih forumov; ne, vse to ni dovolj, ker te tega ne sprašujejo, se s teboj ne pogovarjajo o tem, pač pa zvedavo in topo povprašujejo, kako je mogoče, da privatiziraš.

To kaskovsko slepomišljenje ali iskanje vednosti tam, kjer je ni moč iskati, je materialna podstata političnega blebetanja, in vsekakor tudi samoupravnega, v kolikor ima ta kaj politične barve. Če ti, bedniku našega profanega sveta, igrice ni jasna na tem skorajda elementarnem nivoju, se spustiš na teren naslednje bitke, v naivni veri, da resnica na koncu vedno zmaga. Rečeš jim: Tribuna ne privatizira in je avtentični študentski časopis, in ker ne privatizira — odraža avtentični študentski interes. Lepo, kajne! Krog je zaprt, kje naj te zagradi nasprotnik. V veliko začudenje ugotoviš da te sploh ne poslušajo, da govoriš gluhemu in da njihov pogled karajoče tipa po tebi in išče znake mentalne obolelosti, neprebolelih otroških bolezni, izpadanja las itd.

Ti prepotentni, oboleli mladoletniki ne sprevidijo, ker seveda tega ne zmorejo, da privatizirajo in da s svojim početjem ne odražajo avtentičnega študentskega interesa, ker so pod vplivom samoupravljanju tujih ideologij. V skrajni konsekvenci so vsaj plačanci Zahoda, če že ne kar gnili zarotniki CIA.

Reši se tega ideološkega primeža, krožnega blodenja gluhih! Lahko nadaljuješ tako, da povprašaš tožnike po nadaljnji argumentaciji, ki ti v trenutku servirajo negativno bilanco pravnihskih peripetij okoli Tribune — zaplembe, sodni pregoni; kaj naj bi bil povod vsemu temu, če ne nekaj kar vznemirja samoupravno, socialistično javnost, in samoupravno javnost vznemirja tisto, kar je samoupravni javnosti tuje — kar je nesamoupravno. Preprosto: Tako preprosto, da te lahko psihotična veriga teh ideoloških vratolomij kaj kmalu zlomi, počti ti psihična os — če naj ta obstaja. Pričneš jecljati, vedno pogosteje se opravičuješ, iščeš pomoč celo pri psihologu, ki te strokovno in argumentirano potolaži, češ da bo že bolje in da se na ideološke diskurzivne mehanizme ne spoznaš.

strani: če pride kakšna ideologija na oblast, je s tem pogojena tudi njena reakcionarnost. Ali konkretno: če preide marksizem v roke državno-partijskih ideologov, je »zunanjek« odstranjena možnost njegove revolucionarnosti.

Šolski sistem je sistem reprodukcije, odtod reakcionarnost. In kot tak je marksizem le »smetljiv preostanek nekdanjega svetovnega nazora, ki ga uporabljajo verizniki in spekulanti, hoteč opravičiti svoja dejanja.« Ne moremo nekih stvari razglasiti za absolutne, ker, kakor je rekel neki veliki mož, če bi lahko učili resnico in neresnico, bi bil problem rešen. Ali, kar je izjavil neki reformator, šola ti ne daje znanja, ampak potrebo po njem. Mar naj to pomeni, da misli oblast, da mi marksizma ne potrebujemo in da je zato STM nujen?

Sicer pa se tudi med učenci samimi poraja odklonilen odnos do predmeta, kar je konec koncev tudi logično in vsekakor pravilno, kajti v primeru STM gre za vsiljevanje neke ideologije, ki ti jo hočejo prikazati kot tvojo, kar pa je protustavno v smislu 166. in 167. člena Ustave SFRJ, kjer piše, da je zagotovljena svoboda misli in opredelitve. Kajti oblast te sili (predvsem s sistemom ocenjevanja), da se naučiš, da poznaš, da celo zagovarjaš to ideologijo in s tem izvaja določen in nesporen pritisk na svobodo misli in ti le-to kraje. Pred tem ne moreš uiti. Naj greš kamorkoli, povsod ti bo šolski sistem, ki reprezentira oblast, zabil žebelj v glavo. Tragično.

In da nam ne boste rekli, da znamo samo kritizirati, bomo navajali konkretne predloge za rešitev problema, kajdi če hočemo nekoč priti v socializem, moramo ustvariti kreativno družbo, ne pa njene

(državne oblasti) in občansko sfero, sfero privatne družbe; očitek o privatizaciji, sicer ideološki učinek predmeščanske družbene epohe, je v temelju usmerjen proti tipu liberalnega meščana, ki dominira s svojimi partikularnimi, koristoljubnimi, svobodoumnimi interesi, kjer se država (ali pa politika) ne zadovoljuje več zgolj s funkcijo »nočnega čuvaja«, pač pa se kažejo tendence h krepitvi močne in trdne države, ki ima težnjo popolnega obvladovanja sfere občanske družbe po državi, kar je seveda totalitarna shema; le-ta pa implicira zahtevo, da »monopolistična držna kontrola avtoritarno centralizirane produkcije likvidira sfero cirkulacije«. Skratka, da država distribuira (glej uvedbo bonov) dobrine, pa naj si bodo materialne ali duhovne narave.

Toda naš politik se ne zaveda, kaj ga čaka, ko hoče eliminirati privatno družbo. Kant (Um in Svoboda) pravi, sledeče: Morala ne uči, kako pridemo do sreče, pač pa, kako smo dostojni te sreče. Sreča pa je subjektivna lastna volja, ki mora biti v soglasju z obćim zakonodajnim umom (državo). (Pri Fichteju Ne-Jaz z Jazom) Kant zazna razcepjenost družbe na občansko sfero in državo. Občanska (privatna) družba mu deluje ravno tako kot našemu politiku, kot sprevernjeni ideal. — Država (»JAZ«) je tista, ki nas pouči o sreči — kot nekaj neznosnega, barbarskega. Država, čeprav posebna entiteta, je mesto obće in zatorej legitime Morale in resnice. Spregleta pa, da identičnost oziroma soglasje privatne družbe z državo odpravi (aufheben) tako prvi kot drugi člen in gre pravzaprav za nastop totalitarne ureditve, ki je vsebovana v zametkih obeh členov. In politika (ali pa birokracija), ko zapade očitkom o privatizaciji, se bori le še za princip svojih predpostavk, kar se za eksistenco lastnih predpostavk ne more več. Ta princip pa lahko radikalno (totalitarno) nadomesti vsebino eksistence (glej Poljsko).

Poglejmo si trenutno vladajočo koncepcijo razvoja: na eni strani totalitarna shema: distribucija

Za nameček lahko sprejmeš še enega od milostnih udarcev, tako da te opravičijo pred privatiziranjem, neštudentskostjo in politikanstvom, s tem da ti dajo vedeti, da ne pišeš novinarsko objektivno. Nasedeš jim tudi tu in se jasno, podaš na trnovo pot argumentiranja. V obraz jim vržeš, da je objektivnost biti pač domena ideološke poze, zainteresiranega videnja, mesta »objektivnega« opazovalca znotraj družbene sinhronije, da objektivnost kot taka ne leži na cesti, vsakomur na doseg rok, temveč da je stvar diskurzivne prakse, torej načina gledanja na obstoječe, specifične barve, ki naj daje ton vsemu ostalemu. Odgovor je znan. Ta specifična barva, ki osvetljuje vse ostalo ni v tvojih rokah, zato ker pač pišeš neobjektivno, neobjektivno pa zato, ker privatiziraš, politiziraš itd.

Igrica je v svoji materialni, politični učinkovitosti do skrajnosti eksemplarna, saj sta tako poraženec kot zmagovalc zaznamovana že pred njenim začetkom. Lev se poigrava z mišjo, ker njena nemoč zapoveduje specifično ekonomijo užitka in v toliko nam je jasen paravan politične borbe, ki ga zarišuje obstoječa ideološka praksa. Smo demokratična družba, kjer obstoji legitimna procedura eliminacije nasprotnika. Nečo, ne davno tega je bila stvar preprostejša — nož med rebra, svinec pod kožo ali vsaj zapor. Bili so to lepi časi, ko so bile stvari tako posvetne banalne, da so bile jasne še tako provincialnemu kmetu. Danes, danes pa je turtura kultivirana, odeta v plašč demokracične farsične predstave, kjer govori obtoženi toliko časa dokler mu ne zmanjka besed in da kloni, ko mu postane jasno, da se z glavo zaletava v zid.

In ne samo to. Gospodar si navrže še nekaj perverzih gest. Ekonomija užitka ima tu svoje mesto zato, ker je jasno, da profit pač mora pripasti gospodarju, saj končno, zakaj pri vsem skupaj sploh zaseda mesto gospodarja. Ena najbolj perverzih, če že ne kar pedofilskih, je sočustvovanje z naivnostjo Tribunašev. Ti ubogi stori v svoji nedoraslosti, mladostni prepotentnosti počnejo nekaj, kar ne more biti avtentično njihovo, za kar ne morejo nositi odgovornosti, saj ne vedo, kaj počnejo. Potrebujemo našo prepričljivo varstvo in nežno nadzorstvo, in morda jim bomo oprostili. In rekli bodo: vse do neke mere. In prav inajno. V nedolžnosti ideološkega slepo-

monolične deformacije, katere dogma bo marksizem. Potrebujemo nekoga, ki bo proti, zakaj na teh sloni dialektika.

Predmet STM naj zamenja splošen, čim bolj objektivni pregled zgodovine filozofije. Ker pa se zavedamo, da ta varianta nima ravno bleščče prihodnosti (ne vem, mogoče se prehitro vdamo), nudimo drugo rešitev, ki pa bi pravzaprav morala uspeti, saj je kršenje ustavnih pravic, ki je v praksi še veliko huje, dovolj očitno. (Mimogrede. Tu se srečamo z novim problemom — kadri. Po novem učijo STM naučeni, posebej za to preparirani marksisti s skrajno dogmatskimi pogledi, ki jih veselo vcepiljajo mlajšim generacijam. Tako se je pri nas zgodilo, da je tak primerek za uvod postavil vprašanje: »Kako vemo, da je marksizem ta pravo?« Komentar vsekakor ni potreben)

Torej. STM naj sicer ostane, naj pa bo fakultativen, oziroma: če ostane obvezen, MORA biti ocenjevanje opisno. Da še končamo v slogu, bomo prebrali priljubljeno kriatico, ki kroži po političnih vrhovih, ki pa je očitno ne znajo povezati z realnostjo. »Marksizma se ne da naučiti«. Iz tega verjetno sledi tudi, da se ga ne da učiti.

Zdravko Kobe
Janez Šuštaršič
Boštjan Taden

Pojasnilo uredništva: Še vedno se niso vsi prijazniki z blagoslovom srednjega usmerjenega solstva. Še najmanj tisti, ki jih to solmostništvo najbolj zadeva. Taki so tudi avtorji tega besedila.

bonov, na drugi strani zavzemanje za nekatere oblike produkcije, značilne za začetke kapitalističnega načina produkcije: obrt, drobno gospodarstvo, kmetijstvo, zavzemanje za tržne zakonitosti.... Ali ni sedanjí politični način funkcioniranja ne neki način podoben tistemu, ki ga kritično prezentira Marx v kritiki Heglove državne filozofije, ko pravi: »Konsekvenca se bojuje za eksistenco svojih prespostavk, brž, ko se neki novi princip bojuje ne proti eksistenci, ampak proti principu te eksistence« (MEID I. str. 80) Kajpak, da gre za to, da lahko sam princip izniči vsebino lastne eksistence, da jo likvidira. Princip konsekvence je vnanje bivanje eksistence predpostavk, ki kot osamosvojena fungira nasproti njej. In politika s pojmom privatizacije se na eni strani zavzema za eksistenco njegovih predpostavk, na drugi strani pa se zavzema proti principu ki nastopi konsekvenco) teh predpostavk. Paradoks je v tem, da se princip nasproti lastnim predpostavkam ne more več udejanjati. Princip, v nekem smislu že s svojim nastopom, pokaže na nezmožnost reinkarnacije lastnih predpostavk; osamosvojenost in otujenost principa fungira ravno na tem paradoksu. Birokratski diskurz pa vzdržuje svojo gospodarstvo ravno v tej iluziji, ravno v skljecanju na izvire svojega spočetja, ki pa je v osnovi za njega samega neznosno, nemogoče razmerje. To plavanje v protislovnostih, konfliktih postane navsezadnje še njegova moč, s katero vzdržuje svoj nesigurni položaj. Politika ustvarja vtis, da njene predpostavke funkcionirajo že s tem, če funkcionira princip zgrajen na teh predpostavkah, udejanjen je sam princip eksistence, ne pa tudi sama eksistenca. Na eni strani se zavzema za socializem, samoupravljanje, na drugi strani, hkrati, likvidira trg in vpelje hierarhično — avtoritarno, izvenekonomsko distribucijo dobrin. Država odmirja s tem, da se krepi bi rekel Stalin, očitek o privatizaciji pa postane nekaj eksotičnega, fraza brez vsebine, vendar s še kako nabitim smislom!

MARKO ZORMAN

mišenja se bleščijo odsevi nabrušenih rezil.

Naj bo dovolj absurdnosti in abotnosti s polja obstoječe politične prakse. Zavstavimo nadaljnji pot nekoliko bolj resno. Ob poigravanju z ideološkimi mehanizmi je bilo nekaj namerno abstrahirano; abstrahirano je bilo preprosto zato, da bi materialistično diskurza kot takega zablestela v svoji produktivnosti. Ideološki diskurz smo zagrabili na nivoju izjave, tako da je bila vseskozi neartikulirana izjavljala pozicija ideološkega govorca. Takšna abstrakcija ni neumestna, saj jo je mogoče naperiti na sifovsko početje novolevičarske opozicije, ki v nevkalupljeni iluzorični podobi sveta spregleda nujno vpetost ideološke prakse v institucionalne okvire. V boju proti instituciji kot taki pozabi, da je enoznačnost smisla, pomena označevalca podana in šele mogoča za naslonitvijo govorca na specifično mesto v sinhroniji ideološkega plana. Ker ignorira institucijo, ignorira tudi samega sebe in ostane le še mešetarjenje z ideološkimi floskulami. S poslednjimi izdihljaji se projekt sesuje na svojo realno možnost, v deželo cvetja in sanj.

V nekem smislu imajo legitimitete našega državotvornega institucionalnega organizma prav ko v množici visokoletečih floskul navrže Tribuna tudi očitek, češ da je ilegalna ali drugače, da formalno pravno nima urejenega statusa. Resnično Tribuna govori z mesta, ki ni njeno mesto, ker tu ni takšnega mesta, je zgolj belina, luknja. Formalno pravni štos so se v zadnjem času zgrnili na časopis zato, da bi ga bilo po možnosti čim bolj zacementirati v državotvorno podjetje samo upravne institucionalne mreže. Država ne zahtev: od svojih podanikov naj ji verjamejo na vsaki besedo, naj verjamejo v njeno božansko zveličavnost, temveč zgolj toliko, da ti prevzame vlogo predpisane po nekem scenariju. Ne zahtev vere, pričakuje zgolj tvojo prisotnost pri religioznem obreduju.

Za zaključek! Tribuna racionalizatorski projekt v boju z ideološko orožnico vladajočega diskurza vseskozi spodletava, ker govori zgolj z besedo, ki je ni zmožen podkrepiti z argumentator moči, z institucionalno držo kot tako. Je institucionalno izmeček, vendar produktivni izmeček, saj s svojo simptomatsko neumeščeno prisiljuje vladajočo politično prakso, da prižen svoj ideološki obskurantizem do skrajnosti.

BRANE KODERMAJ

»... če člani Zveze komunistov in delovni ljudje ne bi razumeli v čem je bistvo nastalih težav, bi jih pripisali samemu bistvu družbenopolitičnega sistema. To bi peljalo k zgubljanju perspektive in zaupanja v temeljne vrednosti našega socializma, odpiralo bi prostor delovanju raznih opozicijskih anti-samoupravnih sil in zmanjševalo mobilno pripravljeno delovnih ljudi, da vstopijo v bitko za prevladovanje teh težav.« (Josip Vrhovec)

Nekaj je gotovo: »razumevanje« težav jih, samo po sebi, še ne bo, odpravilo. Zdi se, da politični vrhovi bolj igrajo na drugo karto, ki nam jo pojasni znamenito francosko reklo: Vse razumeti, ja, vse oprostiti. Komu oprostiti? Kaj oprostiti?

V nekem specifičnem razumevanju zgodovine, ki si vedno postavlja vprašanje izvora, neomadeževanega začetka, ničelne točke, je nujna zastavitev vprašanja po IZVORU vseh naših sedanjih težav.. Kje je pravih vseh težav, s katerimi se spopada socialistično samoupravljanje zadnje 4 do 5 let? Kajti ne pozabimo na 7 let debelih krav, ko so se pokazali vsi naši uspehi, vsa naša prednost pred vsemi sistemi, najsibo vzhodnimi ali zahodnimi!

Odgovor na zastavljeno vprašanje se galantno cepi v odvisnosti od pozicije govora ONI, ki je na pozicijah socialističnega samoupravljanja, ki ra-

zume, v čem je bistvo vseh nastalih težav, ki torej ne izgublja perspektive in zaupanja v temeljne vrednosti našega socializma, vestno odgovarja:

Za naše težave ni krivo samoupravljanje, marveč ravno to, da se samoupravljanje ne izvršuje, da samoupravljanja ni (oz. ga je premalo).

»Oni drugi, ki niso razumeli bistva nastalih težav, ki so stopili na okope vseh mogočih idejnih zablod, seveda trdijo:

Samoupravljanje je krivo za vse težave.

Prvim lahko očitamo inkohrentnost: zgolj v znamenitem razcepju teorije in prakse (naši politiki tako ljubega rekla) drži njihov odgovor. Tu sem se takoj pripleti še naslednji odgovor: sistem je dober, toda ne realizira se ga tako kot je potrebno. Odgovor, ki seveda predpostavlja pravilnost, celo znanstvenost sistema, predpostavlja tudi, da gre do tvorcem sistema (=političnim vrhovom) vsi predikati dobrega, pravilnega, znanstvenega itd. Izvajalcem (=državljanom) gre temu primerno zgolj predicanje ničnega. Če se ju namerimo (teorijo in prakso) bolj trdno spojit, pa je odgovor lahko en sam:

Za naše težave ni krivo samoupravljanje, marveč ravno to, da se samoupravljanje ne izvršuje IN ZATO je za vse naše težave krivo ravno samoupravljanje.

Teorija ne obvisi več v megli aplikacije na prak-

nosti v politično—birokratski diskurz na drugi strani. Gledano v tej luči, dobi pojem študentskega vprašanja drugačno barvo!

Socialno-ekonomska struktura:

U socialni-ekonomski strukturi študentov smo pisali v Tribuni (5-6) in tam smo empirično dokazali, da je le-ta zadnjih 10 let praktično nespremenljiva ob dejstvu, da je izredno visoka (ne normalno visoka) za sistem, ki se ponaša za AVRO samoupravnega socializma. Spremembe v šolskem aparatu, ki so se dogajale zadnjih 10 let, gledano s tega vidika, so bile bolj ali manj neuspešne in glede na obstoječe trende (ekonomska recesija, politična regresija, demokratična digresija), je pričakovati, da se bo ta trend najmanj ohranil, če nekaj še več. Ravno zaradi tega, in zato ker bo politika potrebovala alibi socialne pravičnosti, lahko čez čas pričakujemo »zopet« sprostitev vpisa na Univerzo.

Seveda pa visoka socialno-ekonomska struktura sama na sebi ni dovolj za odstotnost »študentskega vprašanja«, prej bi rekli, da nas ta podatek lahko zapelje..., denimo pa, da ugodno vpliva na vzpostavljanje praznega prostora, kamor se investira zloglasna pasivnost oziroma inertnost študentske populacije ali drugače rečeno, diplomant Univerze ima potencialno (pa tudi dejansko) »še vedno« ugodnejšo možnost zaposlitve, družbene afirmacije ker je šola element družbene promocije), kakor izobrazbeno nižji družbeni sloji; iz tega bi mogoče lahko potegnili sklep, da je odstotnost zahtev za kakršnekoli spremembe znotraj Univerze, kakor tudi izven nje, »normalni« nasledek tihega etabliranja večjega segmenta študentske populacije v vladajoči ideološki okvir tehnobirokratske elite.

Leto 1975:

Leta 1975 je bil sprejet na področju izobraževanja »Zakon o visokem šolstvu«, ki je vpeljal do takrat neznan pojem, ki se ga je označevalo s sintagmo »sproti študij«. Vsebinska tega pojava je, da je mora študent tako ali drugače sproti opravljati svoje študijske obveznosti: kolokvije, vaje, seminarje, izpite... cel dan čepeti na fakulteti, s tem, da je potencialno za ostale aktivnosti zmanjkovalo časa, ker je dan, kljub vsemu, še vedno dolg samo 24 ur.

Kajpak, da ni sporna zahteva po večji intelektualizaciji Univerze, nasprotno, vendar so šle vse tendence ravno v nasprotno smer, ker se je rezultiralo v tem, da je študent absolutno nemara vedel že več od prejšnjih generacij, nikakor pa tega ne bi trdil v relativnem smislu. Za naravoslovno-tehnične usmeritve je to empirično dokazano, z vedno manjšim deležem znanja v mednarodnem merilu, medtem ko je šlo pri družboslovnih disciplinah za emfatično antiintelektualne tendence, ki so dobivale veljavo tako znotraj Univerze, še bolj pa zunaj nje.

Univerzitetna oligarhija si je pridobivala pozicije na podlagi ideološke pravovernosti, kar je na drugi strani sovpadalo z izrazitim diskvalifikatorskim odnosom do kritičnih tendenc znotraj Univerze, ki so opozarjale na inertnost, konzervativizem študijskih programov in temu ustreznosti tudi pasivnost ter konformizem večjega dela študentske populacije, katere posledice najbolj občutimo »tukaj in sedaj«. Študijski proces je bil in je še dejansko v funkciji reprodukcije obstoječih odtujenih—izkoriščevalskih odnosov, katerih sestavni del je bila skupaj s študenti in profesorji tudi Univerza. Postavili bi trditve, da se je težnja po racionalizaciji in funkcionalizaciji študijskega procesa sprevrgla iztekla — in s tem po večji uporabnosti potencialne delovne sile, kar ji zagotavlja tudi večjo menjalno vrednost — v utilitarni pragmatizem, ki ga je producirala zahtevala vladajoča politična konjunktura, v funkciji zagotovitve lastne hegenomije. Trend idejno-politične diskvalifikacije oziroma antiintelektualni trend je bil pogojen oziroma je sovpadal z nekimi

Drugim je očitek vsebovan že v sami trditvi prvih. Nekaj, kar ni realno eksistirajoče, pač ne more biti krivo za vse težave.

Če je samoupravljanje krivo za vse težave, RAVNO ZATO ni krivo za vse težave, saj ga vendar sploh ni!

Zdi pa se, da bi vprašanje bilo potrebno zastaviti drugače, manj metafizično — izvorno težeče. Odgovor bi se pokazal seveda mnogo bolj racionalno: vsa zgodovina samoupravljanja je en sam razcep (ki ga eksplicitira zgornja dva odgovora), ki se zapolnjuje, rešuje, le s tem, da se še poglablja. (Torej zgodovina ne poteka na način, ki ni dovoljeval, dopuščal neki izvor, prvotno nepotvorjeno stanje (NOB), ki bi se prek dialektičnih obratov finaliziral na višji stopnji razvoja, t.j. (na tem mestu) v komunizmu. Na tem mestu izvora je že vpisan razcep, neka razlika.)

Trenutek zaostrovanja, ko se razmerje sil in gospostva (to je: razmerje sil v politični avtokraciji) v družbi pokažejo bolj transparentno kot sicer, (kar se ujema s krizami svetovnega kapitala, torej s popolnoma heteronomnimi elementi) je trenutek, ki se ga da izkoristiti za fantastično, iz čistega uma porajajočo se strelo pijane spekulacije, ki pošlje razvoj samoupravljanja naprej v boj za nove zmage. Za prikritje realne bede je potrebna seveda naravnost nebeška gloriola, če naj bo učinkovito in

drugim trendom: z relativnim ekonomskim blagostanjem (relativnim pač zato, ker so bili revni malo manj revni, pa zato še vedno revni, oziroma drugače rečeno, če ne bi bilo revnih, bi bila ta dežela »res revna, tako pa...).

Ekonomska blagostanje in s tem vsiljena politična brez—konfliktnost, je bila vzdrževana v glavnem preko akumulacije tujega kapitala in je bila, kakor to danes ocenjujemo, predvsem v vlogi opravičevanja, afirmiranja, apologije nove ustavne koncepcije (l. 1974) in pa kasneje sprejetega Zakona o združenem delu. Protislovnost dveh na novo vpeljanih normativnih aktov se je udeležjala na način izobčenja drugačnega mišljenja, z njegovo potlačitvijo, čeprav pa se je po drugi strani v tem obdobju »afirmiralo« načelo pluralizem samoupravnih interesov, katerega uveljavljanje pa zadnje čase vse bolj spodbija neki konjunkturo-politično-žargonski pojem, ki se mu reče, idejnopolitična diferenciacija (1).

Neustrezna poraba tuje akumulacije je pač povzročila, da so protislovlja bruhnila s še večjo silo na površje, kot bi sicer. In kakor kažejo razni podatki, se kljub splošnemu padcu življenjskega standarda socialne razlike vedno bolj povečujejo. (N.pr.: vse večji razpon med mezdami delavcev v naftni industriji (kapitalno—intenzivna dejavnost) in delavcem v tekstilni industriji (nizka organska stopnja kapitala).

Nekatere neustrezne sistemske rešitve, ki so bile prej zastrte, so pač sedaj toliko bolj v oči bijoče.

Delegatski sistem:

Poglejmo si n.pr. organiziranost študentske populacije oziroma samo obliko te organiziranosti, (ki določa tudi vsebino), natančneje, gre za delegatski sistem znotraj Univerzitetnega prostora, v katerega je inkorporirana tudi študentska populacija. (Z nekaterimi majhnimi spremembami bi naše izvajanje lahko razširili na izvenuniverzitetni prostor, v katerega je vključena na ta način, paradoksalno, da je pravzaprav izključena iz delegatskega sistema, da živi pravzaprav na njegovem obrobju, kot vitez, ki naj bi določal vsebino.)

Postavimo hipotetičen primer: če bi študent hotel uveljaviti interes na najširši osnovi, mora najprej sprožiti to v svojem letniku, nato eventualno v okviru celotne fakultete (ali preko ZSMS ali preko organov), nato potencialno pelje pot na UK ZSMS ali do Univerzitetnega sveta. Nato od UK ZSMS na MK ZSMS ali RK ZSMS in potem potencialno lahko pride do skupščine, seveda preko SZDL, kot najširše fronte vseh delovnih ljudi. Realno gledano je nemogoče, da bi kdo, kdajkoli, kjerkoli vsaj približno lahko uveljavil svoj interes. Namreč, ravno te široke možnosti artikulacije interesov niso možnosti, pač pa se sprejmejo v svoje nasprotje, v ovire, blokade, ki zavirajo uveljavljanje interesov najnižjih družbenih plasti, in obratno, hierahično višji sloji — kategorije ravno preko teh vmesnih instanc, blokad vzdržujejo svojo hegemonost. In z novim delegatskim sistemom so se množice namesto da bi se politizirale, depolitizirale.

Interesi množic, ne pa tudi same množice, ker so te dejansko izključene iz samoupravljanja, so inkorporirane v posamezne instance. Ravno to je tisti moment, ki študentsko populacijo v osnovi blokira, da bi lahko aktivno samoupravljala; tako pa so študenti skoz in skoz objekti upravljanja nekega imaginiranega subjekta. In če imamo v Jugoslaviji 2.500.000 delegatov, je nemara to res lahko znak demokratičnosti družbe, lahko pa je tudi pokazatelj, kako se s temi ljudmi privatizira oziroma manipulira. In neustreznosti delegatskega sistema izhaja nezmožnost študentov, da bi vsaj približno lahko sodelovali pri odločanju o bistvenih stvareh: štipendiranje, izobraževalni in raziskovalni proces, gradnja študentskih domov...

uspešno nadaljevanje sistema (smo najbolj demokratični na svetu; imamo največjo stopnjo samoupravljanja; naš ugled na svetu je največji).

Pozove se na primer na stabiliziranje družbe (kot da se ne bi stabilizirali že trideset let), kar se sprejme v pravi fetišizem nekakšnega boja za izvoz itd., ki mu neverjetno uspe zakriti realni neuspeh in odgovornost.

Pozove se na nov korak v razvoju samoupravljanja, ki mu uspe prikriti realno-materialno nemožnost kakršnegakoli samoupravljanja za dobo vsaj naslednjih desetih let (glej podatke o razpota-ganju delavcev z dohodkom).

Pozove se na skupnostno družbeno gradnjo olimpiade, ki ji uspe iz že tako izkoriščanega delavca izčrpati še dodatne »prostovoljne« prispevke.

Na ta način se torej razcep želje in realnosti, sistema in njegovega udejanjenja, težav in bistva družbeno-političnega sistema vrtoglavo dviga v višave: da se razcep prikrije, ga je potrebno nadomestiti še z večjim razcepom, ki mu presenetljivo uspe ravno zato zakriti predhodnega. Od tod je možen en sam sklep: samoupravljanje se bo še nesluteno razvilo.

P.S. Le nekaj nam manjka: tisti otrok (neujet v neke specifične mreže), ki bi razkrinkal cesarja. Vprašanje je, ali je možno še kaj več?

Jože Čemšenik

S tem pa zopet dobijo prostor »drugi subjekti«, ki pod videzom samoupravnosti sprejemajo vse pomembnejše odločitve.

Drugi bistveni moment pri delegatskem sistemu na Univerzi, ki je supiliracija zgoraj navedenemu, pa je izoliranost oziroma atomiziranost študentske populacije. Namreč vse te vmesne instance za katere sicer ni nujno, da zavestno povzročajo blokado — študentsko populacijo, v kolikor jo ne razobličijo t.j. depolitizirajo, jo razdelijo na posamezne dele, tako da je uveljavljanje kakršnegakoli skupnega interesa že v osnovi nujno spodletelo; kot nadomestek lahko eksistira zgolj nekakšen sofisticiran študentski interes, ki nastopa pod masko pravega študentskega interesa. (2) Ta razdeljenost študentskega interesa pa zopet povzroča prazen prostor, kamor se s svojimi interesi investira nekdo tretji, ki izvaja funkcijo, ki mu ne bi smela pripadati. Na ta način je študentska populacija vključena v totalitaristični obrazec birokratske mašinerije tako, da je predpostavka njene navidezne vključitve, dejanska izključenost.

V zvezi z dosedaj rečenim bi predlagali glede sprememb na Univerzi sledeče: ob upoštevanju vseh dobrih in slabih strani delegatskega sistema v praksi, bi se le-ta morala oblikovati drugače in sicer tako, da bi študenti imeli skupno konferenco delegatov, po možnosti kar se le da fleksibilno in sicer zato, da bi se predvsem aktivni delegati brez dolgotrajnih, zamudnih procesualnih postopkov, zamejnali, na ta način bi se po našem mnenju tvorje — uspešnejše vršila kohezivna in integrativna funkcija študentske populacije, kar je predpogoj za kakršnokoli skupno artikulacijo interesov. Take spremembe bi terjale tudi spremembe v sami organiziranosti UK ZSMS, ki je v sedanjem trenutku popolnoma neustrezna, tako da bi ta novi organ dobil potencialno večje zaledje študentske populacije in posledica tega bi bila n.pr. to, da bi se pritiski vršili od spodaj navzgor, ne pa, kot sedaj, od zgoraj navzdol (3). UK ZSMS je previsoko, da bi lahko vršil združevalno funkcijo glede na študentsko bazo, in pa prenizko, da bi uveljavil kakšne svoje lastne interese.

Luknja, ki tukaj nastopa je pač konstitutivna za depolitizacijo razobličene študentske mase na eni strani in za uveljavljanje odtujenih urzurpatorskih interesov na drugi strani. Študentska delegacija bi morala biti s tem direktno vključena v skupščinski sistem na ravni republike pa tudi v druge najvišje samoupravne organe; kajpak da ustrezne spremembe v delegatskem življenju na Univerzi zahtevajo spremembe tudi v drugih segmentih delegatskega sistema, s tem pa se tudi postavlja zahteva po odpravi nekaterih privilegijev, ki obstajajo v vrhovih skupščinske piramide, predvsem pa bi se proces odločanja prenesel bolj v »bazo«, natančneje: vmesnim instancam bi se omejila, čeprav se s tem še ne bi odpravila, cenzurna vloga, ker bi študenti — delegati — izražali, oblikovali svoje interese neposredno, v prostoru, kjer se vsaj potencialno lahko doseže kakšna sprememba. Seveda s tem ne trdimo, da bi bila stvar idealna, bila bi pa vsekakor boljša kot je sedaj, če že ne zaradi drugega, pa zaradi tega, ker je sedaj precej klavna.

Opombe:

1) Ta pojem je svojevrstna birokratska floskula; kaj to pomeni, da se bomo razdelili na dva tabora, ko pa je jasno, da vsak birokrat sveto prisega na samoupravljanje.

2) Primer, čeprav ne najboljši, bi našli pri študentskih društvih, ki se »identificirajo« samo takrat, ko se pulijo za denar.

3) Tribuna je ravno zaradi te izviselosti imela in ima še toliko težav.

MARKO ZORMAN

Pogled v zgodovino tehnoloških revolucij

Tehnološke revolucije so vzdolž svoje zgodovine venomer puščale množico trupel. Čeprav so žrtve vedno boleče, povezane so namreč z izgubo, pa si brez njih ni moč misliti razvoja.

Namreč, pred vsako tehnološko revolucijo že obstoji kompakten zaključen sinhron sistem, ki je sam po sebi popoln. Tehnološka sprememba ne

le da zamenja, se pravi, izpopolni določen mehanizem ter s tem poprejšnjega odvrže na smetišče zgodovine, ampak tudi globlje poseže v družbeno strukturo.

Tako na primer zamenjava poštnih golobov s telegramom ne izpopolni zgolj komunikacijski kanal, ampak predvsem preusmeri političen boj iz bojev za Golubnjače k boju za prevlado nad difuzijo. Čemu pravzaprav to govorenje okoli

menjave starega z novimi? Letos bo namreč minilo natanko 115 let odkar so v Angliji začeli uvajati v prometna gibanja zapleteno tehnologijo.

Semafor naj bi pri urejanju prometa zamenjal, po takratnem mnenju, času neustreznega miličnika. In res, leta 1868 so pred britanski parlament postavili semafor, ki pa je kaj kmalu eksplo-diral in ni ubil nikogar drugače kakor prav tiste-ga, ki naj bi ga zamenjal, policaja namreč.

Zlobni komentator bi k temu pripomnil — prav mu je bilo, kaj pa ni verjel, da je semafor sposobnejši od njega. Mi, ki nismo zlobni, pa ne bomo končali s to poanto, ker nas naša vsakdanja skušnja uči, da se vprašanje o primerjavi učinkovitosti semaforja z miličnikom nedvomno nagiba v korist slednjega.

PAVEL SKRUŠNY

PREVERJANJU PRISOTNOSTI IN NEOBVE- NIH PREDAVANJH

Za devetimi gorami v deveti deželi stopi profesor ob uri predavanja v učilnico. Čaka ga en sam poslušalec. Vseeno zanosno odpredava in na koncu vpraša naveličanega poslušalca: „Ves čas te me tako pazljivo poslušali, kdo pa ste, mladi mož?“ Odvrne mu: „Hišnikov sin sem in čam, da končate, ker moram s klopi obrisati prah.“

V glavi se mi začne motati takle miselni tok. Študij na univerzi ni za nikogar obvezen, razen za tiste, ki jih ata in mama k temu neusmiljeno silita. Vsak se zanj odloči bolj ali manj sam in izbere smer, ki ga vsaj približno zanima. Predpostavim, da študira predvsem iz njemu lastnih nagibov. Vsi se zdaleč niso te baže, pretežni del pa prav gotovo je. Vsa ta množica znanja željnih mladih glav se zgrinja v najvišje deželne hrame učenosti, kjer jim zelo izobražene žene in moške posredujejo svoje bogato znanje. Predavatelj je zelo pomemben, če že ne najpomembnejši člen v študentovi verigi pridobivanja prepovednega znanja. V množici predmetov, ki sestavljajo učne programe, so zelo zanimivi, manj zanimivi in nezanimivi. Najdejo pa se tudi taki, ki so povsem

JAPONSKI ONTOLOŠKI DOKAZ ZA OBSTOJ SPOLNEGA RAZMERJA

Opozoril bi vas rad, da ostanejo določene stvari vselej onstran „pomenske“, „narativne“ in „idejne“ artikulacije filmskega podvzemanja. Vendar ta „onstran“ vzemite zelo strogo, kot delo označevalca in ga kajpak očistite kakršnekoli „mistike“ in „ezoterike“. Nikakor pa nočem reči, da se je treba povzpeti onstran filma zato, da bi si naprtili devizo nekega pravilnega naziranja in ekskluzivne vednosti. S tem pa ne trdim, da je treba pri filmu gledati vstran, če se nočeš zmotiti o nekaterih univerzalnih ideoloških filmskih korelatih. Vendar pa ni to tisto, kar sem hotel reči. Reči hočem namreč to, da so bili filmi, ki so hoteli priklicati oz. jznova pridobiti v neki dovolj „artikulirani vednosti“ tisto, kar se javlja v semantičnem območju „tostrane“ zgodbe in se nam daje na način vdora „simbolno neartikulabilnih“ čečkarj. Zgodba ob tem nedvoumno more pridobiti, vendar za ceno nekaj temeljnih ideoloških nesporazumov. Hočem reči to, da s tem, ko film ideološko popolnoma zgreši, postane sama zgodba — ne bom rekel samo „strašno realna“ — pač pa celo „strašno realistična“. Ideološka „napaka“ in „zmota“ (lahko bi rekli celo „blodnja“) je pogoj za — recimo temu — „uspešnost“ filma.

„Nemožno“ oz. „nerealizabilno“ same ideologije oz. „doktrine“ je voda na mlin „uspešnosti“ filma: film lahko uspe, če investira v „nemožnost“ same ideologije. NOČEM pa reči, da je film „nemožno“ same ideologije. In to lahko imenujemo cineastični iluzionizem, izgon označevalne nepredirnosti — lahko pa ta rob navno nepoznamo kot točko, v kateri je neki film šel pač predaleč, predaleč pa je lahko šel le, če je

ROŽNATA LJUBEZEN POD RDEČIMI ZVEZDAMI

Homoseksualnost je v vzhodni Evropi tabu. V najboljšem primeru molče tolerirana, v najslabšem sankcionirana z zapornimi in prevzgojnimi kaznimi — taka je širina odnosov do homoseksualcev v vzhodni Evropi.

Zakonske določbe o homoseksualnosti so v državah vzhodnega bloka zelo različne. Najbolj liberalna zakonodaja je na Poljskem, primerljiva je samo z najnaprednejšimi državami v Skandinaviji: sploh ni zakonske diskriminacije pedrov in lezbijk in tudi starostna meja leži, kot za heteroseksualce, pri petnajstih letih. V nasprotnem primeru pa kazenski zakoniki Bolgarije, NDR, Češkoslovaške, Madžarske kot tudi jugoslovanskih republik Hrvaške, Slovenije, Črne gore in pokrajine Vojvodine diskriminirajo homoseksualce z višjo starostno mejo. Ta leži za heteroseksualni odnos med 14. in 16. letom, za homoseksualce pa pri osemnajstih, v Bolgariji celo pri 21. letih. Razen Jugoslavije veljajo zakoni tako za moško kot za žensko homoseksualnost. Le-ti se na splošno skladajo z zakonskimi določili večine zahodnoevropskih držav.

Popolna prepoved homoseksualnih dejavnosti vlada samo še v Sovjetski zvezi in Romuniji, kjer to velja tudi za lezbijstvo, in v Bosni in Hercegovini, Makedoniji, Srbiji in pokrajini Kosovu. V jugoslovanskih republikah predvideva zakon najvišje zaporne kazni za dobo do enega leta, v Romuniji in Sovjetski zvezi pa do petih let. In to kljub temu, da so bili po Oktobrski revoluciji vsi zakoni, ki so diskriminirali pedre, odpravljani.

Če je kazensko pravo v 19. stoletju še predpostavljalo odvzem vseh stanovskih pravic in izgon v Sibirijo, ne vsebujejo kazenski zakoniki Ruske sovjetske socialistične republike iz leta 1922 in 1926 nobenih paragrafov o pedrih. Zakoni Azerbejdžana, Georgije, Turkmeneje in Uzbekistana pa so kriminalizirali homoseksualnost ne glede na liberalizacijo v Rusiji v dvajsetih letih. Leta 1934 je prezidij centralnega eksekutivnega komiteja sovjetskega kongresa SZ izdal odločbo, ki je zahtevala od republik, da dopolnijo svoje kazenske zakonike s paragrafom o homoseksualcih. Stalinistični teror jih je tudi pogosto uporabljal. Homoseksualci so se morali bati deportacije, taborišča, celo svojega fizičnega iztrebljenja in »homoseksualno« je bilo enačeno z »izdajalec« in »špijon«. Te travme se pedri v Sovjetski zvezi še zdaj niso otesli, čeprav se zakon, ki prepoveduje homoseksualna dejanja, uporablja precej tolerantno in poredko.

Družbene represalije

Toda zakonsko zatiranje je samo ena izmed mnogih oblik globalne represije, vidne v vsakdanjku vsakega posameznega homoseksualca, ki jo je težje objektivirati in posplošiti: v družini, na de-

neustrezno zastavljeni in sploh ne sodijo na univerzo. Tudi med predavatelji so razlike v pristopu do predmeta, odnosu do študentov in kvaliteti predavanj. Vsi seveda ne morejo biti enaki in navno je pričakovati, da bo nekdo iz nezanimive snovi pričaral za poslušalce, ki so že vnaprej obremenjeni s to nezanimivostjo, zanimivo predavanje. Vendar pomislim, da mora tistega, ki je raziskovanju te snovi posvetil lep kos svojega življenja, vse skupaj zelo zanimati. In ni hudič, da ne bi mogel vsega prikazati zanimivo. Žal pa je res, da je lahko tudi zelo zanimivo stvar narediti povsem nezanimivo.

Vsekakor ostajajo predavatelji prvi, ki so v hramih učenosti zato, da študentom posredujejo čimveč znanja na tak način, da ga bodo nekoč lahko kar najbolje uporabili. Pričakovati bi bilo, da se študentje kar tarejo po predavalnicah. Razumljivo, saj hočejo že na predavanjih pobrati večino ponujenega jim znanja. Vendar pa se pri nekaterih predmetih predavalnice že po nekaj predavanjih izpraznijo do kritične točke praznine. Vzroki so različni, včasih so predmeti zastavljeni na tak način, da zgolj zadostijo formalnim zahtevam programa in so muka tako za predavatelja kot za poslušalce. Lahko pa so predmeti zelo pomembni, vendar pa so vzroki nezanimanja

hipnotično vdrl v polje, v katerem se javlja na način, da manjka. „Izgubo“ pa bo gledalec zasluhtil prav tam, kjer zgodba ne razume sama sebe. Gre nam torej predvsem za minimalno izstavitvev hipnotičnega Zgodbe in hipnotičnega Ideologije — zato pa potrebujemo nesporazum. O tem ne more biti niti najmanjšega dvoma.

Navržimo! Nič kaj nezanimivo in duhamorno ni povabilo nazaj v čas, ko je J. Huston smel svojega „FREUDA“. Dovolj obče znano je dejstvo, da je vlogo Sigmunda Freuda zaupal Montgomeryu Cliftu, ki je pa imel takrat zelo neprijetne težave z „Ojdipom“. In kot vsak urejen Američan si je tudi Monty nabavil svojega „psihoanalitika“ — Monty je pač „Ojdipa“ vzel zelo resno. Ne samo da je „Ojdipa“ vzel zelo resno, tudi filmsko fikcijo je vzel strogo resno.

Rad bi vas obvestil predvsem o tem, da je ob snemanju Montyja stiskal neki temeljni problem, namreč Monty ni in ni mogel spregovoriti na „Freudovem mestu“, drugače rečeno — ni in ni si zapomnil scenarija. Lahko bi rekli, da ni mogel priti do „svoje“ „prave“ besede. Vendar to ni tisto, kar sem hotel reči. Očesa nam ge zmoti Clift. Oko nam preplasi Hustonov poskus totalne „integracije“ analitiškega nauka v nekakšno homogeno strukturo, v „linearno“, „objektivno“ naracijo, ki naj fetišistično „reflektira“ neko mundano in eksotično pot „psihoanalize“. Nedvoumno centralni „objektivistični“, „transgresistični“ nesporazum je v dejstvu, da je hotel Huston „freudovsko NEZAVEDNO“ integrirati v filmski kod, enostavno rečeno — hotel je pokazati oz. posneti „nezavedno“. Analitiki vsega sveta se trudijo, da bi artikulirali „nezavedno“, Huston ga je pa hotel kar preprosto „objektivizirati“ in posneti na film. Ubogo „nezavedno“, s tabo je

lovnem mestu, med izobraževalnim procesom, v prostem času. Največji del lezbijk in pedrov vzhodne Evrope živi v »omari«, »in the closet«, se torej maskira, prikriva svojo seksualno orijentacijo iz bojzani pred administrativno in družbeno diskriminacijo. Samo malo sorodnikov in prijateljev — če sploh — ve za to. Človek se poroči, kar seveda tudi drugače prinaša prednosti. Kajti kot samec — samka — če nimaš kakšne zveze — je npr. nemogoče, dobiti stanovanje. Lezbijke in pedri morajo živeti tudi v večnem strahu, da ne bi zgubili svojega delovnega mesta, če bi se pač razvedelo za njihovo seksualno naravnost, posebno, če so uradniki v državnih in javnih organih varnosti.

Kot povsod po svetu tudi v vzhodnem bloku oblasti vodijo kartoteke homoseksualcev, tako imenovane »rožnate kartoteke«. Običajno to nima nobenih posledic, lahko pa postane neprijetno v malih mestih ali, če oblastem to ugaja, jo uporabi proti desidentom. V Sovjetski zvezi izsiljuje KGB homoseksualce, da naj postanejo špiclji in povečajo rožnate kartoteke. Na Madžarskem so »nevarni homoseksualci«, za take veljajo tudi prosti-tutke; označeni so kot »C-2« in »75«. C-2 državljani ne dobe nikoli potnega lista, 75 pa pomeni »nevarni homoseksualce«.

Romunija izstopa iz vzhodnoevropskega okvira prav posebno s svojo histerično antihomoseksualnostjo. Ne samo to, da je za homoseksualna dejanja tudi med odraslimi zagrožen zapor do petih let, ampak se razen tega homoseksualce še sistematično preganja. Njihova situacija je posebej tragična. V javnih strniščih so kot vabe nastavljeni policaji v civilu. Tam potegnejo ven svoje kurce, da bi lovili pedre. Kdor ugrizne v vabo, ga priporo, pride v kartoteko pedrov in mora računati na kazensko premostitev v poklicu. Turiste iz drugih vzhodnoevropskih držav, ki jih priporo pri racijah, takoj izženejo. Če jih ujamejo pri seksualnih dejanjih, končajo v zaporu. Celu zahodne turiste so že obsodili na zaporne kazni. Romunske homoseksualce pošiljajo tudi v psihiatrične klinike, kjer jih obdelujejo z elektrošoki. Tudi kastracije homoseksualcev niso nič nenavadnega. Odstotek samomorov je zastrašujoče visok. Mnogi se prostovoljno podredijo človeka nevedni »terapiji za normaliziranje«. Med romunskimi pedri vlada veliko nezaupanje, ker morajo za vsakim pričakovati sistemu privrženega špiclja, tako da so tudi najbolj primitivne metode za navezave stikov med pedri otežene, oz. nemogoče. Mnogi pedri so brez sledi izginili neznanokam.

Pedrska subkultura

Kot vsepovsod na svetu se pedri in lezbijke tudi v vzhodnem bloku spoznajo med seboj tako, da imajo odprte oči. S pogledi lahko povsod na cesti prepoznaš druge homoseksualce. Seveda veljajo tudi v vzhodni Evropi za zbirališče parki, javna stranišča, določene promenade, železniške postaje, ko-

druge! Dejstvo je, da bi lahko ta predavanja odpravili v zadovoljstvo nezainteresiranih študentov, saj takih entuzijastov, ki bi predavali v prazno, ni. Kar tako enostavno pa to le ni! Študentje morajo hoditi na predavanje, saj so namenjena prav njim. In če se dokoplje do katedre pomembnejš, ki misli, da je za prihodnost mladih izobražencev neobhoden, potem poreče, če ne zlepa pa zgrda.

Če študentje nimajo volje, da bi sedeli na predavanjih (entuzijasti, ki zasedajo vedno prve vrste, ne glede na to, kaj poslušajo, so vse redkejši), potem je treba uporabiti instrument prisile. Najbanalnejši način je prav gotovo preverjanje prisotnosti na predavanjih, stalno ali občasno, kar spominja na „prozivke“ v vojski. Mladi nadobudneži so tako v prisilnih hlačah. Izpolniti morajo normo in na predavanja hodijo dokazovat svojo fizično prisotnost. Samo zdravniško opravičilo lahko malega nehvaležnega reši pred pogubo. Goljufij z glavami budno in strogo oko ne dopusti.

To je zelo slab način pritegovanja študentov na predavanja, pa čeprav z opravičilom, da ni prav, da imajo neredneži iste pravice kot vestni obiskovalci.

Nekako tu se mi vsili zlobna misel, da hodijo hotel ravnati kot z ljudmi! Toda „zgodba“ ostane povsem „berljiva“ prav zaradi tega „objektivističnega“, „fetišističnega“ (nepotrebnega in nesmiselnega) prevajanja „nezavednega“ v „filmski kod“. Monstruoznost ni niti približek tega, kar je strukturirano kot govorica.

Toda odrinimo šaljivega Hustona na stran! Japonski film „Cesarstvo čutil“ je posnet po realnem dogodku... če pač spolno razmerje jemljemo kot tisti del realnega... in sedaj smo že na sledi Jacquesu Lacanu — namreč kot „edini del realnega, ki ne more priti do biti“ in ki se kajpak ne more oblikovati iz črk. V izrcki pač ni obstoja spolnega razmerja. Lacan je spolno razmerje definiral kot nemožno — ni spolnega razmerja. Hkrati pa je spolno razmerje definiral kot tisto, kar se ne jenja zapisavati. Kar ne jenja kričati? SE je japonskih neartikuliranih krikov in stokov držalo vsaj nekaj malega spolnega razmerja? Iz vseh teh krikov ne moremo sklepati na obstoj spolnega razmerja.

Hočem reči — in to trdim z vso gotovostjo — da je japonski režiser nasedel istemu triku oz. nemožnosti kot Huston. Dovolj bedasto je hotel „objektivirati“ spolno razmerje in ga integrirati v filmski kod — hotel je pokazati oz. posneti „realno“ spolnega razmerja.

Japonec nas skuša opozoriti, da spolno razmerje gre, da obstaja, da je možno. V vsej orientalski fanatični delikatnosti gre celo tako daleč, da „drzno“ zavrže iluzijo o „fiktivnosti“, „fingiranosti“, „igranosti“ spolnih aktov in nam prav nazorno pokaže iz neposredne bližine drsenje narbreklega penisa v vagino. Takih radikalno „verističnih“, „realističnih“ in „naturalističnih“ prizorov je še več — toda dovolj, kajti to se ne jenja

pališča, toda tudi pokopališča so tista, kjer lahko dobiš kontakt s pedri.

V večjih mestih pa se najde tudi homoseksualna subkultura. Za Meko, za Amsterdam vzhoda velja Budimpešta; njena subkultura infrastrukture se lahko primerja z dunajsko. Obstaja kavarna, ki je izključno pedrska in lezbijška, parne kopeli, katerih obiskovalci so 80% pedri in par kavarn, ki imajo sicer mešano publiko in jih na pogled ni mogoče imeti za zbirališča homoseksualcev, so pa kot take znane insiderjem.

Te kavarne, restavracije in hotelski bari z mešano publiko so tudi najpogostejša forma pedrskih zbirališč v večjih mestih vzhodne Evrope. Ker pa so ti lokali skoraj izključno v državni režiji, so prepučeni na milost in nemilost oblastem. Tako je npr. neki lokal v Leipzigu, znan kot homo-zbirališče, drastično povišal cene, da bi odvrnil mnoge pedre med leipziškem tednom dokumentarnega filma, kakor je to povedal šef strežbe gostom, ki so se pritožili zaradi visokih cen.

Praga poseduje edino »inoficialno« pedrsko diskoteko v vzhodnem bloku, ki seveda slovi daleč preko deželnih meja. Druga vrsta zbirališč so plaže. Ob Črnem morju je treba imeti oči široko odprte za navezovanje stikov. Lažje je na legalnih nudističnih plažah, ki jih procentualno obišče mnogo pedrov: take plaže so v Svidryju ob Visli in v Chalupju na polotoku Hel kakor na litvanski, latvijski in estonski obali, kamor pridejo poleti pedri iz cele Sovjetske zveze. Priljubljen letni cilj je tudi kavkaška obala Črnega morja. Jugoslovanske nudistične plaže pa obiskujejo predvsem tuji homoseksualci. Tudi kopališče »Palatinus« na budimpeštanskem Margaretinemu otoku je priljubljeno zbirališče pedrov.

Pedrsko gibanje — drugače kot na zahodu

Povsod se pojavlja izseljevanje pedrov in lezbijk z ozkega podeželja in malih mest v centre, ki nudijo boljše kontaktne možnosti in večjo anonimnost.

Seveda pa se ne da zamisliti kakega organiziranega pedrsko-lezbijškega emancipacijskega gibanja, kot je na Zahodu. V večini držav je nemogoče organizirati društva izven partijske kontrole. Na Madžarskem je sicer lažje ustanoviti društvo, toda združenja morajo poimensko prijaviti svoje člane oblastem. Za zdaj se še ni našlo mnogo homoseksualcev, ki bi si to upali.

Tistim malo angažiranim homoseksualcem, ki se upirajo svoji diskriminaciji pa tako ali tako ne prihaja na misel, da bi se organizirali tako kot zahodno pedrsko gibanje, prirejali demonstracije in vzbujali preveliko javno pozornost, če se ukvarjajo z izboljšanjem svojega položaja. Seveda so obstajale in obstajajo neformalne skupine homoseksualcev, ki diskutirajo predvsem o emancipacijski pedrski politiki: v Wrocławu se je ena razšla, toda v Budimpešti in Varšavi obstajajo še vedno. (Krogi prijateljev homoseksualcev in več ali manj zaprti privatni

študentje na predavanja samo zato, ker so prisiljeni. Prisiljeni pa so zato, da predavanja ne bi odmevala v prazno ali pred preveč praznim avditorijem. Poredno sklepam, da hodijo samo zaradi predavatelja, recimo zato, da mu ni dolgčas.

Tu nastane zmeda, saj sem zgoraj trdil, da so predavatelji na univerzi zaradi študentov z namenom posredovati jim čim več znanja iz svojih bogatih izkušenj ter jih vpeljati v znanstveno-raziskovalno delo.

Nesmiselno se mi zdi razpravljati, kdo je kje zaradi koga, kot tudi nočem navedenega posploševati. Mislim celo, da so to le izjeme, ki pa tu ne bi smele biti zato, da bi potrjevale pravilo. Prav tako tudi ni nujno, da je dober strokovnjak tudi dober pedagog, kar pa predavatelj mora biti.

Dober predavatelj pa je po mojem mnenju tisti, ki študente ne samo pritegne k predavanjem, ampak tudi k sprotnemu delu pri svojem predmetu.

Upam in za to si velja na vse kriplje prizadevati, da bosta vsaj na univerzi vladala zdrav razum in moč znanja daleč pred birokracijo, ki svoje kosmate parklje steguje že v vsak kotiček naše dežele. Še posebej pred napovedano reformo visokega šolstva.

Borut Sočan

zapisovati in traja kar nekaj časa, tako da je gledalec na koncu že zelo utrujen — sam pač ne pride na vrsto. Gledalec je nedvoumno seznanjen z dejstvom, da se tisti dve govoreči bitji na platnu „dejansko“ spolno udeležujeta — njuno spolno razmerje ni zgolj in samo „igra“.

Svoj posel počneta zares. Seveda je posnetek možnosti spolnega razmerja povsem bedasta investicija — seveda bi bilo še bolj bebasto in iluzorno pričakovati, da je mogoče posneti nemožnost spolnega razmerja. Ne! Na platnu ne vidimo niti obstoja spolnega razmerja, niti nemožnosti spolnega razmerja. Na nemožnost spolnega razmerja lahko gledalec sklepa iz svoje lastne pozicije — sam pri vsem skupaj nič ne more! Če gre že za pravo „fukanje“, potem je gledalec v najboljšem primeru le — na mučno čakanje obsojeni — tretji, ki slovi po tem, da je izključen. In tej „mučnosti“ ne podeljujem nikakršne ekstatične mistike — vsa „muka“ izhaja iz neprijetno dolgotrajnega sedenja v istem položaju. To pa se ponavlja in vpeljuje razsežnost dolgčasa — prav prek tega mukotrpnega dolgčasa pa se realnost nemožnosti spolnega razmerja drži filmskega koda. Pravi in lepo vzgojeni ljubitelj filma je seveda predčasno — pred koncem — vstal in demonstrativno zapustil prizorišče, saj se do konca ne more zgoditi nič več temeljnega.

Kljub temu, da zelo intimno vidimo divje penetriranje penisa v nožnico, se vse skupaj konča z nožem — z nožem se pač vse konča. Seveda bi nas Japonec rad prepričal, da pred nožem samo spolno razmerje obstaja. Transcendentalni korelat te ideološke bedarije je nož — in „kastracijo“ Japonec potrebuje kot ontološki dokaz za obstoj spolnega razmerja.

MARCEL ŠTEFANČIČ, junior

grožki so vsepovsod, ker je to pač najobičajnejša oblika za komunikacijo in navezovanje kontaktov zaradi revnosti mest vzhodne Evrope, kar se tiče subkulturnih zbirališč; toda ti krožki prijateljev so največkrat zelo apolitični. Človek je zadovoljen s tem, kar ima).

Tudi na tem področju je NDR med najnaprednejšimi. Spomladi 1982 so se srečale na povabilo Protestantske akademije lezbijke in pedri iz vseh krajev NDR, da bi v jezikovnem konviktu protestantske cerkve NDR v Berlinu izmenjali izkušnje. Največji problem za vzhodnonemške homoseksualce pa je, kako lahko ustanoviti (celo povsem nepolitične) skupine, da bi se med seboj spoznali, si pomagali in se ognili izolacije, ne da bi pri tem prišli v konflikt z obstoječo pravno situacijo. Komu naj se te skupine priključijo, da pri Enotni delavski partiji Nemčije ne bi vzbudile suma, da hočejo oblikovati pedrsko Solidarnost? Dr. Schlegel, vodja posvetovalnice za družinska in seksualna vprašanja v Berlinu (NDR), je odklonil poziv, da bi vodil pedrsko skupino, in je poudaril, da pri njegovi posvetovalnici že ostaja ena, sicer s »heteroski« pomešana skupina. Končno je prišla spodbuda poizkusiti to v okviru protestantske cerkve. Medtem pa še obstajajo neformalne skupine v cerkvenih okvirih v mnogih mestih vzhodne Nemčije.

Tematiziranje homoseksualnosti

Homoseksualnost se tematizira javno ne glede na obliko, razen v NDR samo še na Madžarskem, Poljskem in v Jugoslaviji. Na Madžarskem se to največkrat pojavlja na žurnalističnem področju. Razen »telefon—doktorja« (sicer na način, da se ti postavijo lasje pokonci) sta se v zadnjem času ukvarjala s homoseksualnostjo dva članka v madžarskih časopisih: Nyari (poletni) magazin revije Ország—Világ, ki je razširjena predvsem na podeželju, je junija natisnil obsežno poročilo o homoseksualnosti.

Prav tako junija 1982 se je pojavil v Adamu, reviji za moške, daljši članek o tej temi, vendar dvomljivo kakovosti. Na Madžarskem prevajajo in izdajajo sem ter tja pedrsko literaturo kot npr. Isherweoda, Baldwinja (»Giovannijeva soba«), Gida, Rogerja Peyrefitteja. Tudi »pedrske filme«, kot je »Kletka polna norcev«, včasih vrtiljo v madžarskih kinodvoranah. Karoly Makk je posnel 1982. leta film o ljubezni med dvema ženskama: Ólelkezd Tekintetek (Iz druge perspektive), ki je bil predvajan na Vienallu 82. in (tudi na festu — op. prev.)

Tudi v Jugoslaviji, kjer cenzura tako ali tako niti malo ni tako stroga kot v državah Varšavskega pakta, se najdejo posamične reportaže o homoseksualnosti. Na Poljskem pa se koncentrija tematiziranje homoseksualnosti na področju umetnosti.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Ravno po proglasitvi vojne stanja je poljskim kulturnikom uspelo, to tematizacijo okrepiti, kar pa najbrž kaže zgolj na prezasedenost cenzorjev s političnimi zadevami. Tako je izšla maja 1982 »Miazga« (Mezga), najnovejša knjiga najslavnjšega poljskega sodobnega pisatelja Jerzya Andrzejewskiego. Tednik Polityka je seveda napisal v izdaji dne 12. 6. 1982 zelo negativno knjižno recenzijo in označil »Miazgo« kot »homoseksualni manifest brez primerjave v poljski literaturi« in kot »moralni škandal«. Prva izdaja pa je bila vsekakor v najkrajšem času razprodana. Miazga pa ni prva

DEMONSTRACIJ NI BILO!

V, z odprtimi mejami omejenem, prostoru, ki mu pravimo naša domovina, so minuli teden blodile čudne govornice. Zaradi demokratične politične usmeritve našega javnega obveščanja sam pojav govoric seveda ni nič osupljivega, so le konstitutivni del informacijske politike in družbenega dogajanja, pač pa nas preseneča in vznemirja idejna osnova govornic. Ta tokrat ne izraža iz »baze«, ni torej osnovana na praških, bencinu ali olju, pač pa iz »nadstavbe«, oziroma bolj natančno povedano z mesta politične organiziranosti »subjektivnih družbenih sil«. Šušljalo se je o ŠTUDENTSKIH DEMONSTRACIJAH proti depozitu in splošnemu padcu standarda v organizaciji OO ZSMS FSPN. Je kali besedičenja iskati v potlačeni želji potencialnih »revolucionarjev« ali je vse skupaj le način, kako diskreditirati vodstvo OO ZSMS FSPN to je tu vprašanje, s katerim se ukvarjate sami. Demonstracij ni bilo!

Pač pa je bila FSPN 16. in 17. 4. prizorišče FPNiade — srečanja študentov fakultet za politične vede in novinarstvo. Gostje iz Skopja, Sarajeva, Beograda in Zagreba so vsi po vrsti več vedeli o demonstracijah kot pa gostitelji, ki jih je alarmanten čvek proglasil za organizatorje demonstracij. Nekaj dni pred tem srečanjem je bila na isti fakulteti tudi okrogla miza o depozitu in aktualni ekonomski situaciji v Jugoslaviji. Dobra osnova za malomeščanske politične fantazme, prikrajšane za užitek bulvarnega političnega boja.

Vrnimo se nazaj k FPNiadi. O čem so modrovali naši družboslovci? Koordinacijski odbor za pripravo srečanja je izoblikoval tri teme: Nacionalizem in NACIONALNO VPRAŠANJE, ŠTUDENTSKO GIBANJE in MESTO IN VLOGA POLITIČNIH ZNANOSTI V JUGOSLOVANSKI DRUŽBI. Tisto, kar najbolj imanentno zaznamuje sedanjega jugoslovanskega trenutka — kriza, pa ne »samo« ekonomska, pač pa znotraj ekonomije popolna družbena kriza, ni bilo deležno neke osredotočene pozornosti. Duh krize pa je kljub temu vseskozi taval skozi govorno in zapolnjeval prazen prostor s svojim razpadajočim vonjem. Nekaj gnilega je v deželi Danski!

V skladu s svojimi interesi sem bil prisoten na razpravi o študentskem gibanju. Udeležba je bila

knjiga režimskega kritika Andrejewskega, ki se sicer ukvarja tudi s homoseksualnostjo. Že v njegovih »Trzy Opowiadania« (Treh pripovedih) in romanu »Jetzt kommt über dich das Ende« (naslov nemškega prevoda, izdanega pri Suhrkampu 1977 op. prev.), se je ukvarjal s to temo. Gledališka priredba tega romana o Kajnu, ki ubija Abela iz ljubečuma, ker se je le-ta obrnil proti bogu, je bila uprizorjena januarja 1982 v Opolah v Spodnji Šleziji.

Še druge knjige s pedrsko tematiko, ki so izšle zadnji čas: »Z obu stron drzwi« (Na obeh straneh vrat) disidenta Mariana Braudya, »Poezje« Boguslava Kierca, »Transatlantyk« Tadeusza Gombro-

wowicza, »Ksionze Nocy« (Princ noči) Grzegorza Musiala. Januarja 1982 se je varšavsko gledališče Prezentacja upalo uprizoriti Jean Genetovo delo »Pod nadzorem«, zgodbo o štirih jetnikih, od katerih je eden peder.

Katoliška revija Keirunki je natisnila septembra 1982 »Dnevnik« Jerzya Zawieyskega, od katerega je največji del sestavljen iz ljubezenskih pism njegovemu dolgoletnemu prijatelju. Zawieyski je bil katoliški pisatelj, odposlanec Sejma in v 60. letih celo podpredsednik državnega sveta. Umril je 1969. Njegovega življenjskega tovariša so kasneje pokopali v častni grob Zawieyskega...

banje je moda prenesena z Zahoda, pri nas imamo samoupravni socializem, zato študentje nimajo nikakršnih osnov, da se gredo revolucijo, študentsko gibanje ni noben »pokret« (s čimer se popolnoma strinjam, če se pod »pokret« razumevajo samo na principu demokratičnega centralizma vzpostavljena gibanja), kajti samo en »pokret« je, ki mu je Zgodovina nataknila rešilni pas — »radniški pokret«! Seveda je tov. Vlajič uvodoma najprej obračunal s s stalinizmom, kot zgodovinskim krivcem, da je na Zahodu tudi takrat odpovedal »revolucionarni subjekt«.

Z mirom v srcu lahko sklenemo, da se je dopoldanski del preveč utapljal v ropotarnici zgodovine in njenih zaprašenih strašil, (ob tem — strah je v sredi votel okoli pa ga nič ni), ki kot kontraverzni in zamegljeni duhovi tavajo po hodnikih zavesti in delajo zmedo. V deželici pod Triglavom predvsem kot spekulativne konstrukcije o študentskem gibanju kot dejavniku »uz partiju protiv tehnostrata« ali »uz narod protiv režima«.

Popoldne so zabrenkale bolj aktualne strune. Kakšen je trenutni položaj blag akademska delovna sila? Pri nas ne razpadajo le elektroenergetski sistemi, pač pa je v celoti crknil tudi sistem kolikor toliko usklajenega šolstva. Menjava med Hrvatsko in ZRN je večja kot pa menjava med Hrvatsko in Srbijo. Enotni jugoslovanski trg ne obstaja, republiške ekonomije so razparcelirane in ekonomsko kot tehnološko strukturo vezane in odvisne od tujine. Zato ni čudno, da o naši ekonomiji samoupravno odločajo v EGS. Dve naši najstarejši univerzi — zagrebška in beogradska — sta šele lani navezali vsaj formalne stike na ravni ZSM, čeprav imata vsaka zase bogate stike z evropskimi univerzami. Zraven pa se gremo »bratstvo in jedinstvo« na manifestativnem (štafetnem) nivoju. Logika takega »bratstva i jedinstva« je s »političnimi« sredstvi integrirati Jugoslavijo. Kaj taka prisilna integracija pomeni v shizofrenem razcepu družbe med ekonomskim razpadom in politično integracijo, je menda jasno.

Kritična zasnova razprave je nezavedno s svojo energijo v nevarne vode zanesla tudi tiste, ki so se FPNiade udeležili kot zaslužni mladinski funkcionarji. Kljub željam napraviti korak »naprijed u novome svijetlu« so se zavozljali v poziciji lastnega ideološkega obzorja.

V boju proti cenzuri pa je bila manj uspešna varšavska operna hiša Teatr Wielki, ki je novembra 1981 inscenirala balet »Fantazije« o življenju in glasbi Čajkovskega v koreografiji Düsseldorfčana Ericha Walterja. V njem tudi ni manjkala zveza Čajkovskega z njegovim služabnikom. Po treh predstavah je najosebneje interveniral sovjetski veleposlanik in zahteval prenehanje »spektakla«, ki tega slavnega ruskega komponista tako difamira. Kar se je tudi zgodilo. Kurt Kriker, jun. Iz »Gegenstimmen«, december 1982, in „Die Tageszeitung“, 14. 1. 1983, prevedel: Wiktor Oskar Schneider.

»Kako je mogoče, da je v kriznih dogodkih leta 71 odpovedala partija?« Seveda ni mogoče odgovoriti drugače kot: »Vzroki so verjetno v slabi kadrovski politiki.« Toda kljub vsemu je bil zdaj v Beogradu storjen čudež — FORUMI SE SEDAJ PRIBLIŽUJEJO BAZI! Replika iz Zagreba: »Danas su nam forumi više odtuđeni nego ikad!« Med študenti prevladuje konformizem in neaktivnost. Kakor hitro postanejo aktivni — postanejo radikalni! Za ozdravitev te bolezniradikalizma se uporabijo represivni ukrepi! To je logika začaranega kroga.

Kaj je z zavestjo študenta o družbeni situaciji in o njegovem mestu v družbeni reprodukciji. Toda vsako posiljevanje študentov z vnašanjem zavesti se zaplete prav v tisto mitologijo, ki reflektira študentsko gibanje skozi prizmo enotnosti in spontane psihološke interakcije kot monoliten protestniški blok. Da ne govorimo o tem, kako rado se sprevrne vprašanje osvobujoče zavesti v diktaturo nad osvobojenimi.

Pri tem se kot nasprotni pol izoblikuje teza, da študentsko gibanje živi še danes. Boj se nadaljuje v drugačnih pogojih in z drugimi sredstvi. Razsvetljevanje študentskih butic omejenih v princip najmanjšega odpora in formiranje množičnosti nista poglavita pogoja za kvaliteto tega boja.

Toda, prav ti drugačni pogoji se stalno spreminjajo in ob padcu standarda, kar je le lepši izraz za znižano vrednost delovne sile, in perspektivni brezposelnosti se postavi vprašanje, ali že sama situacija ne aktivira t.i. množice. Naivno je računati na »spontan, napreden instinkt delovnih množic«, kajti izkaže se, da se le-ta po mehanizmih družbene gospostva kanalizira prav tam, kjer je pozicija oblasti najmočnejša. Artikulacija nezadovoljstva na nacionalni osnovi pa bi bila odličan izgovor za krepitev represivne funkcije države.

FPNiada ni proizvedla nikakršnih konsenzov ali drugih oblik, ki bi manifestirale imaginarno akcijsko enotnost jugoslovanske študentarije. Produktivna pa je bila prav v tistih točkah, ki so kljub konstruktivnim prizadevanjem sproducirale nespornum, nejasnost, konfliktnost. S tem so pa odprle alternativno premisleka, o čemer velja razmisliti kdaj drugič.

Andrej Klemenc

ODLOK

O USKLADITVI NADOMESTILA OSEBNEGA DOHODKA DELEGATOV, KI PREJEMAJO NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA V SKUPŠČINI SFRJ

- 1. Nadomestilo osebnega dohodka delegatov, ki prejemajo nadomestilo osebnega dohodka v Skupščini SFRJ, se uskladi za 12%.
- 2. Nadomestilo osebnega dohodka iz 1. točke tega odloka bo usklajeno od 1. januarja 1983, nadomestilo osebnega dohodka pa bo izplačano v breme namenskih sredstev Skupščine SFRJ.
- 3. Pravico do uskladitve iz 1. točke tega odloka imajo tudi delegati in funkcionarji, ki prejemajo osebni dohodek v Skupščini SFRJ po zakonu o delu in pravicah delegatov v Skupščini Socialistične federativne republike Jugoslavije in funkcionarjev v federaciji, ki jim je prenehala funkcija (Uradni list SFRJ, št. 17/87 in 34/77).
- 4. Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

Št. 120-59/83-013
Beograd, 25. aprila 1983

Administrativna komisija Skupščine SFRJ

DISCO ŠTUDENT — DANES IN NIKOLI VEČ ALI KERSNIKOVO HOČEMO, ŠTUDENTA NE DAMO!

8. aprila letos je FORUM prejel prijazen dopis, v katerem jim sporočajo, da je Svet študentskega centra na seji dan pred tem odločil, da se mora Klub FORUM (med narodom znan kot disko študent) v sedmih (7) dneh izseliti iz kleti 4. bloka v študentskem naselju. Tak rok je seveda več kot smešen, poleg tega pa Forum ni dobil nobenega vabila na to sejo. Vendar pa ima »izbacivanje« diska že nekoliko daljšo zgodovino.

Torej, verjeti je, da je kakšnega provincialca, ki se je iz tišine svoje domače vasi preselil v pritličje četrtega bloka študentskega naselja motila muzika, ki je dopirala iz kletnih prostorov taiste stavbe. K temu so pridružili še zgodbine o mamilih, ki pa jih (glej čuda) zasvojnenci ne uživajo v samem discu, temveč zato hodijo v stranišče v pritličju bloka. Ni se čuditi, da je to vzpodbudilo nekatere nadebudne študente k akciji za izgon takega pohujšanja iz njihove bližine (glej anketo!).

Tako so torej o tem problemu razpravljali na sestanku družbeno političnih organizacij študentskega centra 9. decembra lani. Na zadovoljstvo vseh prisotnih (med temi pa seveda ni bilo predstavnikov Foruma in ostalih organizacij, ki uporabljajo klet četrtega bloka) so sprejeli sklep, da se mora Forum izseliti do 15. marca 83, ostale organizacije (Klub mednarodnega prijateljstva, Klub Veli Jože) pa prenehati s »hrupnimi dejavnostmi«. Veselje družbeno-političnih sestankovalcev pa ni bilo dolgo trajno. 1. februarja letos so glave staknili skupaj direktor ŠC, predsednik delegatske konfe-

rence študentov ŠC, predsednici Mestne in Univerzitetne konference ZSMS, predsednik sveta 4. bloka ter predstavniki DPO. Ugotovili so, da zahteva po izselitvi ni bila v pristojnosti DPO. Prav tako o tej problematiki do takrat menda nista razpravljali niti osnovni organizaciji ZK in ZSMS v študentskem centru (katera DPO pa potem? Da ne morda zveza borcev ŠC? vpr. T. G.). Da ne zavlačujem, sklenili so, da Klub Forum ostane v študentskem naselju, dokler ne bodo za to dejavnost usposobljeni prostori v novem mladinskem centru na Kersnikovi.

Žel pa se je tu malce zataknilo. Emisarji finih ljubljanskih familij v sosesčini predvidenega centra so odgovornim faktorjem razložili, da ne nameravajo v svoji tradicionalno mirni soseski trpeti »ološa«, ki bi se tu zbiral zaradi »hrupnih dejavnosti«. Naši mladinski funkcionarji, ki morajo že po naravi biti iznajdljivi, se trudijo da bi v standardno neprecizne programe vnesli tudi koščke glasbene dejavnosti, toda od kompletne selitve diska študent, ki je bila predvidena, seveda nič ne bo. Ostal je in naj bi »do nadaljnega« v študentskem naselju. Na tem mestu pa so planili zrevoltirani študentje v četrtem bloku: »Mi smo že zdavnaj zahtevali, da disko izseli, pa nas noben ne jebe!«

In tako je Svet študentskega centra upošteval svojo bazo, ter sprejel sklep, ki je naveden v uvodu. Glavni »nasprotniki« disca naj bi bili torej stanovaleci četrtega bloka, zato sem se z magnetofonom napotil tja.

Sprehodil sem se po sobah in stanovalec spraševal, kaj sami mislijo in vedo o tej zadevi. Postavljal sem jim naslednja vprašanja: — Ali veš, da je svet stanovalec zahteval izselitev diska?

ODLOK

O USKLADITVI OSNOVE ZA DOLOČITEV OSEBNIH DOHODKOV FUNKCIONARJEV, KI JIH VOLI ALI IMENUJE SKUPŠČINA SFRJ

- 1. Osnova za določitev osebnih dohodkov funkcionarjev, ki jih voli ali imenuje Skupščina SFRJ, se uskladi za 12 odstotkov in določi v znesku 10.124.—dinarjev.
- 2. Osebni dohodek iz 1. točke tega odloka bo izplačan od 1. januarja 1983, realiziran pa bo v breme namenskih sredstev organa; v katerem funkcionar dosega osebni dohodek.
- 3. Pravico do uskladitve osebnega dohodka iz 1. točke tega odloka imajo tudi vodilni delavci v službah Skupščine SFRJ, ki jih postavlja Komisija Skupščine SFRJ za volitve in imenovanja.
- 4. Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SFRJ.

Št. 120-59/83-013
Beograd, 25. aprila 1983

Administrativna komisija Skupščine SFRJ

— Ali si bil prisoten na sestanku, ko je bila ta zahteva postavljena?
— Ali tebe osebno disko moti?

študent agronomije, 1. let.
Da, vem da se mora disko izseliti. Mene osebno disko ne moti, pa tudi na sestanku nisem bil.

študent elektro, 2. let.
Slišal sem o tem sklepu, vendar na sestanku nisem bil. Mene disko ne moti.

študentka tekstilnega oblikovanja, 1. let.
Da, slišala sem, da mora disko izseliti, vendar sem proti temu. Če gre za kakšen velik žur s harmonikami in podobno to nikogar ne moti. Pridejo ti ob treh zjutraj pred vrata s harmoniko in nihče nima nič proti temu, zdaj pa imajo nekaj proti discu. Mene osebno nič ne moti.
Ne, na sestanku nisem bila.

študent montanistike, 2. letnik
Da, slišal sem. Ampak mene osebno ne moti, ker doslej še nisem slišal hrupa. Na sestanku nisem bil.

študent strojništva, 1. let.
Da, vem za to. Mene hrup tudi občasno moti. Na sestanku sem bil, vendar ne do konca.

študent kemije, 1. let.
Nič nisem vedel, da se disko mora seliti. Trenutno se bolj ukvarjam s študijem in s pevskim zborom... V disko nisem niti hodil. Motil me niti ni — malo se je že treslo, ampak jaz znam take stvari ignorirati.

študent fizike, 2. let.
Ne, nič ne vem o tem. Sam bolj redko zahajam v disko, osebno pa me ni motil. Tistim spodaj pa res ne zavidam preveč.
Zato sem se res napotil v pritličje, k najbolj prizadetim.

študentka elektro, 2. let.
Seveda vem, saj sem bila zraven. Disko me je motil. (pritrčila ji je kolegica, študentka 3. letnika zgodovine)
— Kaj vas je motilo? Hrup?
Našo stran ne hrup, temveč svinjarija. Sem hodila na stranišče in to so večinoma šestnajst, sedemnajstletniki — noben študent ne hodi. Prodajajo pijačo in se drogirajo... mamila, predvsem marihuana. Vse diši po njej. Včasih ne moremo na stranišče do treh, štirih popoldne.

Pa saj ni tako. (še ena študentka, ki je bila prisotna v sobi — 3. letnik prava)
— Torej tebe disko ne moti?
Ne, disco ne žuri. Bila sem na sestanku in sem bila proti izselitvi diska.

študent veterine, 5. let.
Vem, vendar na sestanku nisem bil. Mene disko ne moti, včasih grem tudi sam dol, čeprav sedaj že dolgo nisem bil.

študentka umetnostne zgodovine, 1. let.
Ja, vem. Na sestanku nisem bila. Mene osebno disco nič ne moti, saj se nič ne sliši, razen včasih base. V disku pa sem bila samo parkrat.

(Nadaljevanje na 7. strani)

student kemije tehnologije, 2. let.
Nič ne vem. Mene ni disco nikoli motil. Vsako tredo sem dol.

student živilske tehnologije, 1. let.
Nisem bil na sestanku, sem pa slišal. V disko sicer nisem zahajal, ni me pa posebno motil.

studentka (žal se na traku ne sliši razločno, kaj študira)

Vem. Na svetu bloka sicer nisem bila, sem pa bila na sestankih ZK, kjer se je o tem tudi govorilo. Mene disko zelo moti, saj se v sobah, ki so nad njim, ne da študirati. Posebno hudo je zadnje čase, ko začenjajo že ob treh ali štirih popoldne z vajami raznih ansamblov. Na začetku sem bila nekajkrat v disko, pa me ne vleče posebej.

student veterine, 1. let.
Nič nisem vedel o tem, ti si mi sedaj povedal. Če me moti ... ja čisto vsak dan imajo kaj. Sam sem bil samo dvakrat spodaj.

student zgodovine, 1. let.
Vem, na sestanku pa nisem bil. Disko me moti, ker se preveč sliši. No, če navijem svojo muziko, se

ŠKD Forum
Študentsko naselje blok 10
61000 Ljubljana
Datum: 14. 4. 1983
Dopis: 14/83

Predmet: Sklep Sveta ŠC-a (dne 7. 4. 1983) o prenehanju dejavnosti Kluba Forum

Po sprejetju sklepa Sveta ŠC-a o prenehanju dejavnosti Kluba Forum smo se odločili, da še enkrat širšo družbeno javnost obvestimo o razlogih in možnih posledicah, ki bi v primeru prenehanja sledile.

Sklepa Sveta ŠC-a v nobenem primeru ne moremo sprejeti. Klub Forum pokriva področje alternativnega glasbenega/kulturnega delovanja, ki trenutno nima na razpolago drugega primernejšega prostora. Klub Forum je odprt ves teden, z dnevno različnim programom, ponedeljek pa je rezerviran za interna snemanja še neafirmiranih glasbenih skupin. Program pokriva bolj ali manj celotno področje alternativne glasbene in video produkcije (stari rock, funk, jazz, reggae, punk, novi val ...) in se s svojo informativnostjo približuje radiu. Pri pripravi glasbenega programa sodeluje veliko število ljudi (20-30). Standardni glasbeni program je razširjen z rednimi tedenskimi koncerti večine slovenskih in tudi nekaterih jugoslovanskih rock skupin, kar je glede na prostorsko-materialne pogoje velik dosežek. Po drugi strani pa je glasba samo del dejavnosti KF. Vsak večer sodelavci Foruma pripravljajo likovne in fotografske razstave, informativni program (zgodovina umetnosti, aktualna glasbena in družbena dogajanja, itd.), predstavljajo se video projekti skupin ali posameznikov. KF je tudi animacijski center: v Ljubljani in Sloveniji pomaga pri delovanju že obstoječih mladinskih rock klubov ali pri njihovem ustanavljanju ali reanimaciji (Novo mesto, Idrija, ...) Glede na to, da KF ne prejema nobene finančne pomoči (dotacij), bi pomenila ukinitve delovanja KF obenem tudi ukinitve vseh ostalih dejavnosti, ki so programsko in finančno povezane z delom KF.

Fotografija
Pri vsakem tematskem večeru sodelujejo fotografi, ki pripravljajo stalne razstave in fotodokumentacijo vseh programov. Za svoje delo imajo na voljo foto material, povrnjene potne

NAKLCE, NAKLCE (drugič)

Če smo zadnjič „Naklansko zgodbo“ udejanili v vsej njeni faktografski realnosti, je izčrpali prav gotovo nismo. Ostalo je tisto, kar akterjev takih in podobnih zgodb ne zanima (pa jih bo slej ko prej moralo). Recimo temu „občutek“ ljudi, da imajo v družbi kot je, svoje mesto. To je: da zaupajo v njena proklamirana načela ter da so pripravljeni v njihovih okvirih živeti.

Pa naj raje spregovori samoupravna socialistična praksa sama:

„Dodatek k pojasnilu nekega odstopa“

„Pojasnilo ...“ je članek, objavljen v krajevem glasilu Naklanc, v katerem avtor Franc Križnar pojasnjuje vzroke svojega odstopa s položaja predsednika skupščine KS Naklo ter delegata za zbor KS v skupščini občine Kranj, op. V. B.)

„Avtor članka v glasilu „Naklanc“, Franc Križnar, je bil glavni „borec“ proti postavitvi asfaltna baze v Naklem. Boriti se za pravično stvar je tudi sicer njegovo življenjsko načelo, saj je udeleženec NOB /prvoborec/ in je tudi po vojni večkrat bil bitko z „uradno resnico“, vendar vedno bolj uspešno, kot v tem, zadnjem primeru. Zdi se, da je ves resigniran umaknil iz javnega življenja s kroniko tega svojega zadnjega boja v malem lokalnem glasilu, ki ne more razburkati širše javnosti, s prepričanjem, da mu pomembnejši časopisi tega članka sploh ne bi objavili.

Dokazov o pristranskosti uradnega tiska je več kot dovolj. Odkar so se nekje /verjetno na IS skupščine občine Kranj/ tajno domenili, da je treba Naklance enostavno „pregaziti“, ni izšel noben članek v Delu. /Zadnji, ki so ga objavili, je izšel v posebni izdaji za Gorenjsko, tako da članka že v Ljubljani ni bilo več moč prebrati./ Za članek v Glasu pa sta bila avtorja obsojena na proces, ki je bil farsa najbolj črne sorte. Na TV Ljubljana smo lahko videli posebno oddajo o postavljanju nove asfaltna baze v Naklem, kjer se je moral kameraman izredno potruditi, da je posnel samo bazo in gozd v ozadju, ne pa tudi hiš, ki

ne sliši. Hodim pa tudi sam v disko.

student elektro, 1. let.
Ja, vem. Na sestanku nisem bil. Tukaj sem točno nad diskom in je precej glasno, posebej če imajo odprta okna. V disko pa nisem hodil.

student elektro, 2. letnik
Ja, sem bil zraven in tudi sam glasoval za to. Zelo me moti, saj se zvečer tukaj ne da študirati. Sam nikoli nisem bil v disko — dol tako ne hodijo stanovanjci naselja temveč predvsem srednješolci.

Na koncu sem naletel še na enega tuje študenta, ki mi je v anglo-slovensčini pojasnil, da bo študiral gozdarstvo.

V podobni zlobudravščini sem ga vprašal, kaj me zanima.

Ja, mislim because dela lot of ... hrip.
— You think noise?

Ja, ja....
Po teh pogovorih sta me najbolj začudili dve stvari:

prvič: da nekateri že mesece živijo nad diskom študent, pa ga še nikoli niso obiskali
drugič: da sem v dveh sosednjih sobah slišal najprej, da »se skoraj nič ne sliši« in pa da je hrup neznošen (različne meje tolerance, ali kaj?).

stroške in vstopnice za aktualna dogajanja v Ljubljani in Jugoslaviji. Forum jim pomaga pri prodoru v časopisje in ostale medije.

Video

KF je od samega začetka sodeloval pri organizaciji in nabavi tehnične opreme video sekcije. Video klub je ob nedeljah namenjen predstavljanju novejših video glasbene in avtorske produkcije. Druga stran dejavnosti video sekcije omogoča kreativnim posameznikom in skupinam, da brezplačno uporabljajo video aparature in dobijo primerno strokovno-tehnično pomoč. Prav tako je pomembno video dokumentiranje vseh pomembnejših glasbenih, gledaliških ... dogodkov.

Glasbene skupine

KF materialno in prostorsko podpira osem glasbenih skupin. Razen teh imajo tudi ostale ne-ujeljavljene glasbene skupine možnost brezplačnih vaj z ozvočenjem in možnost tonskih posnetkov. Težko je naštet vse dejavnosti, ki jih KF obsega. Rečemo lahko samo, da pri pripravi celotnega programa sodeluje 50-60 ljudi, KF pa telednsko obišče približno 1000 obiskovalcev. KF ni samo disko temveč eno od ljubljanskih kulturnih središč.

Zavedamo se, da prostor KF zaradi več razlogov ni primeren za dejavnost, ki poteka v njem in se vse bolj širi, vendar je objektivna situacija taka, da drugega prostora enostavno ni oziroma ga ni bilo. Čudno je, da prepoved dejavnosti KF prihaja ravno v času, ko naj bi se prostorska stiska z razširitvijo Foruma na Kersnikovo delno razrešila. Sklep seje DPO v ŠC, MK ZSMS in Foruma z dne 1. 2. 1983 je bil sledeč: „Glasbena dejavnost /KF/ deluje v prostorih četrtega bloka do usposobitve prostorov na Kersnikovi (predvidoma april, maj)“. Neupoštevanje tega sklepa s se se je prvi razlog, da sklepa ŠC-a ne moremo sprejeti. Drugi razlog je popolna neinformiranost Foruma o seji Sveta ŠC-a dne 7. 4. 1983. Forum ni dobil nobenega vabila za to sejo, prav tako je odpoved, zapisana v štirih vrsticah, brez utemeljenega razloga in popolnega zapisnika te seje. Odpovedni rok 7 dni od vročitve dopisa pa je pravniška farsa, ki bi ji težko našli primeru.

Na seji 1. 2. 1983 je bil formuliran tudi sledeči sklep: „Klubu mednarodnega prijateljstva se do nadaljnjega (dokler ne bodo izolirali prostorov) prepoveduje hrupne dejavnosti.“ Ker imamo

stojijo 50 m vstran — povsem očitno na ukaz nekoga, ki je hotel javnosti pokazati drugačno sliko, kot je v resnici. Več bi o pristranskosti javnih občil vedeli povedati tisti, ki so aktivno sodelovali v „borbi“, največ seveda avtor članka.

Rezultat triletnega boja za čistejšo okolje v Naklem je sledeč: nova asfaltna baza s trikrat večjo kapaciteto stoji poleg stare, ob dejstvu, da bo v zaostrenih pogojih gospodarjenja izkoriščena kvečjemu 10 %; vaščani resignirano gledajo v ta uspeh našega „razvoja“, ne verjamejo več ne v pravico ne v rezoniranje po zdravi pameti, izstopajo iz ZK in odklanjajo funkcije. Nova, „čista“ tovarna bo v treh urah proizvedla toliko asfalta, kolikor ga cestarji ne bodo porabili ves teden — sosedje asfaltna baze pa bodo ves teden, podnevi in ponoči, uživali v čudovitih vonjavah vročega asfalta, ki ga bodo v bazi grel v silosih in ga razvažali lepo počasi, kolikor bodo pač imeli sreče pri naročitih za asfaltiranje.

In zakaj vse to? Dolgo nisem mogel razumeti, zakaj cestarji nočejo s stare lokacije na novo, samo dober kilometer stran od Naklega. Jasno mi je bilo, da jih k trmastem vztrajanju ne morejo voditi ekonomski razlogi, ker je jasno, da je druga lokacija najmanj enakovredna stari, po vsem verjetnosti pa cenejša. Čeprav se mi zdi, da se zdaj ne poznam skrivnih nagnjenj cestarjev, pa se mi zdi najverjetnejša naslednja razlaga: pri vsej stvari sploh ni nikoli šlo za ekonomske ali kakšne drugačne racionalne gospodarske vzroke, ampak je bilo treba enostavno premagati uporne Naklance; nekaj v opomin drugim, še več pa zato, da se bo videlo, kdo ima oblast: občina ali krajevna samouprava, cestarji, obdani s sijem dejavnosti posebnega pomena ali nekaj sto prebivalcev, ki si tmarijo, ker nočejo počrkat od sadov sodobnih industrijskih odpadkov. Kajti, danes tečnarijo zaradi asfalta, jutri bodo zato, ker sega deponija premo-ga prav do hiš, potem jih bo motil promet, ki jih bo z novo avtocesto povsem zaprl s severa, juga in zahoda, nadalje polnilnica cementa in še cel kup dobrot, ki so jih uradni načrtovalci iz Kranja in drugod postavili na širno naklansko polje. Zato sta tako složno sodelovala vodstvo cestnega po-

Tale majhna anketa sicer res ne more biti reprezentativna, toda odgovorov nisem selekcioniral in sem po vrsti zapisal vse, kar sem imel na traku.

Podobno anketo so izvedli tudi sami stanovanjci IV. bloka in (neuradno sem slišal, da je tistih, ki so proti disku sicer več, kot tistih, ki so za, vendar, če k slednjim prištejemo še tiste, ki jim je vseeno, če disko ostane v kleti, potem so nergači, ki zahtevajo izselitev, v manjšini). Sprašujem se, ali se ne bi dalo nezadovoljivežev iz pritličja IV. bloka preseliti v kakšne druge sobe. Ali pa bi bila tako enostavna rešitev res preveč preprosta za tako širok družbeni problem? Sicer pa res ni treba zakrivati oči in verjeti, da je zahteva po izselitvi diska zgolj želja pešice stanovanjcev študentskega naselja. Njih je hrup motil že pred dvema, tremi, petimi leti. Njihovo nezadovoljstvo je samo fasada za akcijo tistih struktur, ki jim niti slučajno ne odgovarja kakršnokoli zbiranje mladine, še posebej ne, če ni pod neposrednim »družbenim« nadzorom. V tej luči lahko tudi razumemo, da bomo v Ljubljani dobili (končno!) mladinski dom, v katerem pa (za razliko od vseh mladinskih domov pri nas, ki jih poznam) ne bo disko kluba. Zadeva je še razvidnejša, če podrobneje pogledamo pomisleke v KS Ajdovščina proti tej glasbeni dejavnosti. Ne gre namreč za pri-

vse potrebne dokaze, da klub ni primerno izoliran in da se v njem redno vrstijo hrupni plesi, zahtevamo, da se prav tako obravnava primer tega kluba. Pred dobrim mesecem pa je začel s svojo hrupno dejavnostjo tudi Klub Veli Jože. Ker sta v kleti četrtega bloka tudi oba zgoraj omenjena kluba, je nemogoče problematiko KF ločevati od njune dejavnosti. Vsega tega ni omenjeno v sklepah Sveta ŠC.

Glede na dejstvo, da ŠC porabi ves presežek študentskega servisa za kritje lastnih izgub, a bi praviloma moral služiti za financiranje občinskih dejavnosti (kamor spada tudi Forum), je precej ironično, da taisti ŠC enostavno ne želi pomagati Forumu pri reševanju prostorskih problemov niti z moralno kaj šele z finančno pomočjo.

Da bi vse zgoraj omenjene probleme lahko ponovno obravnavali in poiskali skupno rešitev, sklicujemo skupaj z Mestno konferenco ZSMS sestanek v četrtek, 21. 4. ob 10. uri v prostorih MK ZSMS, Cigaletova 5.

za IO ŠKD Forum: Dušan Šepetavc

- V vednost:
— Študentski center
— UK ZSMS
— MK ZSMS
— RK ZSMS
— Radio Student
— Tribuna
— Mladina
— Radio glas Ljubljane
— Delo
— Klub med. prijateljstva
— Klub Veli Jože

Študentski center
v Ljubljani p.o.
Cesta 27. aprila 31

Datum: 8. 4. 1983

FORUM
Študentsko naselje blok 9

Obveščamo vas, da je Svet Centra na svoji seji dne 7. 4. 1982 odločil, da preneha „DISCO-FORUM“ s svojo dejavnostjo v prostorih 4. bloka

djetja in IS občine Kranj, skupaj uprizorila bleščeč samoupravni postopek in zmagala, ne glede na uporabljena sredstva.

Zadeva je praktično končana. Člani IS občine Kranj so letos odšli na nove, pomembnejše položaje, nov IS pa je nasledil njihovo dediščino, kakršna pač že je.

Cestarji imajo svojo bazo, direktor pa je „pokazal Naklancem“, ko je ob priliki zagrozil informiral širšo slovensko ali kar jugoslovansko javnost o vsej zadevi. Prepričan pa sem, da bi takšno objektivno poročanje vsaj malo zacelilo rane tistim, ki so izgubili vero v pravičnost, samoupravni sistem in celo z ustavo zagotovljene pravice in svoboščine.

To je besedilo pisma, ki smo ga prejeli skupaj s člankom „Pojasnilo nekega odstopa“, in ki nas je prav za prav izvalilo, da smo zabredli v to smrdečo Naklansko stvarnost. Izkazalo se je, da mnenje tega krajana ni osamljeno.

Ivo Konc: Mislim, da so se te zadeve na daleč ognile zakonov in tega, kar se ljudem ponuja z veliko žlico — krajevne samouprave. In tako ne mislim samo jaz.

Franc Fister: Človek dobi občutek, da kljub temu, da lahko dostikrat izrazi svojo voljo, želje, pismeno interpretira svoje argumente, večinoma ostane samo pri tem. V najpomembnejših zadevah samouprava funkcionira sicer zelo lepo, a na žalost samo na videz. Razne „strokovne“ službe in občinske strukture že najdejo argumente, da se ne more uveljaviti volja krajanov. Mi, Naklačani smo o tem dobro „poučeni“: tako se je zgodilo pri gradnji skladiščne cone, pa komunikacij, pri avtocesti, asfaltni bazi in še bi lahko naštevali.

Zdravko Konjar: /predsednik sveta KS/: Krajevne samouprave je točno toliko, kot se zdi tistim, ki sedijo na občini.

Lavrič Ivo: /predsednik sveta KS/: Zanimiva je izjava novih predstavnikov občinske skupščine: „Ja, fantje, dajte nas razumet. To, kar je sklenila prejšnja struktura, ni ne moremo podirati, ker gre potem naša avtoriteta.“
Franc Križnar: Lani, sredi poletja, ko je kazalo, da bodo cestarji kljub vsemu uspeli, je prišlo k

pombe na hrup, ki bi iz diska morebiti izviral (objubljena je bila izolacija), temveč nered, ki bi ga v okolici v poznih urah izzivali obiskovalci. Po drugi strani pa stanovanjci pravijo, da je v njihovi okolici že dovolj disko klubov in da res ni potrebe po novem. S tem je de facto rečeno, da publika, ki obiskuje »navadne« diskače in ostale nočne lokale ne moti nikogar, da pa bi jih še kako motili razni »punkerji«.

Disko Student pa je kljub vsem težavam (na primer zaprtje vhoda pred prvomajskimi prazniki) deloval naprej. Pri tem je Forum imel podporo mladinskih, pa tudi drugih (nekaj člankov v Dnevniku) informativnih medijev. Protinapad je seveda sledil. OO ZK Študentskega centra, je zahtevala naj mladinski mediji, oziroma njihovi izdajatelji, preučijo poročanje o tej problematiki, in o Centru nasploh, UJV pa je izvedla racijo v samem disko.

Vseeno je Forum to sezono uspešno zaključil, dejavnost diska pa se je razširila tudi v Mladinski center Zgornja Šiška. Upamo lahko samo, da ne bo do jeseni kakšna »višja sila« dokončno zaprla vrata tega sicer neuglednega, a za tukajšnje razmere še kako pomembnega prostora.

tomi gračanin

P.S. O sami dejavnosti in pomenu disca in dogajanja v njem sicer nisem pisal, zato pa prilagamo dopis, ki smo ga prejeli od Foruma.

v Študentskem naselju in sicer 7 dni po vročitvi tega dopisa.

S tovariškimi pozdravi!
direktor
dipl. soc. PREMUR Emil

V vednost:
— UK ZSMS
Trg osvoboditve 1
61000 Ljubljana

ŠTUDENTSKI CENTER
V LJUBLJANI p.o.
Cesta 27. aprila 31

Datum: 7. 1. 1983
Štev.: 18/83-MP

FORUM
Študentski center
Blok IV.

Na osnovi sklepov, sprejetih na sestanku družbeno-političnih organizacij študentskega centra dne 9. 12. 1982 in na 3. sestanku delegatske konference študentskega centra dne 23. 12. 1982, vam odpovedujemo vse prostore, ki jih zasedate v študentskem centru. Prostore morate izprazniti najkasneje do 15. marca 1983 in jih izročiti v stanju, v kakršnem ste jih bili prejeli v uporabo.

Direktor:
dipl. soc. Emil PREMUR

V vednost:
— UK ZSMS, Ljubljana
— predsednik deleg. konference, Jadran Vatovec

DISKO ŠTUDENT — DANES IN NIKOLI VEČ

8. aprila letos je FORUM prejel prijazen dopis, v katerem jim sporočajo, da je Svet študentskega centra na seji dan pred tem odločil, da se mora Klub FORUM (med ljudstvom znan kot disco Student) v sedmih (7) dneh izseliti iz kleti 4. bloka v študentskem naselju. Tak rok je seveda več kot smešen, poleg tega pa Forum ni dobil nobenega vabila na to sejo. Vendar pa ima „izbacivanje“ diska že nekoliko daljšo zgodovino.

meni /tedaj je bil predsednik skupščine KS/ čez sto ljudi, ki so zahtevali, da organiziramo demonstracije. Tu v Naklem ali pa da gremo v Kranj, pred Občino. Čeprav to ne bi bile politične demonstracije, torej proti sistemu, pač pa manifestacija nezadovoljstva proti tistim, ki so vzeli samoupravljanje — oblast — preveč v zakup, smo gledali na to tako: bilo je sredi turistične sezone, težave v Jugoslaviji že tako niso bile majhne; vse skupaj bi lahko dokaj čudno izpadlo. Pa tudi, verjeli smo, da se bo dalo stvar urediti po legitimni poti, saj so bili vendar vsi argumenti na naši strani. Torej smo krajanom obljubili, da bomo naredili vse, kar je mogoče, na vseh možnih instancah /kar smo tudi naredili/. S tem smo jih odvrnili od demonstracij; pa ne vem, če smo imeli prav.

Tov. Križnar, že ves čas po vojni, v kateri ste sodelovali kot partizan od 1941 leta, ste aktivni. Osem let ste bili predsednik komisije za varstvo okolja v Naklem, 3 leta predsednik skupščine KS Naklo /in spomladaj ponovno izvoljeni za mandat 82-86/ delegat kv zboru KS občine Kranj, prej v zboru ZD, pa delegat gospodarskega zbora SRS in še bi lahko naštevali funkcije, v katerih ste vedno zastopali interese svoje „baze“. 25. 10. ste odstopili od vseh funkcij. Zakaj?

V poročilu o odstopu sem to formuliral tako: ... V letu 1981 se je pričela s strani Občinske skupščine Kranj nova akcija za gradnjo nadomestne asfaltna baze v Naklem na stari lokaciji.

Kljub entnemu odporu krajevne samouprave, vseh družbenopolitičnih organizacij in krajanov je SO Kranj in tudi ostale strukture odločila, da se nova baza zgradi v Naklem brez našega privolenja. S tem menim, da je grobo kršena krajevna samouprava, krajanom so odvzete vse pravice odločanja, vsled česar sem prepričan, da se nima smisla bosti z občinsko birokracijo. Iz zgoraj navedenih razlogov nepreklicno odstopam od vseh zgoraj naštetih funkcij.

Pa to ni bil edini tak „protest proti nedemokraciji in nesamoupravnim odnosom organov občinske skupščine Kranj do pravic krajanov?“

Ne. Odstopilo je še nekaj krajanov, ki so do tedaj opravljali različne funkcije. Izstopali so celo iz ZK.

Tov. Konc, vi ste izstopili iz ZK?

Ja. In ko sem zaprosil za izstop, so se nenaodoma spomnili, da bi me lahko izključili in so o tem tudi glasovali /češ, da nisem opravičeval svojih izostankov s sej OO ZK ipd./ No, pa se je večina članov OO opredelila proti taki farski izključitvi in so mi „dovolili“ prostovoljni izstop, ki sem ga argumentiral takole:

Naklo, 12. 9. 1981

Prosim, da me z današnjim dnevom črtate s seznama članov ZK Jugoslavije. Spoznanje, da se velik del članov v praksi na ključnih mestih močno oddaljuje od usmeritev ZK, me je dokončno potisnilo k tej odločitvi.

Sprašujem se, kako lahko člani avatgardne organizacije tako močno delujejo proti demokratičnim načelom, katerih tvorci so bili.

Konkretno: mimo gledajo, kako asfaltna baza v Naklem nezakonito (brez lokacijskega dovoljenja) s prekomernim onesnaževanjem zastruplja okolico, kako predstavniki cestnega podjetja izgovarajo sporazume in izkoriščajo težak gospodarski položaj za izsiljevanje (spekulacije), zaradi česar nastaja ogromna gospodarska škoda (gospodarski kriminal). In vsi ti so komunisti!

Družbeno-politične strukture v krajski občini si skupaj s cestarji prizadevajo postaviti novo asfaltno tovarno na stari lokaciji; mimo samoupravnega sporazuma, ki so ga sami podpisali in formulirali: „da je namreč ta lokacija za asfaltno bazo neprimerna.“ Kako naj ljudje še naprej verjamejo sporazumom, sklepom in ugotovitvam? Predstavniki KS Naklo so večkrat žrtve različnih pritiskov, da bi popustili takim nameram, čeprav so odgovorni zboru krajanov, ki je jasno povedal svoje stališče. Občinski funkcionarji ostajajo gluhi za glasove občupra iz ogroženega okolja, vedno se nejevolno postavijo na stran, zanimivo z ekonomske plati.

»STUDENT NAJ BO«

Psihopatologija vsakdanjega študentskega življenja dokazuje, da študent ostaja študent in nič drugega. Referenčni okvir, ki nam omogoča misliti zgornjo tezo je zakoličen v predpostavki, da je mogoče izhajati iz študenta kot takega in na drugi strani iz študenta, ki to ni. Z drugimi besedami, abstrakcija študentskega interesa, materialno — ekonomskega položaja študenta in njegove ideološke horizont nam omogoča misliti to populacijo v družbeni ekonomiji na eni strani v svoji politični burniranosti, na drugi pa kot spolitiziran revolucionarni subjekt; in to ne zato, ker bi bilo mogoče takšno razliko razkriti kot zakonito imanentno študenta, temveč ker se šele z ideološko, diskurzivno vstopajo različne pokaže razlika tudi v dejanskosti, ker ta obstaja le, v kolikor je na delu v sami »revolucionarni« praksi, kar nam dokazuje aktivizem študentskih gibanj koncem 60. in v začetku 70. let.

Kjer je študentski interes vpet v institucionalne mladinske okvire, se »revolucionarnost« študenta reprezentira v spodrslih, napakah tiste dramaturgije, ki se ji pravi sestankovanje, zborovanje, delegiranje itd. ali z drugimi besedami, tedaj ko se lomijo institucionalni okviri obstoječe študentske družbeno-politične organiziranosti. Tako se vedno pogosteje dogaja, da se krši scenarij legitimnega študentskega zborovanja in producira nekaj, kar je v uradnem, vladajočem ideološkem polju okarakterizirano kot zarota razbijaških, ne-samoupravnih elementov, zapeljanih od samoupravljanju tujih idelogij. (Mimogrede, »kozmpolitstvo« je tisto, kar birokratska persona najhuje sovraži). Štu-

NEUSMERJENI

V Sobotni prilogi Dela, 26. marca 1983, se Vinko Skalar ukvarja s „Ptički v srednjeveških gnezdih“ četudi „se zdi spričo pomembnejših družbenih problemov problematika preprečevanja mladostniškega prestopništva, še bolj pa problematika vzgojnih zavodov, prav neznatna,“ kot pravi. Zakaj se torej ukvarja s to problematiko in akcijo, ki bi pripeljala do drugačnega položaja vzgojnih zavodov iz sedanjega in do kvalitetnejše dela v njih, ta siceršnji docent doktor psihologije pravi:

„Vzgojni zavodi odigravajo pomembno funkcijo na zelo občutljivem družbenem področju, na področju preprečevanja socialne patologije oz. mladostniškega prestopništva. Prav to področje pa nas je začelo v zadnjem času spričo naraščajočega prestopništva, nasilništva med mladimi, narkomanije in alkoholizma znova vznemirjati. Najbrž ni vseeno, ali bomo s sedanjim preventivnim sistemom, katerega pomemben del so prav vzgojni zavodi, naraščajoči odklonskosti kos ali ne.“

Pod krinko kritike avtoritativne kaznovalne politike v vzgojnih zavodih opravičuje obstoj in potrebnost takšne oblike „preventive“ z državno objektivnimi raziskavami razmer in odnosov v delovnih taboriščih, oprostite zavodih.

„Četudi so se v sedemdesetih letih v razvitejših delih sveta pojavile kritike naperjene proti vsakršni institucionalizaciji, manipulaciji in indoktrinaciji, iskali so učinkovitejši in manj škodljive oblike neinstitucionalnega obravnavanja, popularna je postala ideja obravnavanja v mladostnikovem naravnem okolju, vključevanje motenih in prizadetih v življenjsko okolje skupaj z vsemi ostalimi, prišlo je tudi do ukinitja zavodov pa tudi psihiatričnih ustanov, pri nas nismo

Da dogodki okrog asfaltne baze spominjajo na svinjarijo, je že precej splošno mnenje, saj nimajo posebno velike korelacije z zdravim pametjo in logiko.

Kje je humanost, kje partijska in človeška solidarnost, kje ustavnost in krajevna samouprava, kje so institucije, ki samo modro molčijo, namesto da bi temu napravile konec?

Vedno sem se na vseh ravneh in področjih boril za pravičine in koristne stvari. Še vedno se bom, vendar ne kot član ZKJ, temveč samo se kot komunist po prepričanju.

Da mečem puško v koruzo, boste rekli? Bilo je že toliko razočaranj, živimo v takem okolju, da tudi čustvovati ni mogoče več normalno. Pred našimi očmi se odvija drama, ki je noče videti nihče:

Ljudje umirajo za rakom, obolevajo otroci, ki jih moramo zaradi težav z dihanjem /bronhitis/ reševati z injekcijami adrenalina, ponoči in podnevi zapiramo okna zaradi smrada in dima... Zaradi lokacije v Zvirčah pa so se oglašali lovci, da bodo ogrožene živali, zaradi pogina rib zganjam tak cirkus v javnih občilih; saj človek komaj dojema tako različna merila družbe v skrbi za ohranitev zdravega okolja.

Ivo Konc

Tov. Križnar, v svojem „Pojasnili nekega odstopa“, članku, ki ste ga objavili v krajevnem glasilu Naklanc, da bi krajanom pojasnili vzroke svojega prostovoljnega odstopa, praviše tudi:

„... Ker so nam v javnih občilih prepovedali polemiko o dogajanjih okrog asfaltne baze, upam, da bo vsaj ta moj prispevek lahko izšel v domačem glasilu v Naklem. V nekatere druge časopise smo občasno pošiljali spise, komentarje, vendar domnevamo, da je bilo od nekdaj naročeno, da se o tem našem primeru ne sme razburjati slovenske javnosti.“

Kakšna je bila torej vloga javnih medijev v tej zadevi?

1978, 1979, na začetku torej, so objavljali nekatere članke tudi v Delu, Glasu ipd. Po sestanku

dentje se v takih primerih ne držijo dnevnega reda. K vragu pošiljajo govornice o študentskem standardu, pa ne zato, ker bi ta ne bil pomemben, saj vendar zadeva v bistvo njegove eksistence, ker je znano, da je treba najprej jesti, nekeje primerno spati, »bivati« v čisto animalnem smislu, in šele nato »filozofirati«, temveč zato, ker je mogoče govoriti o študentskem standardu le, v kolikor se artikulari tisti nivo, ki šele vspostavi problem kot tak. To pa je mesto študenta v obstoječi družbeno-ekonomski sinhroniji.

Bera spoznanja, ki ga doseže študentski interes na svoji razbijaški poti skozi institucije, je precej pičla. Razkrije se narava obstoječe institucije, kot tiste povampirjene sle, ki se lepi na študentski interes zgolj zato, da ostane študent borniran v svoji parzialnosti in nepolitiziranosti. Novolevičarske parole, ki jih meče študent v zobe instituciji, dobe farsični prizvok, kajti institucija prenese vse, le da se »to vse« dogaja v njenem naročju in v njenem imenu. In farsični niso samo »pubertetniški izpadi« študenta, temveč toliko bolj institucija, Univerzitetna konferenca, kajti to ni študentska organizacija. Študentje nimajo svoje institucije!

Zadnji meseci so potrdili nemoč študentske besede v okviru institucije, ki naj bi bila študentska. Šlo je za podražitev stanarin v študentskih domovih in prehranjevanju v študentskih menzah. Polje boja je bilo določeno z organizacijsko mrežo UK ZSMS. Na sceni pa so odigrali svoje tudi aktivisti univerzitetne organizacije ZK. Scenarij dogodkov je bil običajen. Stanovalci študentskih naselij morajo pljunuti v lastno skledo, torej prisiljeni morajo biti v podražitev. To samomorilsko početje je bilo okvirjeno z zbori stanovalcev, torej z mestom, kjer

ukinjali vzgojnih zavodov, tudi tedaj ne, ko je bila kvaliteta bistveno slabša od sedanje in ko je bila njihova vloga predvsem represivna in komajda prevzgojna. Vzgojni zavodi so se izkazali kot nepogrešljivi, zlasti ko gre za pankrte, ki jih mora družba „gor spraviti“ in ko gre za mlade neotesance, ki jim lepa beseda nič ne zaleže.

Tu ni izbire, zavodi so nujno zlo, kljub vsem kritičnim pripombam in nespodbudnim ugotovitvam.

Ni logorja kot logorja, nič jih ne more nadomestiti ima celo občutne prednosti pred ostalimi oblikami obravnave t.j. kontrole prevzgoje predvsem za določene kategorije odklonskih mladostnikov. Mogoče jih je intenzivno strokovno obravnavati ne samo z pretiranimi ambulantnimi posegi oz. občasnimi profesionalnimi ali prostovoljnimi strokovnimi delavci ampak s kompletno organizacijo življenja in dela v ustanovi. /Vse to so v glavnem citati/.

Zakaj so zavodi bili, so in bodo?

Tiste posameznike, ki širše družbene institucije ne morejo usmeriti na, od države postavljene, pravilne poti, naj prevzamejo v svoje roke specializirane ustanove, katerih strokovnjaki na različne načine poizkušajo usmeriti tiste, ki so se odklonili. Neizbežnost zavodov si kot vse ostale stvari lahko razložimo z neizbežno enotno usmeritvijo našega sistema in vsakega posameznika v njem.

„Ker ugled zavodov in drugih takšnih institucij kazi kaznovalna politika, ki bi ustrezala avtoritarni in hierarhični družbi, kar je v nasprotju z našo samoupravno socialistično usmeritvijo, se je treba izogibati izrazu kazni, in uvajati drugačne oblike prevzgoje, katerih efekt bi bil socializiran posameznik oz. subjekt; socializiran pa pomeni: usmerjen posameznik, ki lahko s svo-

klub, delno tudi zaradi izgrediv, ki so bili tam večkrat na dnevnem redu. Potem pa je življenje v Centru zamrlo. Prostore so le priložnostno najele razne šole in fakultete za spoznavne večere itd.

V začetku letošnjega leta pa so začeli tam najbolj zagnani mladinci z zelo ambicioznim pro-

gramom za prenovitev in razširitev prostorov ter za razvoj različnih dejavnosti. Pravzaprav ti načrti segajo že precej nazaj. Pred petimi leti so namreč tamkajšnji mladinci predložili obsežen program dela Mestni konferenci ZSMS, vendar takrat menda ni „prišel skozi“. Letos so v dveh

delegaciji RK ZKS pa nam Delo ni hotelo objaviti nobenega članka več.

In kaj so vam odgovorili na poslano članke? Nič!

Kaj pa televizija, radio?

Mi smo jih klicali, odzvali pa so se vabilom Cestnega podjetja. Sicer pa vemo, da še o tem, kar je le malo delikatno, pri nas ne piše.

Kaj pa članek, ki ste ga objavili v Glasu, 10. 7. 1981?

To je bilo takrat, ko je izgledalo, da bo odgovor o gradnji baze na Zvirčah tudi uresničen. V resnici pa so se tedaj v občinski skupščini Kranj, gospodarski zbornici Gorenjske in drugod vršile intenzivne priprave za legalizacijo gradnje v Naklem. O tem krajevne samouprave sploh niso obvestili. V začetku julija smo iz Dela in Glasa izvedeli, da je postavitev baze v Naklem že dejstvo. Poslali smo pisma z vprašanji predsedniku OS Kranj, Radovljica, Tržič in drugim, pa nismo dobili nobenega odgovora. Izvršen pa je bil močan pritisk na nekatere vodilne predstavnike DPO Nakla, naj pripravijo krajanom na gradnjo. Torej smo se odločili odgovoriti na članek v Glasu, za kar smo lepo prosili urednika, naj ga objavi. Opozoril nas je, da bodo posledice, ki so dejansko tudi bile. On je bil „okregan“ na občinskem odboru SZDL, ker je članek objavil, naju /Franc Križnar kot predsednik skupščine KS ter Zdravko Korenčan kot predsednik sveta KS, op. V.B./, ki sva pismo podpisala v imenu cele KS in vseh DPO Naklo, pa je Cestno podjetje tožilo.

Zdravko Konjar: Nas, krajanje, je najbolj prizadelo, kot smo videli, da tožijo naša predstavnik za nekaj, za kar smo mi vsi menili, da je pravica na naši strani.

V slogu dobre kriminalke končujemo. Udeležba „institucije resnice“ v procesu samoupravljanja nedvomno zasluži posebno mesto.

Da pa ne bi prikazovali zgolj /izjemnih/ črnih točk naše svetle stvarnosti, kot nam je bilo očitano, pridajamo nekaj srčkanih poant zaželjene prihodnosti:

se dvigujejo roke. Stvar poteka tako, da dobi študent pred nos listo o kalkulaciji stroškov za vzdrževanje objekta, za vodo, ogrevanje itd. ter se od njega zahteva, naj se izkaže v obvladovanju elementarnega matematičnega znanja ter preveri ali je vsota na novo kalkuliranih stroškov pravilna. In ta seveda je, saj gre za seštevanje, kjer pa se ni vredno delati bedaka. Zato so študentje dvigali roke za podražitev; zato ker je tak pač običaj, ali ker resnično verjamejo v stabilizacijsko poslanstvo študenta, ali ker so prišli že tako daleč, da so prepričani, da se tako ali tako ne da ničesar spremeniti in se je najbolje ukloniti toku stvari.

Vendar pa ima ta tragedija, tako kot pač vsaka, tudi svojo svetlo stran. V A bloku študentskega naselja za Bežigradom je prišlo do neljubih dogodkov — za ZK ZSMS seveda. Udeleženci tamkajšnjega zbora so zastavljali neprijetna vprašanja. Hoteli so se pogovarjati o stabilizaciji, depozitu, podražitvah na splošno, o študentski družbeno politični organiziranosti; kot da se niso zbrali zato, da bi pristali na še eno podražitev. Seveda melje institucionalni mlin po svoje in tu vlada, če že vlada, zakon mnenja večine in ker je bila večina za podražitev, mora posili razmer sprejeti podražitev tudi vse pozornosti vredna izjemna izbloka A. Tako v vsej svoji bednosti prihaja do tega, da se podraži stanarina v študentskih domovih, hrana v študentskih menzah in v dobro študenta bo prišlo še do kakšnega presenečenja.

Naj navežemo sedaj na začetno misel. Študentski standard, kot ideologem in kot realna politična praksa, je ekonomski, materialni položaj nekega subjekta, ki pretendira na legitimacijo tistega, ki obvladuje svojo sinhrono razredno vmeščenost, je

jim obnašanjem in delom pripomore h krepitvi vseh mogočih sposobnosti države, torej jo vzdržuje s svojim presežkom dela takšno kot je, socialistično samoupravno. Socialistično samoupravno usmerjenega posameznika moramo kaliti torej že v zavodu z demokratičnimi in samoupravnimi odnosi, prizadevati si moramo za subjektivni položaj gojencev v zavodu in iskati možnosti za vključitev gojencev v njihovo ožjedružinsko in širše okolje.

V ta namen moramo izboljšati objektivne pogoje zavodov-nova ali prenovljena poslopja, izboljšati moramo tudi kadrovske politiko, več mora biti strokovnjakov za usmerjanje in prevzgojo namesto nadzornikov, zavod se mora odpreti in vrstati v širše socialno okolje, vzdušje v zavodih mora biti vzpodbudno in prijetno in končno razkorak med teorijo in prakso mora biti manjši. /Vse to so v glavnem spet citati/

Tudi zavod mora torej skriti mesto svoje kontrole, da to delo lahko efektno in nemoteno opravlja in da daje videz koristnosti prevzgoje mladostnikov njim in njegovi okolici, za državo pa je njegova funkcija že po definiciji koristna in nujna. Oblika dela v zavodih se mora samo toliko prilagoditi obstoječim razmeram, da na zunaj ne funkcionira preveč represivno in tradicionalno, da se prilagodi funkcijam ostalih institucij, kar ji omogoča obstoj, kajti institucije lahko le z vzajemnim potrjevanjem obstajajo in tvorijo državo — usmerjeno pri nas v t.i. socialističen samoupravni sistem.

Ravno s tem, ko se institucija prilagaja očitani ji represivnosti, zaprtosti, etiketiranju, se z odprtostjo, permisivnostjo, vraččenostjo v širše okolje še močneje postavi in formalizira kot institucija, katere funkcija se ne spremeni. Fun-

gramom za prenovitev in razširitev prostorov ter za razvoj različnih dejavnosti. Pravzaprav ti načrti segajo že precej nazaj. Pred petimi leti so namreč tamkajšnji mladinci predložili obsežen program dela Mestni konferenci ZSMS, vendar takrat menda ni „prišel skozi“. Letos so v dveh

SKRB ZA OKOLJE NI LAHKA NITI KRATKOTRAJNA NALOGA (Janez Zemljarič pri otvoritvi sejma tehnike za okolje):

Kljub gospodarskim težavam ni mogoče zanemariti skrbi pri varstvu okolja. Delo, 27. maja 1981)

Citiramo nekatere citate iz govora: „Varstvo okolja je tudi sestavni del srednjeročnega plana. Posebej poudarjamo, da je treba dosledno odpravljati in preprečevati žarišča onesnaževanja z uvajanjem ustreznih tehnologij in usklajenim razmeščanjem dejavnosti v prostoru in z določitvijo varstvenih območij za naravne vire.“

Vsi družbeni dejavniki so odgovorni za varstvo naravnega okolja.

Posebno odgovornost imajo pri tem organizacije združenega dela in krajevne skupnosti, vse organizirane socialistične sile, občine, upravni inšpekcijski in drugi organi družbenega nadzora, zlasti kar zadeva celotno aktivnost in zaostrovanje odgovornosti za učinkovitejšo izvajanje sprejetih zakonov in drugih predpisov ter planske usmeritve.

Zaradi gospodarskih težav ni mogoče zanemariti varstva okolja. Planske naloge na področju varstva okolja uresničujemo v zaostrenih gospodarskih razmerah. Ne glede na to, ne moremo sprejemati trenutnih težav in kratkotrajnih rešitev, ki slone na pojmovanju, da ob pomankanju investicijskih sredstev in ob raznih težavah pri zagotavljanju nemotenih proizvodnih procesov ne zanemarimo naloge v zvezi z varstvom okolja ali pa jih prenašamo na kasnejša gospodarsko bolj ugodna obdobja.

Takšnih odločitev ni mogoče braniti in zagovarjati, ker bi bile škodljive in z narodno gospodarskega vidika za daljše obdobje prav gotovo dražje.

Nasvidenje v naslednji... Vanja B.

tisto polje investiranja »študentske« organizacije in njej nadgrajene institucionalne mreže, gospodarskih instanc kot takih, kamor se umešča »zdrava, razumna, normalna« politika. Nekoliko drugače, obstaja nekakšno sankcioniranje ideološkega polja, očrtavanje tistih referenc, ki naj določajo njegovo generično bistvo, ali kar v dejanskosti tudi je, njegovo poslanstvo v službi Gospodstva.

Na sebi dejansko študent ni nič drugega kot objekt, iz družbenega konteksta na rob izvršeni spodrslijaj, katerega poslanstvo se kaže v tendenci, da tam tudi ostane — na mestu ostanka nekega zgrešenega zgodovinskega projekta, ki ga določa blagovno gospodarstvo v svoji buržoazni ali socialistični varianti.

Ker je študent zavezan mestu, ki mu ga določa družbena reprodukcija, je prisiljen misliti svoj položaj preko sintagme »študentski standard«. Študent lahko ohranja obstoječe stanje stvari, gospodarskega razmerja, v kolikor ostane vsvoji ideološki percepciji parcializiran — nesposoben absolutizacije svoje bedne materialne eksistence ravno preko te omejenosti. Institucionalne persone našega sistema se bojijo ravno tega, da izgine ideologem »študentsko vprašanje«, v kolikor je posredovan preko študentskega standarda, ali drugače, da se spolitizira nekaj, kar je transparentno le, v kolikor se misli v svoji razredni umeščenosti. Gre za mišljenje družbeno-ekonomskega sistema kot takega. S tem stopi študent na pot emancipacije, na mesto revolucionarnega subjekta.

Vendar je to šele prvi korak. Kajti, ne pozabimo, študent nima svoje organizacije.

BRANE KODERMAN

kicjo določitve normalnega od nenormalnega vedenja in prevzgojo odklonskih oseb, spretno še močneje zakrije ravno z očitanimi napakami, tako da jih vključijo /institucionalizira, in sem izniči, na videz zadovoljni kritiki, ne da bi spremenila svojo osnovno funkcijo in tako spretno zmanipulira/ prevara tiste, za katere baje dela.

Tako institucija pojebe. Tako država jebe. Tako se institucija izpopolnjuje, počasi vztrajno bomo pridobili institucijo za vsako področje človekove dejavnosti, ki ji ne bo možno očitati nič drugega, razen banalnosti, da je institucija. Dobili bomo totalne institucije, totalne države, brez katerih ne bo možno nič narediti, misliti, ki bodo funkcionirale brez vsake možnosti napake, mi bomo Mi, junaško pokorni Enotni Državi. Le počasi in vztrajno, saj ni več tako daleč.

OPOMBA

Tu bi veljalo opozoriti na zanimivo razdelavo „kazensko pravosodnega in izvrševalnega sistema, kot mesta, kjer država izpriča svojo moč in nemoč“ v članku Alternativna kriminologija Časopisa za kritiko znanosti 55,56, ki je pravkar izšla. „Definiranje protipravnih oblik vedenja ne vodi nikakršna načela absolutne racionalnosti ali morale, so politično definirane. Družbena funkcija teh vrednot je zaščita privilegijev in bogastva vplivnih, pa tudi sistem, ki omogoča, da si ohranijo te privilegije. Kazensko pravni sistem se je torej zarotil proti revnim.“ (Časopis za Kritiko znanosti).

RRRR

krajevni skupnostih (Komendant Stane in Šentvid) izvedli med mladimi anketo o njihovih intereseh. Brane Jakovljevič, ki je to delo opravil, je lahko ugotovil (mislim, da zaradi tega niti ni bila

(Nadaljevanje na 9. strani)

ALI BO ZAŽIVEL MLADINSKI CENTER ZGORNJA ŠIŠKA?

Mladinski center Zgornja Šiška je bil pred leti jako popularno zbirališče mladih. Dogajale so se različne dejavnosti, najbolj razvpit je bil disko

(Nadaljevanje z 8. strani)

brebna anketa), da se večina mladih ne ukvarja s čimer, da jih nič ne zanima in da prosti čas, niso doma, prebijejo v glavnem po oštarijah.

Tako so se torej, ob podpori predvsem krajevnih skupnosti lotili realizacije svojega ambicioznega programa. Odkupiti namerno zasebno hišo, ki stoji ob Centru, ter iz stavbe ustvariti KS. Po adaptaciji bi bil v prostorih informativni center za mlade, ki bi pokrival vsa področja njihovih interesov, vključno s svetovalnimi službami. Seveda bi v prostorih našle mesto tudi druge interesne dejavnosti, še sedaj pa je diskusija in pa izredno ugodna dvorana za koncerte in podobne prireditve.

Nedvomno: slíši se krasno. Če vas to na kaj spominja, naj vas spominja, da se podobni mladinski center ob težkih mukah pod pokrovitvostvom Mestne in Univerzitetne konference ZSMS poraja tudi na Kersnikovi. Nič čudnega se torej ni zdelo, ko so mi v Centru povedali, da jim zdi neumno, da se Mestna konferenca tako zajejava s KS Ajdovščina, glede selitve gla-

sbenih dejavnosti, ko pa bi tu v Šiški vsi ti programi stekli brez problema". Morda bi bila ta povezava res boljša, kot pa da se igrajo mladinski funkcionalni slepe miši z drobnoburžuaznimi fosili v omenjeni KS, tako da bi na Kersnikovo pftihotapili vsaj delček glasbene dejavnosti.

In sedaj pridemo do najpomembnejšega — sredstva. Kot že rečeno je načrt razvoja Centra res ambiciozen in je razdeljen v tri faze. Prva naj bi po grobih predračunih veljala 400 starih milijonov. Nekaj bi primaknila občina, preko Občinske konference ZSMS Šiška pa naj bi med mladimi stekel samoprispevek, s katerim bi zbrali kakor četrtino sredstev. Ostanek naj bi zbral Center sam. Zato so marca začeli s serijo koncertov, katerih dohodek bi potem uporabili za realizacijo programa. Pa ni šlo najbolje. Najprej je nastopil Jani Kovačič z Neodvisnim umetniškim sindikatom. Nedvomno dovolj atraktiven dogodek, vendar je bilo prodanih le 75 vstopnic, kar ni bilo dovolj niti za kritje stroškov. Štirinajst dni kasneje je Grupa 92 privabila komaj 50 poslušalcev. V tretje gre rado — koncert skupine Preporod

(16. 4.) je zaradi skromnega zanimanja odpadel. Prodanih je bilo le 10 kart. Vzrokov za tak neuspeh je seveda več (po svoje čudno, saj je prostorov za rock koncerte v Ljubljani več kot pre malo), vendar bi za bistvena postavil premajhno reklamo in premalo atraktiven spored brez določnejše programske usmeritve. Kar se prvega tiče, so si ljudje v Centru na jasnem in nameravajo za prihodnje prireditve organizirati širše reklamne akcije z več plakati itd. No, kar pa se tiče samega programa, so spoznali, da se z vabljenjem bendov ne pride daleč ad hoc.

Zato računajo, da se bodo v bodoče pri organizaciji bolj povezovali s ŠKUC in ostalimi organizatorji — nekaj konkretnih pogovorov je že bilo. Velikega pomena bo verjetno tudi dogovor z diskom Student. Njihovi diskodžokeji naj bi namreč v prostorih šišenskega kluba dvakrat tedensko vrteli muziko in s tem tudi privabili publiko, saj ima disk Student nedvomno že izoblikovan image. Prav tako imajo ozvočenje, medtem ko je dvorana Centra precej primernejša za koncerte kot klet četrtega bloka v ŠN. Da ne govorim o dosti manjših stroških organizacije pri takem

aranžmaju. Dogovori potekajo še v večjih smereh, neuradno pa sem izvedel, da bi v Šiški utegnili nastopiti tudi Pankrti. Skratka ob boljši programski organizaciji, bi Center lahko nudil kvaliteten glasbeni spored, tacek prostor pa bomo (ob več kot slabih možnostih za nadaljnje delo diska Student in razmah glasbene dejavnosti v domu na Kersnikovi) še kako potrebovali.

tomi gračanin

KJ GRE?

GRE ZA LOV NA ČAROVNICE?
GRE MORDA ZA STALINIZEM POD KRIN-
VAROVANJA VREDNOT IN NORM NAŠE-
SOC. SAM. SIS?
TO NI LOV NA ČAROVNICE.
TO TUDI NI STALINIZEM.
RE ZA NEKAJ BOLJ KOMPLEKSNEGA —
C. SAM. SIS.

V eni prejšnjih števil nezaplenjene Tribune (17. je bil objavljen članek Z. Vejnoviča Nekaj aspekti zbiranja naših državljanov v modnih upacijah in gibanjih iz revije, ki je bila ustanovljena 1948 pod naslovom „Narodna milicija“ in organ glavne uprave Ljudske milice. Današnji članek „13. maj“ — pa se nanaša na datum ustanovitve tega organa v službi varnosti 13. maj 1944. Še 1976 dodelil časopisu Plaketo varnosti.

V tem članku je „analizirano“ predvsem „punk-gibanje“ — kot sprejemljivo za sodržavno doktrinacijo — zato družbeno škodljivo, proti kateremu je treba ukrepati, pred tem pa preučiti glavni vzrok aktivnosti subjektov družbene mozaščite. „Seveda bi lahko tudi znanstveni delci dali pomemben podatek v ugotavljanju vzrokov, proučevanju karakterja in dejstev, ki podbujujejo zbiranje v modnih skupinah. Rezultati njihovih raziskav, bi morali biti predstavljeni po sredstvih javnega obveščanja kar bi priložilo k preprečevanju in odgovarjajoči družinski akciji.“

Če glasilo izdaja Zvezni sekretariat za notranje zadeve, je uradno-znanstveno glasilo in če sledijo obravnavanju mladih, je torej jasno, da ukrepi tečejo — ne kampanjsko, ampak so kot stalna akcija usklajeni s strani vseh sil in institucij v državi, ki so odgovorne za varnost in ohranitev obstoječega socialističnega samoupravnega siste-

Kaj pravzaprav to pomeni?

Lov na čarovnice?

Ali gre za kaj sodobnejšega?

Napovedujejo se „čistke“ in to javne v smislu družbene samozaščite, analize neregistriranih opinj (predvsem mladih) bodo pripomogle k preventivi (tu ne poskušam aludirati na spodsrljaj družbene samozaščite v Preboldu).

Punk pri nas je prikazan kot neavtonomen, viden s strani podobnih agresivnih skupin neonaristi v tujini (Vel. Britanija), ki se prikazujejo kot punkerji ali domači „ideologov“ punka. Videnje, potenciranje — potvarjanje problematike mladih, kot krinka za protislovne probleme v družbi ali naivno rečeno slepota za proble-

matičnost — protislovnost bivalnega okolja/družbenega sistema, na katerega mladi najradikalneje reagirajo, je simptomatično še posebej za državo v krizi, za razmajan, zato ogrožen sistem v defenzivi.

Država mora najradikalneje skriti (če ji ne uspe zatreti) prave probleme — svojo protislovnost ravno tam, kjer se najradikalneje kažejo, da lahko funkcionira nespremenjeno, da obstaja. Velja pa tudi tole: sistem obstaja ravno tako, da je ogrožen, šele tako je lahko branjen in se še močneje ustoliči. Čarovnice morajo biti, pa čeprav jih naredimo, določimo. In mladina je najprimernejši objekt, ki se mu lahko pripiše/vpiše toliko teh neproblematičnih, neprotislovnih problematik.

Takšno predmetno obravnavanje mladine pa ni nič posebno novega, zasledujemo ga lahko že dolgo časa v raznih raziskavah, v revijalnem tisku skrito pod krinko samoupravnega odločanja mladih kot enakopravnih subjektov naše družbe. Politiki, kriminologi (in ostali državotvorni znanstveniki) so postali ob (za njih nenadnem in nerazumljivem) vzponu punka pri nas samo še bolj pozorni na problematiko mladih, saj bodo morali preučiti pojav, pripraviti nov prilagojen paket ukrepov, analizirati neregistrirane skupine, poleg tega pa še preventivno delovati s preprečevanjem spontanega gibanja, z infiltracijo v posamezne skupine mladih.

Z namenom produkcije užitka citiram za ideološke sladokusce, recimo, iz Socialne patologije (MK, Lj., 1969), ki je čisto navaden učbenik o soc. patoloških pojavih, v poglavju o mladinskem nemiru (pojmovanju občje). Dr. M. Kobal piše; da se v njihovi raziskavi zavzemajo za oblikovanje takšne represije, ki bi bila učinkovita in v skladu s humanimi težnjami v naši družbi. Hujšim kršilcem javnega reda in mira bi morali izrečiti z zakonom določeni maksimum upravne kazni.

Dalje: „Mladostniški nemir v naših razmerah je glede na izpovedana načela graditve socializma in družbene ideale nekakšno presenečenje. Vendar je to presenečenje manjše, ker se z mladostniškim nemirrom ubadajo tudi Sovjetska zveza, Poljska in celo Kitajska s svojo totalno indoktrinacijo pozna nekaj mladostniškega nonkonformizma. Po vsem svetu naraščajo poiskusi, kako bi z represijo zadušili ali vsaj omilili mladostniški nemir. Pri tem se deže, ki so s tem pojavom kakorkoli prizadete, razlikujejo le v intenziteti in obsegu represivnih ukrepov.“

Pri tem tudi v SZ sodijo, sicer v manjšem obsegu, da je treba represivna prizadevanja podpreti še z raznimi vzgojnimi in psihološkimi prijemi. Želja po takšnih prijemih narašča v raznih evrop-

skih deželah in tudi v ZDA. Najprej posvetimo določeno pozornost represivnim ukrepom, ker tudi pri nas razpravljamo o njih na prvem mestu kot o sredstvu za obvladovanje pojavov. Vselej smo bili mnenja, da ima represija pomembno mesto v kontroli človeškega vedenja.“

Če na kratko povzamem/razgalim (potvori-
rim?) :

Učinkovita represija naj bo v skladu s humanimi težnjami v naši družbi.

Skoncentrirati mladinske prestopnike v rezervatna delovna taborišča in jih obvladati/preučevati.

Kruha in iger.

1984

Infiltrirati se in že v kali spoznati in preprečiti kakršnekoli delikventne težnje, razbiti skupine, permanentna kontrola, zapreti jim gobce.

CITIRAM Kobala:

„Opozorili smo na nevarnosti, ki jih skriva v sebi pretirana in neupravičena represija. Zato uveljavljamo bolj ali manj organizirano v večjem ali manjšem obsegu in z različno intenzivnostjo ukrepe, ki bi jih lahko ocenili kot sublimacijske, kot kanalizatorske. Gre za ustanavljanje ali podpiranje mladinskih klubov, mladinskih športnih organizacij, ki mladostnike zadovoljujejo, vendar ne vznemirjajo družbe. Delovne akcije pri nas lahko z določnim poudarkom uvrstimo med takšne sublimacijske dejavnosti mladih ljudi. Podoben koristen vpliv ima tudi organiziranje sodobnih plesov v okviru društev, mladinskih organizacij ali na posebnih mestih, kjer je vedenje mladih mogoče obvladati s takšnim nadzorstvom, ki ga mladi ljudje sprejemajo. Zlasti se zdi uspešno, če nadzorstvo nad redom in mirom na takšnih prireditvah prevzamejo mladi sami, posebno še njihovi dejavni voditelji oz. tisti mladostniki, ki uživajo v množici mladih ugled.“

Takšna dejavnost, ki naj zajame mladino in jo organizirano usmeri v sprejemljive oblike vedenja, je nedvomno koristna kot preventivni ukrep. Njena slaba stran pa je v tem, da le redkokdaj zajame tiste mladoletnike, ki so izraziteje moteči, zlasti pa ne tistih, ki so na meji delikventne dejavnosti oz. so to mejo že prestopili. Zato organizirajo po svetu dejavnosti, ki poskušajo zajeti prav takšno mladino. Na prvem mestu poskušajo nekateri pedagoški in psihološki delavci ustvariti neposreden, prisrčen stik z motečo mladino, doseči v njihovih skupinah vodstvo in jih usmeriti v drugačno dejavnost. Podobno se poskušajo organi varnosti s svojimi uslužbenci ali sodelavci prenesti v vodstvo mladostniških društev, deloma iz policijskih razlogov, deloma pa tudi zato, da bi takšne družbe razbili ali da bi oslabili

vpliv voditeljev z delinkventnimi težnjami.“ (prav tam)

Za kaj gre?

Gre za manipuliranje, gre za usmerjanje mladih v tiste in takšne tokove naše družbe, ki tej družbi ne bodo nevarni, ki to družbo ne bodo mogli kreativno spreminjati, ki ne bodo mogli določati pogojev svojega življenja in dela.

To je seveda preventiva, če pa kakšni skupini le uspe na neki način pokazati odpor in gnus do obstoječega sistema, so za to že pripravljene ustrezne mere, oz. uzakonjena tiranija, represija, etikete (nacionalizma, fašistoidnosti, šovinizma, ekstremizma, motenja javnega reda in mira, morale ...) zaporji in institucije, ki skrbijo za prisilno socializacijo, kar pomeni: zaposliti se, dati državi presežke svojega dela, spoštovati norme in postave družbe.

Torej tu ne gre več samo za „lov na punkerje“ ampak lov na vse, ki „so se odtegnili pozitivnemu delovanju organiziranih sil ZSMS, šol, staršev.“ (Komunist 15. 10. 1982 Z. Simovič)

Na delu je spodsrljaj, skozi katerega se razkrije pozicija vladujoče ideologije, ki se zareče, s tem da opredeli kritiko oz. negacijo za ogrožujočo/nevarno sistemu.

Mladina se lahko ravno z negacijo in kritiko na svoj način vključuje v sistem, ki si ga prilagodi, zato ta mladina ne more biti nevarna naši družbi (če govorimo o naši družbi kot socializmu), je kvečjemu napredna; teži k spremembam oz. razkrinkavanju družbenih protislovi, ravno z negacijo k odstopom od družbeno veljavnih norm.

Za nevarno mladino oz. druge skupine bi lahko šteli tisto večino, ki lahko samo (ali samo še) apatično sprejema dane jim pravice, dolžnosti, norme in postave, ki z ironično distanco še najbolj sprejema in vzdržuje obstoječi sistem.

(To velja, če vzamemo spremembo našega s.s. sistema za napredno-pozitivno, kar pa ni vedno slučaj. Ponavadi se vztraja na tem, da je vsak odklon-sprememba od našega s.s. sistema negativen in zato nevaren).

OPOMBA

Tu bi veljalo opozoriti na raziskavo o nemški mladini, katere povzetek sta napisala Mirjana in Andrej Ule v zadnjih dveh prilogah Prizme v Mladini, ki poskuša nepatrantsko, morda objektivneje iz ust mlade generacije prikazati položaj in obravnavanje mladih v nemški družbi. Vsaka podobnost z mladimi v naši družbi ni zgolj naključna.

Radmila Pavlovič

enci norcem ali kako velika je človeška neumnost

prpto pismo psihiatrom, posebej dr. Janku Kopflju, dr. Levu Milčinskemu, dr. Momčilu Viroviču, dr. Milanu Ličini)

Odgovorite mi na eno samo vprašanje:

— Ali je človeška osebnost odvisna od naše vesti ali od kemikalij (ki jih vi imenujete zdravilne psihične bolezni)?

Nadalje vam očitam:

Zakaj ne priznate, da se da negativni duh zdraviti s pozitivnim duhom?

— Zakaj ne priznate, da vsak človek lahko vari in ustvarja lastno psihično harmonijo z lastno zavestjo in s poznavanjem osnovnih psiholoških zakonitosti?

Če vi samo odkrivате psihične slabosti, potem ne vzdržujete, ne pa odpravljate.

— Vi zavestí ne osvobodjate, vi zavest blokirate,

ker s kemikalijami omrtvičite občutljivi psihomotorični mehanizem!

Še enkrat, zakaj ljudi zastrupljate s kemikalijami, ko vidite, da imate samo negativne rezultate?

Ali ne drži človeka pokonci njegova osebna aktivnost?

Zakaj se raje ne sprašujete po vzrokih duševnih boleznih?

Na primer: vi človeka, ki ni dobil osnove za duhovno življenje (prave starševske ljubezni), odtrgate od duha normalno aktivnih ljudi, mu preprečite identifikacijo z močnejšo osebnostjo in ga daste pod kemikalije!

— Vi ne veste, da otrok, ki v začetni fazi življenja ne dobi dovolj duhovne hrane, nima možnosti, da postane zrela ustvarjalna osebnost!

Človeka, na katerem odkrijete duševno bolezen, obsodite na nesposobnost za delo!

Ali niso včasih, danes manj, ljudje verjeli, da je

obstajal neki Kristus, ki je ljudi ozdravljaj z besedo, torej s proizvajanjem zvoka? Vi ta prastari princip popolnoma zanikate!

Vi pralagete odgovornost človeka do samega sebe na znanost in tehniko! (Saj tudi retorika izumira zaradi izuma električnega ozvočenja). Psihična rešitev posameznika je samo v proizvajanju lastne besede. Človek sebe vzpostavlja prvenstveno z besedo, z izdelovanjem zvoka, če ne govorim ali pojem, umrem. Če energij v sebi skladno ne proizvajamo, umremo. **Prepričan sem: če človek v sebi ne zgradi in vzdržuje zvočnega stebra od lobanje do črevesja, začne propadati.**

Tako: to je vsa prava psihiatrija!

Ne, ne, ne boste nas varali in goljufali!

Vsa naša psihiatrija s tako imenovanimi medikamenti je uničevanje duha, preprečevanje razmaha duhovnih sil v človeku!

Izgleda pa, da so perspektive za ukinitve vaše psihiatrije slabe: dokler bosta na svetu sebičnost

in neumnost, toliko časa bo takšna psihiatrija, kot je vaša, obstajala, in vi boste živeli na račun te neumnosti!

Vaša psihiatrija je dokaz duhovne bede obstoječe družbe! Najbolj podlo je to, da manipulirate in eksperimentirate z ljudmi, ki so brez lastne zavesti, pozitivnih rezultatov pa nimate! Vi lahko napravite s temi pacienti karkoli, ker nimate nad sabo nobene prave kontrole!

Če ste res tako absolutno prepričani v pozitivni učinek vaših tako imenovanih medikamentov, zakaj potem nihče od vas ne preizkuša elektrošoka v humanitarne znanstvene namene? Mogoče se vam bo zbristral vaš duh?

Predlagam vam zelo resno alternativo: tako imenovane norce naselite na opuščem otoku in jim dajte v poljedelsko obdelavo zemljo. Vi pa se spremitite v nadzornike in usmerjevalce dela!

Kdor more razumeti, naj razume!

Kaznovala vas bo RESNICA!

Pavel Bračko, absolvent FF

arhitektura, kje si

AKADEMIK ARHITEKTURE

G. MORDVINOV

NETNOSTNI PROBLEMI SOVJETSKE ARHITEKTURE

očilo podpredsednika akademije arhitekture SR akademika a.g. Mordvinova na IV. zasedanju akademije arhitekture ZSSR

ZAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

LJUBLJANA 1946

M. I. Kalinin je napisal v pismu predsedniku kolegija za arhitekturo pri SNK ZSSR tole: »V bostnosti bodo morali pri obnovi porušeni mest, in njihimi se nekatera gradijo znova, kakor na primer Stalingrad, vneto sodelovati in razviti široko kreativno sovjetski arhitekti.

Sovjetskim arhitektom se nudi redka prilika v zgodovini, da uresničijo arhitektonske načrte velikih dimenzij. Pričakujemo, da bodo naši arhitekti uspešno rešili svoj del naloge. **Nasprotno bi padla na naše vodstvo in naše arhitekto težka moralna odgovornost pred potomstvom.**

V zvezi z gradbeno obnovo se poraja mnogo gospodarskih, tehničnih in umetnostnih vprašanj.

Ne bom se zadrževal pri vprašanih ekonomije, tehnike in organizacije gradbenih del, ki se neposredno ali delno tičejo arhitekture, temveč se bom ustavil pri vprašanju arhitekture kot umetnosti. To vprašanje je najbolj sporno in če ga ne rešimo, ne bomo mogli pravilno rešiti problemov izgradnje in obnove mest.

Ugotoviti moramo predvsem, kaj je prav za prav arhitektura?

Arhitektura, to je umetnost gradnje lepih in udobnih stanovanjskih stavb, javnih poslopij in mest. V njenih delih rešujemo istočasno dve nalogi — utilitarno in umetniško (izključujem primere,

ko rešujemo samo umetniško stran). Ruski stavbenik 18. stol., Baženov, je dejal, da mora biti v arhitekturi »lepota nerazdružno povezana z uporabnostjo«.

Zgradbe, pa naj si bodo to upravne, javne ali stanovanjske, v katerih je rešena samo utilitarna stran, niso produkti arhitekture.

Ne samo posamezne zgradbe, temveč tudi kompleksi, sestavljeni iz teh zgradb, t.j. ulice, četrti in cela mesta, so (ali pa tudi niso) produkti arhitekture.

Produkti arhitekture so samo tiste stavbe, v katerih so rešene tudi umetniške naloge, čeprav v najprimitivnejši obliki, kakor na primer uzbeška, ruska ali ukrajinska bivališča, ki jih je zgradilo prebivalstvo samo.

Rešiti umetniške naloge v osnutku, v celoti in detajlnih stavbe — to je najtežja stran arhitektovega dela, ki zahteva resničnega znanja, precej skušenj in praske. **Mnogi arhitekti se pred temi težavami umikajo k reševanju izključno funkcionalnih nalog**

in se s tem izločajo iz arhitekture.

Alberti, slavni arhitekt in teoretik italijanske renesance, pravi: »Zagotoviti najnujnejše, to je preprosto in lahko, toda kjer gradnji odvezamo eleganco, tam sama udobnost ne bo nudila zadovoljstva. Tisto, o čemer mi govorimo, je potrebno tudi za udobnost in trajnost. Kdo se namreč ne strinja s trditvijo, da je življenje med lepimi, obdelanimi zidovi udobnejše kakor med neometanami. In kaj more človeško znanje zgraditi tako trajno, da bi bilo varno pred ljudskim uničenjem? Samo lepota more vplivati na sovražnike tako, da umirijo svoj bes in je ne uničijo. Držnemo si trditi, da najbolj varujeta stavbo pred človeškim uničenjem prav dostojanstvo in lepota.«

Socialni pomen arhitekture je velik. V neposrednem, stalnem in trajnem vplivu na človeka se z arhitekturo ne more meriti nobena panoga umetnosti.

Arhitektura je umetnost, ki nenehno obdaja človeka. Arhitektura vpliva nanj povsod, doma, na ulici (Nadaljevanje na 10. strani)

ci, v javnih prostorih, v parku, skratka povsod kjer on živi, dela in počiva. Ona ne ustvarja samo bivališč — pogoj za individualno življenje človeka — temveč tudi pogoje za življenje večjih socialnih skupin v vaseh, naseljih, mestih in državah.

Arhitektura zadovoljuje estetske potrebe ljudstva. Ljudstvu ne zadoščajo le utilitarna dela in predmeti, v njem je bila in ostane potreba po lepoti, v njem je nepremagljiv gon, da olepša svoje bivališče in predmete. Lepa obleka, pohištvo, orodje, lepo stanovanje, vse to vzbuja v človeku občutek radosti.

Lepota okolja vzbuja toploto, ugodje in voljo do življenja, dviga delazmožnost, krepi navezanost in ljubezen do svojega doma, ulice ali mesta, skratka, ustvarja konkreten občutek domovine. Če vse to odvezamo, izgovorimo dolgčas, apatijo in turobnost, delovna sposobnost upade, človek bi najrajši odšel drugam.

Lepo mesto nas privlači, vzbuja v nas občutek ponosa, ljubezni in krajevnega patriotizma. V najlepšem mestu pa so prebivalci ravnodušni do svoje okolice.

Arhitektura vzgaja okus in ima precejšen disciplinski in kulturni pomen. Z nenehnim vplivom na ljudi pomaga pri izgradnji novega človeka.

Preko zgodovinskih spomenikov arhitektura je človek povezan s preteklostjo svojega naroda, v njih je ohranjen spomin na določeno dobo in na velike dogodke bolj zgovorno in trajno kakor pri drugih panogah umetnosti.

V arhitekturi se izraža slava, moč in veličina države. V najnaprednejših dobah zgodovine se pri velikih voditeljih posebno jasno javlja tendenca, da v arhitekturi ovekovečijo svoja dela, slavo naroda in države.

Palace, cerkve in monumentalne upravne stavbe združujejo v sebi slavo in moč države. V našem ljudstvu se k temu občutku pridružuje še zavest, da so ta čudovita dela ljudska last in da je v njih izražena moč ljudstva in moč družbene oblike. Ko ljudje gledajo te čudovite, monumentalne stavbe in ko jih tudi uporabljajo, raste v njih zavest lastne vrednosti in vrednosti njih dežele, utrjuje se zaupanje v lastne sile. Tega nam ne potrjujejo samo primeri iz preteklosti, temveč tudi skušnje iz sedanjosti.

Kakor melodija v kamnu zveni arhitektura skozi vekove, ona vzbuja v poznejših rodovih močne estetske občutke.

Če si ogledamo zgodovino arhitekture po vsem svetu, bomo videli, da se arhitektura ni nikdar omejevala samo na reševanje utilitarnih nalog. Ustvaritev trajnih, pomembnih del v arhitekturi zahteva sredstev, ki daleč presegajo meje utilitarnih potreb. Dela v arhitekturi morajo izpolniti najprej svojo utilitarno funkcijo, nato pa nerazdružno z njo zvezano umetnostno funkcijo; vendar nekatera dela izpolnjujejo samo umetnostno funkcijo.

Klasična dela arhitekture morajo biti, če jih gledamo s tega stališča približno naslednja:

1. Monumenti, ki izpolnjujejo samo umetnostno funkcijo (slavoloki, stebrišča, obeliski, spomeniki velikih osebnosti itd.);
2. monumentalne zgradbe, ki izpolnjujejo v glavnem umetnostno funkcijo, ki pa se istočasno uporabljajo tudi utilitarno (grobnice, piramide, cerkve, stolpi itd.);

V.

(Zabloda našega užitka)

— Obstaja govoričenje, ki povzema svoj napev: če tolikanj slabo uživamo, je to zaradi zatiranja spolnosti, za to pa je najprej odgovorna družina, potem družba, še zlasti pa kapitalizem. Od tod se zastavlja moje vprašanje.

— Glej si ga, tole pa je vprašanje — sem si dejal, kajti govorim o vaših vprašanjih — vprašanje, katerega je mogoče razumeti na podlagi vaše želje, da bi vedeli, kako bi nanj ob priložnosti odgovorili vi sami. Naj bo: če so vam vprašanje zastavili, morda prej kakšen glas kot oseba, glas, ki ga je mogoče dojeti le kot glas, ki izhaja od televizije, glas, ki ne obstaja, in so vam ga zastavili zato, da ne bi ničesar izrekel, pa je to vendarle glas, v čigar imenu jaz sam storim, da obstaja tale odgovor, ki je interpretacija.

Če naj se izrazim brezobzirno, vi veste, da imam odgovor na vse, na tej podlagi pa mi ponujate vprašanje: zanesete se na pregovor, da velja kaj posoditi zgolj bogatino. In prav imate.

Kdo ne bi vedel, da sem s pomočjo analitičnega govora obogatel? Glede tega sem *self-made man*. Obstajajo seveda še drugi, vendar pa ti niso naši sodobniki.

Freud ni rekel, da potlačitev izhaja iz zatiranja: kako (če se lahko slikovito izrazim) je kastracija posledica tega, da Ata grozi svojemu fantiču, ki si otipava tička: »Brez skrbi bodi, odrežejo ti ga, če boš zopet počel kaj takega.«

Vendar pa nič nenavadnega, če je Freudu prišlo na misel, da bi od tod krenil k izkustvu — namreč od tega, kar to izkustvo v analitičnem govoru določa. Recimo, ko je napredoval, se je vse bolj oklepal misli, kako je potlačitev prvotna. V celoti gledano je takšen premik v drugo topiko. Požrelost, s katero opiše nadjaz, je strukturalna: ni sicer učinek kulture, zato pa je »nelagodje (simptom) v kulturi«.

Zato se lahko od tega, da naj bi zatiranje povzročila potlačitev, kaj lahko vrnemo k preizkusu. Čemu ne bi bila družina pa tudi sama družba nekaj, kar je ustvarjeno in se gradi na podlagi potlačitve? Nič manj od tega, vendar pa je to mogoče zategadelj, ker nezavedno obstaja ter ga motivira struktura oziroma govorica. Freud se takšni rešitvi tako malo odreče, da se zagrizeno bori s primerom človeka — z — volkovi zato, da bi z njo odločno prekinil — omenjenemu človeku se pri tem seveda ne godi ravno najbolje. Ob tem ima človek občutek, kako ta neuspeh, neuspeh primera, ni kaj preveč oddaljen od njegovega uspeha: namreč od ugotovitve o realnosti dejstev.

3. značilnejše arhitektonske stavbe, ki zadoščajo istočasno utilitarnim in umetnostnim potrebam (gledališča, domi sovjetov, muzeji in druge večje javne stavbe);

4. množevne arhitektonske zgradbe, ki vršijo predvsem utilitarno, istočasno pa tudi umetnostno funkcijo (stanovanja, šole, bolnice itd.).

Zgradbe, v katerih so rešene samo utilitarne naloge, niso dela arhitekture.

Mogoče se bo tako podrobno utemeljevanje preproste resnice, da je arhitektura umetnost velikega socialnega pomena, zdelo nepotrebno tovarišem, ki sedijo v tej dvorani in ki so posvetili vse svoje življenje tej umetnosti. Vendar je potreba, da prav tukaj, prav s tribune Akademije arhitekture ponovno in ponovno opozarjam na dejstvo, da se mnogi še zdaleč ne zavedajo pravega pomena in vloge arhitekture. Nekateri naši gospodarski in gradbeni organi, od katerih je prav za prav odvsnata usoda arhitektovega dela, delajo napačne zaključke prav zaradi nepoznanja družbene vloge arhitekture. Zato je naša dolžnost, dolžnost Akademije arhitekture, da ta dejstva sistematično pojasnjujemo, populariziramo in da izrabimo vsako priložnost za propagiranje velikih vrednot in velikih nalog arhitekture.

Ta propaganda je potrebna posebno zaradi tega, ker sta pri nas skozi dolga leta gospodovala konstruktivizem in primitivizem, ki sta dovedla do negiranja arhitekture kot umetnosti.

Posledica takega odnosa do arhitekture je, da so se nekatera naša mesta napolnila z dolgočasnimi »skatlam«. Ta gradbena dejavnost je ignorirala umetno obrt, kulturo rokodelskih in dekorativnih obrti in povzročila, da je arhitektura padla na stopnjo navadne tehnike. Ignorirala je tudi principe gradnje mest.

Apologeti konstruktivizma in primitivizma niso v svojih delih upoštevali niti klimatskih niti krajevnih okoliščin ter sredstev kakor tudi ne narodnostnih in umetnostnih posebnosti. Ker so priznavali samo ozko utilitarno funkcijo zgradbe, so pokvarili mnoga naša mesta in naselja, ki so postala brezlična.

Ostanki konstruktivizma in primitivizma se še sedaj močno občutijo tako v praksi kakor tudi v teoriji.

Mnogi gospodarstveniki in graditelji sodijo, da je arhitektura nepomembna. Zato odvezemajo stavbam kakršen koli okras in ne dovoljujejo »neutilitarnih« rešitev niti pri najpomembnejših arhitektonskih delih, ne menijo se za kvaliteto obrtniških del, za obdelavo arhitektonskih detajlov, za vzgojo mojstrov obrtnikov premalo cenijo važnost arhitektovega projektiranja ter smatrajo vse to za nepotrebno luksuz. Oni ignorirajo pomen umetniške ureditve naselja in mesta, ni jim na mar obdelava malih arhitektonskih oblik (ograj, vrat itd.).

Morali bomo zlozmiti nazore mnogih gospodarstvenikov in stavbenikov in jih prepričati o važnosti arhitekture v državi. Treba bo povečati kader kvalificiranih mojstrov obrtnikov, ker brez njih ne moremo ustvarjati arhitektonskih del. Treba bo dvigati kvaliteto obdelave materiala in vpeljati v gradnjo progresivno, tekočo metodo gradnje.

Arhitektura ni nepotrebno razkošje in muhavost, temveč državna nujnost. Arhitektura z različnimi stavbami zadovoljuje

razne potrebe ljudstva, istočasno pa gradi umetnostne vrednote, utrjuje v umetniški obliki določene ideje in vnaša v človeško in družbeno življenje načela lepote. Ona se ne omejuje le na poedine zgradbe, ne ukvarja se izključno s hišami, temveč celim mestom, z njegovimi četrtmi, ulicami in trgi. V načrtu mesta morajo biti rešene tudi umetnostne naloge; edino tak načrt nam jamči, da bo mesto lepo in da se bo pravilno razvijalo.

Svoje cilje dosega arhitektura z različnimi sredstvi, od preprostega pleskanja do uporabe dragocenega materiala.

Prav tako arhitektura ne izbira materiala le po njegovih tehnoloških lastnostih, temveč tudi po njegovi umetniški vrednosti. Ona uporablja tudi različne dekorativne elemente, od preprostega ornamenta do skulpture in reliefov.

Razen tega pri gradnji pomembnejših arhitektonskih del uporabljamo še prijeme, ki neposredno praktično niso nujni (to so stebrišča, monumentalne dvorane, stolpi itd.).

Če priznamo, da ima umetnost velik pomen v pogledu discipline in vzgoje (gledališča, glasba, slikarstvo, kiparstvo, film) in če žrtvujemo za razvoj teh panog umetnosti velikanska državna sredstva, tedaj je prav tako naša dolžnost, da podpremo razvoj arhitekture - umetnosti, ki je najtesneje povezana z življenjem in delom ljudstva, pri čemer moramo odvreči ozko utilitarno pojmovanje nalog in ne smemo omejevati dejavnosti in smisla arhitekture samo z neposredno praktično uporabo, ki ji ustrezajo te ali druge stavbe in predmeti.

Če damo arhitekturi možnost, da izpolnjuje svoje umetnostne naloge, tedaj smemo pričakovati, da bodo ustvarjene na tem področju nove vrednote. Le če upoštevamo v načrtu in zadržavi mesta tudi načela skladnosti in kompozicije v arhitekturi, bomo dosegli v gradnji mest višjo stopnjo kulture.

Oprema stanovanj, stavb, ureditev ulic, parkov in mest, vse to mora biti lepo, ker lepota je vir človekove radosti.

Razumljivo je, da bo ta naloga rešena postopoma, v razmerju s silami in možnostmi toda vedno v večjem in večjem merilu.

(Podčrtala in izbrala V.O.)

Že iz samega poročila je razvidno, da je imela avtorjeva ideja veliko nasprotnikov, tako v vrstah »arhitektov«, kot gospodarstvenikov in stavbenikov. Še bolj pa je očitna njena tragična usoda ob pogledu na povojno sovjetsko arhitekturo, v kateri je zavladal pretežno funkcionalizem. Ko torej soočimo Morđvinovo kritiko in napotke za gradnjo mest, kjer poudarja mestno jedro, ulico in kvartal (kare) z žalostnimi rezultati povojne izgradnje, mora poročilo izzveneti kot odločen poziv Arhitekturi: Samo stališče stroke ni bilo in ni dovolj — potreben je tudi boj za pojasnjevanje in za uveljavljanje tega stališča.

Ker pri nas Akademije za arhitekturo žal nimamo, bi morala njeno vlogo nositi Šola za arhitekturo. Njen pomen bi moral biti dvojen: ne le vzgajanje arhitektov, temveč tudi popularizacija in zastopanje velikih vrednot in velikih nalog Arhitekture navzven. To vlogo je imela v času Plečnikove šole, saj je bila bogata arhitekturna dejavnost tudi njena zasluga. Po vojni pa je bila ta tradicija počasi preki-

njena in posledica je tudi kaotično stanje v naši arhitekturi.

Ne le, da so mnogi novi projekti zasnovani brez spoštovanja do tradicije in mestnega prostora oz. krajine, razvrednoteni so celo spomeniki naše kulture. Tu ne moremo mimo usode ljubljanskih, Plečnikovih Žal, saj se na njej zrcali situacija v arhitekturi, v odnosu do mesta in končno tudi na Šoli.

Simbolni pomen pokopališča je bil vedno prisoten. Smrt, kjer se srečata filozofija in religija, kjer obupa znanost, kot pojav vzvišen nad navadnim življenjem, se je skozi zgodovino vedno odražala tudi v oblikovanju prostora. Prostor je bil posvečen, umirjen, drugačen, skratka tako poseben, da je bila razpoznavna njegova vsebina, kot drug svet oz. vhod vanj.

Oblikovanju Žal je posvetil Plečnik ogromno ustvarjalno energijo. Navdih je dobil pri kapelicah in cerkvicah raztresenih po Sloveniji, pa tudi v antiki. Od monumentalnega vhoda do najmanjših detajlov — vse je posvečeno istemu cilju; ustvaril je prav enkratno posvečen prostor, ki ga ljudje spoštujejo in ga imajo celo radi, saj tu, kjer je jasno naznan razvoj, stalna rast in torej večnost, tudi smrt ni tako boleča.

V letu, ko so bile Žale zgrajene, so zapisali, da utegnejo spričo originalne arhitektove zamisli postati vzor za »svete gaje« v drugih mestih. Kdo si je lahko mislil, da jih ne bodo znali ceniti politiki, urbanisti in »arhitekti« štirideset let pozneje v Ljubljani sami.

Padla je odločitev, da so Žale odslužile, sledil je interni natečaj in zrasli so novi objekti ob Poti spominov in tovarništva, ki pa niso v ničemer presegli in nadgradili Plečnikove zasnove. Nasprotno: ne morejo nas zadovoljiti predvsem simbolno—pomensko, saj nas zlahka spominjajo na letališko zgradbo ali avtobusni terminal. Edino »zatočišče« pred krutim odprtim prostorom nam nudi atrij z buffetom in snack—barom ter cvetličarno.

Neustrezni so celo funkcionalno, saj so mrliške vežice pretesne in preblizu poslovnim dvoranama (vse označeno 1, 2, 3, A, B.). Dostop do sprejemne pisarne za pogrebne usluge v zgradbi krematorija je skozi stopnišče, ki vodi navzdol do peči in tako nas spremlja hrup iz krematorija.

Dosje očitkov in nepravilnosti je zajeten, občutijo jih vsi obiskovalci, tako da lahko že zaradi pomena Žal govorimo o eni največjih napak moderne arhitekture, ki jasno kaže, kam pripelje arhitektura funkcionalizma, tehnološkega ekshibicionalizma in pomanjkanje občutljivosti.

Pa vendar je predsedstvo MK SZDL septembra lani sklenilo, »da je obnovitev prejšnje dejavnosti v Plečnikovih Žalah nesprejemljivo.« Tudi na natečaju za razširitev in ureditev Žal, ki je bil zaključen lani, se je takemu natečajnemu pogoju zoperstavil le en elaborat, ki je vrnil Plečnikovi ureditvi prvotni pomen.

Išče pa se nova namembnost temu spomeniku. Morda bo to Arhitekturni muzej, morda Restavratski atelje. Do takrat pa Žale samevajo; le v levem krilu vhodnega dela gostijo BIRO 71, ki je bil po naključju nosilec projektantskih del za krematorij, Nove Žale. Glavni projektant pa je v postopku za pridobitev naziva univerzitetnega profesorja na naši Šoli za arhitekturo, torej šoli, ki naj bi bila nosilka boja proti temu, kar delno postaja sama.

Vida Ogorelec

Mar velja dejstvo, da ostane to realno skrivnostno, pripisati analitičnemu govoru, ki je tudi sam institucija?

Ni druge pomoči, kot da se obrnemo k znanosti, če hočemo priti spolnosti do živega: seksologija je bila v tem času šele v zametku. Zasnitek, v katerega je Freud, kot sam večkrat poudarja, zaupal. Priznal pa je tudi, da je to zaupanje prav brez vsakršne podlage, kar nam nemalo pove o njegovi etiki.

Analitični govor pa dosti obeta: da bo vpeljal kaj novega, v polju, kjer je proizvedeno nezavedno, je to nezaslišano, kajti stiske nezavednega — že res, da med drugim, pa vendar sprva — se razodenejo v ljubezni.

Nič ne velja, če smo prav vse opozorili na že sicer vsem znano novost — predramila ne bo nikogar, in sicer zato, ker je ta novost transcendentna: besedo moramo razumeti kot znak, ki ga tvori v teoriji števil, torej matematično.

Zato ni kar tako, če ji je v podlago ime transfer, prenos.

Da bi svoje ljudi prebudil, sem prenos izrazil s pomočjo »subjekta, za katerega se predpostavlja, da ve«. Tod razlagam, razgrinjam, kar ime le nejasno nakazuje. Namreč, da je s pomočjo prenosa subjekt predpostavljen vedenju, na katerem vztraja kot subjekt nezavednega in da se prav to prenese na analitika, namreč to vedenje, ki ne misli, ne računa, pa tudi ne presoja — vendar pa ob tem prav tako s seboj prenaša delovne učinke.

Pot sem utrl in velja kar pač že velja, vendar pa vse skupaj zgleда, kot da bi žv izgal v tri dni... ali še slabše, kot da bi jim naganjal strah v kosti.

Seveda VPDPAG simplicitas: ne upajo si. Ne upajo se približati smeri, v katero vse to vodi.

Prav nič ni res, da bi se pri tem ne pretegnil! Na izust mi pride »analitik se pooblašča zgolj sam«. V svoji Šoli uvajam »prehod« oziroma preizkus tistega, kar odloči, da se analizant postavi za analitika — ne da bi kogarkoli v to silil. Priznati moram, da s tem ni še bogve kaj, vendar pa se s tem ukvarjamo — in tudi svoje Šole še nimam tako zelo dolgo.

Ne gre za to, da bi upal, kako bodo drugod nehali opravljati prenos na način »vrniti pošiljatelj«. To je pacientov prilastek, posamičnost, ki nas zadeva le v toliko, da nas sila v previdnost, najprej glede tega, kako jo ocenimo, in sicer še bolj kot tedaj, ko z njo rokujemo. Na eni strani jim je zadeva prešla v navado — in vendar, kam pa na drugi strani vse skupaj vodi nas same?

Zgolj to vem, da analitičnega govora ne more vzdrževati pokonci en sam. Srečo imam, da obstajajo takšni, ki mi sledijo. Govor ima torej svojo priložnost.

Kaj novega v ljubezni

a S2

Prvotna potlačitev

Nikakršno vznemirjenje — in nič manj ga ne vzpodbuja ta govor — ne bo moglo odstraniti, kar je v njem izpričano o prekletstvu nad spolom: Freud to omeni v svojem »Nelagodju«.

Če sem govoril o naveličanosti ali pa o nevoljnosti pri »božjem« pristopu do ljubezni — le kako bi mogel spregledati, da se ta dva afekta pojavljata pri govoričenju ali v dejanjih mladih, ki se predajo razmerju brez zatiranja? Še najbolj bosa pa je, da se analitiki, ki jih na ta način najprej vzpodbujajo, nato nad tem zmrdujejo.

Tudi če bi spomini na družinsko zatiranje ne bili resnični, bi si jih morali izmisliti in seveda do tega tudi prihaja. Mit, to je tisto — poskus, da bi dali epsko obliko enemu, kar deluje iz strukture.

Spolno brezpotje izloča umisleke, ki racionalizirajo nemožnost, iz katere to brezpotje izhaja. Ne pravim, da so izmišljeni, ampak v njih tako kot Freud berem povabilo k realnemu, ki jim odgovarja.

Družinski red samo prevaja, da Oče ni roditelj ter da ostaja Mati tista, ki malemu človečku okuži žen(sko); vse ostalo je zgolj posledica.

Ne da bi kaj preveč čislal okus za red, ki ga kaže mali (človek), ko izjavlja in izreka: »osebno (sic) me je anarhije groza«. Tisto kar je značilno za red, kjer ga pač sploh kaj je, je v tem, da ni stvar okusa, saj je red kot tak že vzpostavljen.

Ponekod, s pomočjo sreče oziroma naključja, je do tega že prišlo, ta šansa pa je bila dobra za nič drugega kot to, da je pokazala, kako zadeva nič ne hasne še pri tako slabotnem poskusu, da bi dosegli svobodo. To je kapitalizem, ki so ga spravili v red. Ob pravem času kar se tiče spola, kajti po pravici povedano je izhodišče kapitalizma, da moramo vreči spol med staro šaro.

Smer ste ubrali k levičarstvu, vendar kolikor mi je znano ne k sekso-levičarstvu. Slednje se namreč opira zgolj na analitični govor, kakršen pač trenutno obstaja. Obstaja pa slabo, saj le podvaja prekletstvo nad spolom. V tem se kaže, kako ga je strah tiste etike, ki bi jo sam opredelil kot spretnost v govorjenju.

— Mar nismo na ta način zgolj priznali, kako od psihoanalize, če bi se radi naučili ljubiti, nimamo ničesar pričakovati? Od tod ni težko razumeti, da se naši upi usmerjajo v seksologijo.

— Kot sem vam ravnokar dal vedeti, bo dosti prej prav seksologija tista, od katere nimamo ničesar pričakovati. Ob tem, ko opazujemo tisto, kar je dostopno našim čutom, torej perverzijo, ne moremo, kar se ljubezni tiče, doseči nič novega.

S tem v nasprotju je Bog obstajal tako dobro, da

Nemožnost izreči — Dobro o spolu. ...

... je zadeva strukture. ...

... berite Oidipov mit.

Transfinitnost govora

svet obljudio pogamstvo, ne da bi glede tega kdorkoli karkoli razumel. Prav do tega smo zopet prišli.

Hvala Bogu! kot imamo navado reči — druge tradicije nam zagotavljajo, da so obstajali še bolj pametni ljudje, primer je Tao. Škoda, da je tisto, kar je njim kaj pomenilo, izven našega obzorja, saj na naš užitek nima nobenega vpliva.

Kar pa nas ne sme začuditi, če vadi Pot, kot sem bil dejal, čez Znak. Če pride do zagate — takole pravim: če zagato zagotovo dokažemo (s pomočjo Saussura) — je naša priložnost in srečno naključje, da se z njeno pomočjo kratkoma dotaknemo realnega — kot onega, ki nam prepreči, da bi rekli vsu resnico.

Božje—iz—reke ljubezni ne bi bilo brez tega

Modrost?

obračuna, katerega kompleksnost lahko izrečemo le tako, da se napravimo bebaste.

— Kot pravite, se nad mladimi ne zmrdujete. Prav gotovo ne, kajti nekega dne ste jim na Vincennesu zabrusili: »Kot revolucionarji hlepíte po gospodarstvu. Imeli ga boste«. Skratka, mladini jemljete pogum.

— Nadlegovali so me na tak način, ki je bil ob tistem času v navadi. Stvari sem moral postaviti na njihovo mesto.

In moja poteza je bila v tolikšni meri na svojem mestu, da se odtlej drenjajo na mojem seminarju. Saj jim je konec koncev moj mirni kot bolj pogodu od gorjače.

— In končno, zakaj s tolikšno gotovostjo preročujete vzpon rasizma? Le čemu, zlomka, je to treba še izreči?

Bog je izreka.

— Ker se mi to še zdalec ne zdi špas, pa še res je. V zablodi našega užitka odmerja rasizmu njegovo mesto nihče drug kot Drugi, vendar, v kolikor smo od njega ločeni. Od tod fantazme, ki so, v kolikor se vanje ne obregnemo, nekaj docela novega.

Če naj temu Drugemu prepustimo njegov način užitka, bomo to lahko storili le tako, da mu ne bomo vsiljevali našega lastnega užitka, da ga ne bomo obravnavali kot ne-ravnotežje.

Če dodamo kočljivost našega načina, ki ga odslej lahko umestimo le s strani presežka-užitka, in ga drugače celo ne moremo več izjaviti — le kako naj upamo, da se bo nadaljevala humanitarnost povečevanja, v katerega se odevajo naša zlorabljanja oblasti?

Ko se bo Bog polastil te moči, bo končno obstajal, in to nam ne obeta nič boljšega, kot da se kani vrniti njegova pogubna preteklost.

VI.

(Vedeti, delovati, upati)

— Pri Kantu, oziroma v Kanonu prve Kritike, povzemamo tri vprašanja tisto, čemur on pravi »interres našega uma: Kaj lahko vem? Kaj naj počnem? Kaj lahko upam? Kot vam je znano je formula izvedena iz srednjeveške eksegeze, in sicer od Agostina iz Dacije. Luther jo navaja zato, da bi jo kritiziral. Predlagam vam naslednje: da nanjo odgovorite vi sami, ali pa jo poveste na svoj način.

— Termin »oni, ki me razumejo« bi moral prav v zainteresiranih ušesih razkriti drugačen poudarek kot pa ga odzvanjajo vaša vprašanja, tako da bi se tem ušesom posvetilo v kolikšni meri moj odgovor zadevi ne ustreza.

Sicer pa so na tak način učinkovala samo name, kar bi še bilo objektivno, kajti jaz naredijo za predmet, ki izpade iz tega govora, vse do tu da razumemo, kako jih ta izključuje — zadeva je v prid (za mene je to drugotni »res bo«) temu, da si pojasnim ono, s čimer si razbijam glavo, ko jaz ta govor sem: — namreč, kakšno pomoč govor dobi, in ta je zame brezmerne. Prispevek te pomoči je v tem, da zadeve ne razumemo več.

Pri tem me marsikaj prav res lahko napelje, da se vkracam na vaše majhno kantovsko ladjeve, da bi se moj govor preizkusil z drugačno stukturo.

— No, kaj lahko vem?

— Moj govor ne dopušča vprašanja po tem, kaj lahko vemo, saj mu je izhodišče, da to kar vemo predpostavi kot subjekt nezavednega.

Prav gotovo pa vem, kakšen udarec je pomenil Newton za govor svoje dobe, ter da Kant in njegovo razmišljanje izhajata od tod. Iz tega razmišljanja je Kant napravil rob, ki je že naznanil analizo, ko ga sooči s Swedenborgom, vendar pa se je, da bi se glede Newtona preizkusil, vrnil v filozofski kolotek ter si jel predstavljati kako Newton iz tega vprašanja izvede prazni tek. Če bi Kant izšel od Newtonovega komentarja k Danijelovi knjigi ni prav malo verjetno, da bi v njej našel gibalno nezavednega. To je vprašanje sposobnosti.

Glede tega dajem na voljo drobce odgovora analitičnega govora neprimernosti vprašanja: Kaj lahko vem? Odgovor:

na vsak način samo to, kar ima strukturo govoriče, in od tod sledi, da je vprašanje logike, do kod bom šel v tej meji.

Potrdilo je, ko znanstvenemu govoru uspe pristatek na Luni in je za misel tako izpričan vdor realnega. In sicer, ne da bi matematika razpolagala s kakšnim drugim kot z govornim aparatom. To je uspelo Newtonovim sodobnikom. Spraševali so se kako katerakoli od nas ve za svojo razdaljo do drugih. Na to odvrne Newton: »Bog, on ve« — in stori to, kar tudi mora.

Vendar pa moramo zabeležiti, da je prišlo do pristanka na Luni, ko je politični govor vstopil v spremembo, v nastop realnega, ne da bi se filozof, ki drema s pomočjo dnevnega časopisja v vsakomer, pri tem kaj preveč zganil.

Sedaj pa je na kocki, iz česa bo pomagalo izstopiti realno strukturo: iz tistega, kar od jezika ne tvori šifre, ampak znak, ki ga je treba dešifrirati.

Moj odgovor ponavlja potemtakem Kanta samo v toliko, kot so se odtlej razkrila dejstva nezavednega, in v kolikor se je razvila logika matematike, kot da bi jo vzpodbudil že »povratek« teh dejstev. Kljub znanemu naslovu teh del pa ne bo v njih nobena kritika presojava klasične logike, in glede tega Kant samo priča, da je igrača svojega nezavednega, ki ga s tem, ko ne misli, ne bo niti presojava pa tudi ne računalo v na slepo proizvedenem delu.

Subjekt nezavednega sam pa se poklopi s telesom. Mar se moram vrniti k temu, da se zares umešča le z določenega govora, oziroma v kolikor umetna tvorba tvori konkretnost — in še kako!

Kaj lahko od tod izrečemo o vedenju, ki za nas obstaja v nezavednem, vendar ga artikulira en sam govor — kaj lahko izrečemo glede tega, kako po tem govoru pride realno? V mojem kontekstu je vaše vprašanje prevedeno na tak način, in to pomeni, da se izkaže za neprišteveno vprašanje.

In vendar si ga moramo upati kot takega zastaviti, da bi sledeč vzpostavljenemu izkustvu pokazali, kako pride do propozicij, ki jih moramo dokazati, da bi ga podprli. Pa dajmo.

Mar lahko na primer rečemo, da če želi Moški To Žensko, slednjo doseže le tako, da mu spodrsne v polju perverzije? To je mogoče formulirati na podlagi izkustva, ki je vzpostavljeno iz psihoanalitičnega govora. Če je to že verificirano — mar lahko o tem tudi poučimo vsakogar, in je zadeva znanstvena, saj si je znanost tudi utrla pot izhajajoč iz tega postulata?

Sam pravim, da o tem lahko poučimo vsakogar, in še toliko prej, ker je, kot je želel Renan za »prihodnost znanosti«, zadeva brez posledic, saj Ta ženska ne ob-staja. Vendar dejstvo, da ne ob-staja, še ne izključuje, da iz nje storimo predmet svoje želje. Ravno nasprotno, od tod pa tudi rezultat.

Od tod Moški, ko se zmoti, sreča eno žensko, s katero pride do vsega: namreč, običajno do tega spodleta v katerem sestoji uspeh spolnega akta. Akterji so pri tem zmoini kar na najbolj vzvišenih dejstev, kot nam daje vedeti gledališče.

»Vedel sem že«, ...

... kajti »a priori« je govoriča,

... vendar ne logika razredov.

Ni ga govora, ki ne bi vključil dozdevka.

Matem

Ta ženska

Plemenito, tragično, komično, norčavo (kar pride do Gaussove krivulje), skratka cela pahljača, ki jo proizvede scena, od koder se to kaže — scena, ki z vsako družbeno vezjo cepi ljubezenske zadevščine (pahljača je torej udejanjena), s tem, da proizvede fantazme, v katerih vztrajajo bitja besede v onem, kar poimenujemo z »življenjem«, in niti ni mogoče preveč natanko vedeti zakaj. Kajti glede »življenja« jim pojem oskrbi zgolj žival, kjer njihovo vedenje nima kaj početi.

Kot so dobro zapazili gledališki poeti, nič ne more priča-ti, da njihovo življenje, bitij besede, ne bi bile sanje, razen dejstva ubija-ti te živali, ti—si (kar—ubijaš) sam, kar moram izreči v tem jeziku, v govoricu, ki mi je draga s, tem da je moj(a).

Kajti konec koncev je prijateljstvo, ali še bolje Aristotelova $\epsilon\iota\lambda\omicron\upsilon\lambda\omicron\varsigma$ (katere ne omalovažujem tako, da bi jo opustil) prav tisto, kjer se prekucne ta ljubezenski teater v spregi glagola ljubiti z vsem tistim, kar od tod sledi v predanosti ekonomiji, zakonu kot ta vlada v hiši.

Kot vemo, človek stane, in če sam ne ve kje, mu ni to nastajanje nič manj v navadi. Kot pravi Aristotel, nima $\epsilon\epsilon\omicron\omicron\varsigma$ opraviti z etiko nič več (njuno homonimijo sicer omeni, a je ne razloči) kot ima z njo opraviti zakonska zveza.

Kako naj, ne da bi slutili predmeta, ki je vsemu temu os — ne $\zeta\omicron\omicron\varsigma$ pač pa $\epsilon\epsilon\omicron\omicron\varsigma$, predmet (a), če naj ga imenujem — iz tega zgradimo znanost?

Res je, da bomo morali še uglasiti ta predmet matema, ki ga je Ta znanost, edina, ki še ob-staja: Ta fizika, našla v številu ter v dokazu. A kako ji ne bi še bolj pristojalo obuvalo tega predmeta, za katerega sem dejal, da je (v kolikor je prav proizvod tega matema, ki ga moramo umestiti iz strukture, že če je slednja za-stavek), za-stava, ki jo nemo prinaša nezavedno?

Mar se moramo, da bi glede tega prepričali, vrniti k sledi, katero navaja že Menon, in sicer, da obstaja dostop od posamičnega k resnici?

S tem ko koordiniramo te poti, ki jih vzpostavlja določeni govor, in tudi ob tem, ko slednji postopa z enim-po-enim, s posamičnim, zapazimo nekaj novega, kar ta govor prenaša tako neovržno kot z numeričnim-matemom.

Dovolj je že, če se neko spolno razmerje jenja ne vpisovati, pa se iz naključnega vzpostavi (lahko torej rečemo), da si izborimo zasnetje iz onega, kar se mora dovršiti tako, da to razmerje dokaže kot nemožno, da ga torej vzpostavi v realnem.

Celo to priložnost lahko že naprej predvidimo tako, da se obrnemo k aksiomati, k logiki naključnega, s katero nas loči to, česar nujnost zazna matem ali tisto, kar matem določa kot matematika: da nas pusti na cedilu sklicevanje na kakršnokoli evidenco.

Tako sami nadaljujemo od Drugega, od korenitega Drugega, na katerega spomni ne-ravnotežje, katerega uteleša spol, — brž ko zaznamo, da Enega morda ni drugod kot ob izkustvu (a)seksualnega.

Za nas je upravičen toliko, kot lahko En stori subjekt iz aksioma. In slednje nam tu prigovarja izkustvo. Najprej, da se pri ženskah vsiljuje tista negacija, ki jo Aristotel razloči zato, da bi merila na univerzalno, namreč da so ne-cele, $\mu\eta\ \tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. Kot da bi s tem, ko negacijo razloči od univerzalnega, Aristotel te enostavno ne napravil nepomembne: *dictus de omni et nullo* ne zagotovi nikakršnega ob-stoja, kot glede tega priča že sam, ko ta ob-stoj zatrdi zgolj iz posebnega, ne da bi tega v strogem smislu sploh upošteval, in to pomeni vedel zakaj: — nezavedno.

Zato ena ženska — kajti več kot o eni govoriti ne moremo — ena ženska sreča Moškega zgolj v psihozi.

Postavimo ta aksiom, in sicer ne da Moški ne obstaja, kot je s To žensko, ampak ker si ga ena ženska prepove: ne da bi bil Drugi, ampak-zato ker »ni Drugega Drugega«, kot to pravim jaz.

Tako je univerzalno, ki ga one želijo, neprišteveno: vse ženske so nore, kot pravimo. Prav zato tudi niso cele, torej sploh—niso—nore, ampak ustrezljivo upravljive: vse do tod da ni meja privolitvam, ki jih vsaka stori za enega moškega: kar se tiče njegovega telesa, njene duše in njenih dobrin.

Vendar pa to ni mogoče pri njegovih fantazmah, ki jim je teže ustreči.

Prej se preda perverziji, za katero pravim, da je perverzija Moškega. Kar jo privede v nam znano maškarado, in slednja ni laž, ki ji jo pripisujejo nevhvaležnosti, ki tišče k Moškemu. Prej se docela-naključno pripravljva na to, da bo fantazma Moškega v njej našla svoj trenutek resnice. To ni kaj pretiranega, kajti resnica je ženska že s tem ko ni—cela, in je na vsak način ne moremo vse izreči.

Vendar se glede tega resnica pogosteje izmika, saj sama, ko terja od spolnih napevov dejanj, ki jih ni mogoče izpolniti, vodi v spodlet: kar je usklajeno kot papir z glasbo.

Pustimo to ob strani. Vendar pa prav za žensko ne velja sloviti aksiom G. Fenouillarda, da obstaja meja, ko smo prešli robove: tega ne gre pozabiti. Zategadelj pri ljubezni ni pomemben smisel, ampak prav tako kot drugod znak. Prav v tem je vsa drama.

In ne bomo rekli, da se, ko se prevede v analitični govor, ljubezen, kot je s tem drugod, izmuzne.

»Ti si ...«

Ljubezen

Morda je od tod moč dokazati, da vstopa realno v človeški (moški) svet iz tega po naravi norega — da namreč prehaja tam, kjer je že vse vračunano: znanost in politika, ki uženeta v kozji rog na Luni pristalega Moškega (človeka) — od tod je tukaj le rob.

Kajti predpostaviti moramo, da obstaja celota realnega, — in to moramo najprej dokazati, saj subjekta predpostavljamo vselej le pri tem, kar ima svoj smisel. *Hypotheses non fingo* pomeni, da ob—stajajo zgolj govori.

— Kaj naj počnem?

— Tako kot vsakdo drug lahko vprašanje povzamem zgolj na tak način, da si ga zastavim sam. In odgovor je enostaven. To počnem, ko iz svoje prakse izvajam etiko izreke—Dobrega, kot sem bil že poudaril.

Naj vam bo to za vzgled, če menite, da lahko slednja v drugih govorih uspeva.

V to pa sam dvomim. Kajti etika je odvisna od določenega govora. Ne prežekujemo več tega.

Kantovska zamisel maksime, ki jo je treba preizkusiti ob univerzalnosti njene aplikacije, je zgolj pretvara, v katero popiha realno, ko smo ga zgrabili z ene same strani.

Brca, ki nam bo odgovorila iz ne—razmerja do Drugega, ko nam bo dovolj, če jo bomo vzeli dobesedno.

In če naj povem vse, še etika zagrizenega samca, ki jo je, kar najbliže nam samim, utelešal Montherlant.

Moj prijatelj Claude Levi—Strauss je ta svoj primer lahko strukturaliral v svojem govoru ob sprejemu na Akademijo, kajti akademik ima dobro priložnost, da mu ni treba več kot poščegetati resnico, in že je njegov položaj časten.

Prav čutiti je, kako sem zaradi vaše skrbi tudi sam že prišel v ta položaj.

— Všeč mi je tale ost. Vendar pa, če se temu preizkusu, ki je pravzaprav preizkus akademika, niste odtegnili, je to zategadelj, ker vam samim to laska. In slednje vam bom dokazal, saj boste odgovorili na tretje vprašanje.

— Pri »kaj lahko upam?« vprašanje postavljam vam samim nasproti, saj ga bom to pot razumel, kot da ste ga zastavili prav vi sami. Kar glede tega zadeva mene samega, sem na to odgovoril že zgoraj.

Kako naj bi me to vprašanje tudi zadevalo, ne da bi mi povedalo, kaj naj upam? Ali mislite upanje, kot da bi bilo brez predmeta?

Vi sami, kot tudi vsakdo drug, ki vam ga pripisujem, tem »vam« bom odgovoril, pa upajte, kar vam je že ljubo.

Vedite samo, da sem mnogokrat videl, kako je upanje oziroma tisto čemur pravijo: jutrišnji lepši dan, vodilo ljudi, ki sem jih cenil prav tako kot cenim tudi vas, kratkomalo v samomor.

In zakaj tudi ne? Samomor je edino dejanje, ki lahko uspe, ne da bi mu spodrsnilo. Če o tem nihče nič ne ve, je to zato, ker vsi stavijo na to, da ne bi nič vedeli. Še Montherlant, na katerega brez Claudea še pomislil ne bi.

Da bi imelo Kantovo vprašanje kakšen smisel, ga bom preoblikoval v: od kod upate? Glede tega bi radi vedeli, kaj lahko analitični govor obljubi vam, kajti za mene je zadeva zelo preprosta.

Psihoanaliza vam zagotovo dovoljuje upati, da boste razčistili z nezavednim, katerega subjekt ste. Vendar je vsakomur znano, da ne vzpodbujam nikogar, nikogar čigar želja se ni že odločila.

Še več, in oprostite, da o vas govorim v slabi družini, mislim, da je treba psihoanalitični govor odtegniti ničvrednežem: Freud je gotovo prav to preoblekel v nekakšen kriterij kulture. Etični kriteriji na žalost niso kaj bolj gotovi. Kot naj že bo, o njih lahko presojava iz drugih govorov, in če si upam artikulirati, da je treba analizo odtegniti ničvrednežem, je to zato, ker v njej ničvredneži postanejo bedasti, kar je prav gotovo že bolje, vendar pa nam upanja, če naj povzamem vaš termin, ravno ne nudi.

Poleg tega analitični govor izključuje tiste od »vas«, ki niso zajeti v transfer, da boga se tako dokazali z razmerje do subjekta, za katerega ste predpostavljali da ve — kar je simptomatski izraz nezavednega.

Sam bi zahteval še nadarjenost na ta način kot se razbere pristop k matematiki, če bi ta nadarjenost obstajala, vendar pa je dejstvo, brez dvoma zato, ker z izjemo mojih, ni iz tega govora izšel še nikakršen matem, da nadarjenosti v preizkus tem matemom še ni mogoče razločiti.

Edina šansa, ki obstaja, izhaja od srečnega naključja, s čimer bi rad rekel, da upanje tu ne bo kaj dosti v prid, in to bodi dovolj, da ga storimo nepomembnega, oziroma da ga ne dopustimo.

VII.

(Kar dobro izjavimo tudi jasno dojamemo)

— Naj vas požgečka in poglejte jo, to resnico, ki jo Boileau preloži v verze na takle način: »Kar dobro dojamemo tudi jasno izjavimo.« Vaš stil, itd.

— Odgovarjam vam odrezavo. Deset let zadošča, da postane tisto, kar pišem, jasno vsem: — to sem videl pri moji tezi, kjer vendarle moj stil še ni bil kristalen. Zadeva je torej v izkušnji. Kljub temu vas ne bom napotil k sv. Nikoli.

(Nadaljevanje na 12. strani)

»Ni spolnega razmerja«

»Kaj naj počnem? vprašuje le tisti, čiga želja ugasne«

Mar ne bi o usodi, ki ti jo dela nezavedno, želel vedeti ničesar?

Temu, ki igra na kristal jezika

(Nadaljevanje z 11. strani)

Popravljam, da kar dobro izjavim, tudi jasno dojamemo — jasno pomeni, da to terja svojo pot. Kljub temu je glede strogosti etike brezupna ta obljuba uspeha, vsaj glede uspeha pri prodaji.

Od tod bomo začutili ceno nevroze, v kateri je ohranjeno tisto, na kar nas opozarja Freud: da krivde ne porodi to, kar je slabo ampak to, kar je dobro.

V tem se prav zares ne moremo znati, če vsaj ne slutimo kaj pomeni kastracija. In to nam pojasni zgodbo, ki jo o tem navede Boileau, »jasno«, da bi se zmotili, in sicer da bi verovali.

Slaborečje, umeščeno v njegov slovit, porumelani papir: »Od po(v)p-ručnega (slabo—porume-

nelega) k še slabšemu ne zasledimo nikakršne stopnje«, glejte, kaj se trudim, da bi pripisal avtorju verza, ki to besedo tako dobro opremi s humorjem.

Vse to ni nič kaj težko, vendar je več vredno od onega, kar se razkrije, če to razumemo kot tisto, kar jaz sam korigiram s svinčeni črkami za to, kar to tudi je: šala, v kateri nihče ne vidi ničesar.

Mar ne vemo, da je šala kalkilirani lapsus, ki se z roko v roki dotakne nezavednega? Pri Freudu to preberemo o šali.

In če nezavedno ne misli, ne računa, itd., si to zamislimo še tolikanj lažje.

Presenetili ga bomo, če bomo (v kolikor nam je to mogoče) znova poslušali, s čim sem se zabaval in kar sem moduliral v svojem primeru, kaj lahko

... žargon vselej odzre spol

VIDEOSEX

SLADKA PERVERZNOST POPA

Slovenska in z njo ljubljanska scena že dolgo velja za najbolj zaprto v državi. Veljalo je, da v tukajšnjih krajih na rock sceni obstajajo samo kantavtorji in jazz rockerji. Potem se je začel uveljavljati punk, ki se je v bistvu v Jugoslaviji prijel samo pri nas (iz številnih razlogov, ki jih sedaj ne bi navajal). Pravzaprav je dolgo časa bil omejen samo na Ljubljano (kot primer lahko navedem intervju mariborskih Skakafcev v Mladini: njihov kitarist pripoveduje, kako je v času, ko se je v Lj. že na veliko šibal punk, igral v nekem jazz-rock bandu, ki ni nikakor mogel prebiti nekaterih njegovih bolj novovalovskih skladb), v provinco se je razširil šele v začetku osemdesetih. Ker druge prave glasbene dejavnosti ta čas v Ljubljani ni bilo (verjetno edini pomembni bend je bil Buldožer), je bila ta brca v rit prav poživilo za tukajšnjo sceno, kopica novih (punk) bendov pa je seveda naredila svoje, t.j. imidž cele scene. Problem pa je nastal, ko je scena začela igrati svoj imidž. Osnova je bila alternativa, se pravi alternativna godba, ki pa v danih razmerah ni imela biti čemu alternativa. Razen uspavanih Buldožerjev in v jugo—zvezde uvrščenih Pankrtov je vse ostalo dogajanje dišalo po ekskluzivnosti in vse je postalo in imelo »koncepte«: Laibach, Srp, celo punkovski O! Kult (glej intervjuje M. Ogrinca v Mladini), da ne naštevam naprej, na jugu pa so pisali »au, što su pametni ti Slovenci!« Največja nevarnost za vse te »resne« koncepte pa bi bila konfrontacija s konceptom zabave. Dolgo časa se to ni zgodilo, tukajšnja scena je ostala indiferentna do raznih novih romantikov, elektropoperjev in vseh ostalih predstavnikov novega plesa, te »nove izmišljotine gnilega kapitalizma« (spomnite se samo, kako je v Hali Tivoli pogorela takratna svetovna top-skupina Human League). To sezono pa je počilo. Na tradicionalno-konzervativnem Stoppops 20 se je pojavil Orkester Titanic in to praktično direktno iz disca FV, brez vmesnih korakov. Isto se je zgodilo z Videosexom. Seveda je prišlo do reakcije, kajti tisto, kar je bila dolgo časa ekskluzivna lastnina »scene«, se je sedaj odprlo tisočglavi množici poslušalcev, ki jim perejo možgane valovi naše osrednje radijske postaje. Ni čudno, da je Marjan Ogrinc po nastopu Orkestra Titanic rekel (navajam izjavo trobentača O.T.), da »bo on poskrbel, da v disku FISKU FV ne bo več takih koncertov.«

Emancipacija popa
Pop, kot zvrst širše vzete rock glasbe, je bil inferioren v odnosu do vseh drugih smeri (hard—, simfo—, space—, jazz—, punk itd. rock) vse do zadnjega časa. Potem pa ga je začela v začetku osemdesetih tako »resna« publika kot kritika jemati zares (seveda gre pri tem samo za najkvalitetnejše stvaritve, na pa za vsevprek nametano produkcijo raznih zabavnih in komercialnih podzvrsti rock godbe).

Pri nas se je ta emancipacija začela morda že (kot navaja Goran Vejvoda v intervjuju za Polet), ko so Idoli izdali mini album, in z njim naredili radikalen premik od posnetkov s Paket aranžmaja v vode precej enostavnejše, popevkarsko obarvane muzike. Toda zares kvalitetne pop plošče smo dobili šele v zadnjih dveh sezonah, seveda ob kopici bolj ali manj zgrešenih projektov. Kvaliteten pop nastaja predvsem v Zagrebu in Beogradu, od predstavnikov bi lahko omenil Film, Idole, Zano, Mandiča, Xenio itd. (pogojno tudi Boo, zaradi vklapljanja v trend »novega plesa«).

V Ljubljani je šlo mnogo počasneje, predvsem ker poskusov zasledovanja svetovnega dogajanja s strani raznih popevkarjev ali pesniških reperduktivcev ne moremo jemati resno. Toda ravno Videosex je stvari postavil na svoje mesto; dva izmed članov sta prišla iz Otok socializma (eden še vedno igra z njimi). Bend torej izvira direktno iz »scene« in ta se ga ne more odreči, po drugi strani pa prebija okrove ekskluzivnosti in »alternativnosti«.

KRITIKA »NEANGAŽIRANE« GLASBE

V naših krajih lahko na račun »novega plesa« slišimo številne očitke. Na primer, da je v Veliki Britaniji to muzika srednjega razreda. Morda, toda treba je vedeti, da rock glasbo sprejema delavski razred za svojo samo v Veliki Britaniji, v veliko manjši meri pa je temu tako v Zahodni Evropi ali Severni Ameriki. Pri nas o tem sploh ne moremo govoriti, saj delavski razred (pogojno rečeno seveda, ker je vprašanje razredov v naši družbi zelo kompleksna problematika!) ostaja pri narodno zabavni muziki in eventualno popevkah, torej je ves

rock apriori stvar (recimo mu tako) srednjega razreda. Drugo, pristaši nove plesne muzike naj bi bili povampirjeni discomani iz sredine sedemdesetih, kar pa je nesmisel, saj so pri nas po večini ostali discomani in še vedno konzumirajo brezlične industrijske disco proizvode za hitro porabo. Če se na kakšni lestvici med tovrstnimi izdelki pojavi tudi kakšna novoplesna skladba katerekoli zvrsti, je to zgolj izjema, ki potrjuje pravilo. In končno, o neangažiranosti itd. popa. Če je leta 1978 v času relativnega blagostanja, parola v stilu »Hej birokrati, kje so rezultati«, še pomenila določeno provokacijo, je to danes tema za Tofa ali celo našlov na Dnevnik. Pač leto 1983 ne more imeti istega feelinga, kot je bil pet-šest let prej. Kdor zanika opravičnost obstoja nove plesne godbe in novega popa sploh v okvirih masovne kulture danes, s tem tudi zavrača dialektiko slednje, kar je povezano z razvojem družbe nasploh.

Majhni nočni razgovori
Po zgoraj zapisanem je razvidno, da imam skupino Videosex za trenutno najzanimivejšo, da ne rečem najboljšo (kajti pri tem je subjektivni moment vseeno premočen) skupino, ki ta trenutek ustvarja na tukajšnji sceni. Ob tej priliki sem torej naredil intervju z njimi (nastal je malo pred polnočjo pred neko šišensko osnovno šolo) in pri tem sploh ni bistveno, ali ga vzamete zgolj kot dodatek k zgornjemu tekstu, ali pa nasprotno, tekst kot uvod za pričujoči pogovor.

Pot iz urbanih tem
— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

Iztok: Zbrali smo se z namenom delati nekaj različnega od tistega, kar delajo vsi ljubljanski bendi. V bistvu je bil že čas, saj se že par let ni nič dogajalo. Zbrali smo se mi trije, takrat še ni bilo pevke, bilo je dovolj idej za komade in zastavili smo si, da bomo delali to, kar danes delamo. Od tega res nisimo kaj dosti odstopili. Vse skupaj pa se je začelo konec lanskega leta.
— Gotovo ste takrat že pričakovali, kakšne bodo reakcije na vašo muziko.
Iztok: Vedeli smo, da nas večna folka, ki obstaja na tej alternativni, recimo alternativni, sceni ne bo sprejela kot svoje. To je bilo jasno. In nas tudi ni, če samo vzameš razne eminenca, razne Ogrince...
— Kako pa bi razložil tvoje in Janezovo k paralelno sodelovanje pri Videosexu in pri Otokih socializma?
Iztok: To sta dve povsem različni področji in vsako ima svoje nesporne kvalitete. Ravno zaradi te različnosti se to da sfurat, pri enem najdeš, česar pri drugem ni. Meni, recimo, je to potrebno.
— Matjaž, ti še vedno igraš z Martinom Krpanom. Kako ti shajaš s tem?
Matjaž: Jaz sem ves čas doma sam delal s sintetizatorji in to kar delam z Videosexom je dosti bolj moja muzika.
— Pri vaši muziki, pa naj jo imenujemo techno pop ali kako drugače, se da verjetno precej govoriti o zunanjih vplivih, ker pri nas te muzike do sedaj ni bilo. Morda bi se lahko govorilo o Human League ali Depeche Mode?
Matjaž: Mogoče. Ko sem slišal te bende sem spoznal, da je to moja muzika. O direktnem vplivu bi težko govoril, to je bilo pač nekaj, kar se je zelo skladalo z mojimi pogledi na glasbo.
Iztok: Če že hočeš iskati primerjave, potem so to lahko samo Human League, ker imamo enak pristop k instrumentom, se pravi, da uporabljamo sintetizatorje kot normalne instrumente, ne pa kot efekte. Yazoo recimo nimajo takega pristopa. Zdi pa se mi, da nikogar ne kopiramo. Približno ista razlika je med Human League in Yazoo ter med nami in Human League. Je pa to seveda isti trend.
— Janez, ti si drugače basist, pa si naredil za rockerja precej čudno potezo — prodal bas kitaro in kupil sintetizator.
Janez: Mene so zmeraj zanimali basi, bas linije, začel sem z bas kitaro, potem s kontrabasom, vedno pa so me navduševali sintetizatorski zvoki basov. Sedaj sem si tudi to omislil, v kakšni daljni prihodnosti pa si nameravam kupiti kakšno dobro bas kitaro in to kombinirati. Tako sintetizator, kot bas kitaro imata svoje specifične kvalitete.
— Kako pa je Anja vpadla v kombinacijo?
Janez: Iskali smo vokal in imeli smo veliko težav. Insistirali smo na ženskem vokalu in zelo težko je najti koga, ki bi imel vsaj posluš, če pa slučajno najdeš koga, je dostikrat zelo daleč od tega, da bi štelak sceno. Pri Anji pa nam je kar nekako uspelo in boljšega za tisto kar rabimo, gotovo ne bi našli.

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek, ki je sfural, kar je hotel. Dela svojo glasbo in imidž obnemem. Seveda pa tukaj igra pomembno vlogo denar.
— Končno, kako gledate na teh nekaj novih bendov, ki skupaj z vami predstavljajo nekakšno alternativno tukajšnjo alternativni sceni? Iztok: Bistveno je, da se je začelo premikati. Ne rečem, da je to boljše od tistega, kar se je delalo doslej, ampak že zaradi tega, ker je novo, dobi nekaj točk več.
Tomi Gračanin

— Iztok, tekste pišeš v srbohrvaščini. Delaš to za-

radi prodora na širše jugoslovansko tržišče?
Iztok: To je pač zelo očitno, ampak v hrvaščini laže pišem, saj sem komaj dve leti tukaj. Prej sem živel na Hrvaškem, tam sem tudi končal šolo. Pišem podzavestno in če ti ne pade takoj kakšna beseda, in to se mi v slovenščini dostikrat zgodi, ti to zbije feeling. To pa se mi s hrvaščino ne dogaja.
— Moja mama pa je komad, ki odstopa tako glasbeno, kot tekstovno, saj je v slovenščini.
Iztok: To je priredba komada od Kuzel. Drugače pa je to komad bolj za otroke.
Janez: Ravno zaradi teh tekstov smo naleteli na številne težave, razne drobne nacionalizme. Uspeli smo pri Novem rocku, saj je bila glasba tista kvaliteta, ki je prekosila te ovire, smo pa zaradi tekstov izpadli iz oddaje Prisluhnite—izberite... Vsi nas v glavnem sprašujejo, zakaj imamo tekste v srbohrvaščini, čeprav mislim, da jezik ni taka ovira.
— Za tekst Kako bih voleo da si tu, lahko rečem da je najboljši, ki sem ga letos pri nas slišal, vsaj po feelingu.
Iztok: Dejansko sem ga pisal v takem stanju, kot ga tekst opisuje. Verjetno se sliši precej najstniško, ampak dejansko sem samo zapisal svoja opažanja.
— Kaj pa tematika ostalih tekstov??
Iztok: Imamo tekst o travestitu, o lezbijkah, o kurbi, ki ubija...
— V glavnem urbane teme?
Iztok: Ne, prej bi rekel pot iz urbanih tem.
— Veliko pozornosti posvečate tudi kompletnemu imidžu skupine. Ravno pred kratkim pa sem delal intervju z Marcus 5, ki so rekli, da kaj takega pri nas ni mogoče.
Matjaž: Da se, samo poskušati je treba, pri nas pa tega nihče ni poskusil. Obstaja kompleks, da imajo v Angliji ljudi, ki ti vse naredijo, tebi pa ostane samo, da se smešljaš na slikah. Mi smo vse delali bolj z glavo; vedeli smo, kaj bomo igrali, kako bomo izgledali, kakšni bodo teksti. Tudi za koncerte točno vemo, kako bodo izgledali, samo žal dostikrat izpade to nekoliko preveč improvizirano, delno zaradi premalo vaje, delno tudi zaradi tehničnih težav. Imidž se nedvomno da narediti do neke mere, vsaj kolikor je odvisno od nas samih. Televizija, radio, to je že problem zase. Janez: Na televiziji ni entuzijastov, vsak dela od osemih do dveh, potem pa spizdi. Človek mora biti velik antuzijast, da jih prepriča, da vložijo malo entuziazma in ti naredijo spodoben video. V Zagrebu in Beogradu se delajo že čisto v redu stvari in Mandič je primer človeka, ki nam je nekako vzor. Ne po muziki, temveč kot človek

ZVEZA SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE
UNIVERZITETNA KONFERENCA LJUBLJANA
LJUBLJANA, TRG OSVOBODITVE 1/II

UK ZSMS
DALMATINOVA 4
61000 LJUBLJANA

Datum : 1.6.1983
Št. : 708 - 01

OBVESTILO

Uredništvo Tribune je na eni izmed minulih sej obvestilo FUK ZSMS Ljubljana o procesu proti dveza sodelavca časopisa vzvezi s anketo o smrti tov. Brešnjeva. FUK ZSMS je na svoji seji sprejelo sklep, da je anketa v skladu s uredniško politiko. Opozarja pa, da Tribuna (kot tudi Radio Student) ni prejela okrožnice Republiškega komiteja za informiranje o načinu obeleževanja smrti tov. Brešnjeva.

Tovariški pozdrav!

Predsednica FUK ZSMS
Andreja STOPAR l.r.

SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZBOR ZDRUŽENEGA DELA
ZBOR OBČIN

Številka: 03-9/83
Ljubljana, 31.5.1983

UREDNIŠTVO TRIBUNE

V zvezi s člankom Marka Zorman v Tribuni št. 18, s dne 8.4.1983, pod naslovom "Strogo brezupno", vam pošiljamo odgovor s prošnjo, da ga posredujete vašim bralcem.

V proceduri skupščinske obravnave je predviden poseben postopek za obravnavo aktov skupne narave, ki ga ureja pravilnik o ravnanju s gradivi skupne narave, ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije v najširši delegatski razpravi in je objavljen v Uradnem listu SR, št. 6/83. Po tem postopku se obravnavajo akti, ki jih kot strogo skupne označijo predlagatelji teh aktov. Stopnje zaupnosti, označene od predlagateljev, Skupščina SR Slovenije ne more spreminjati, zato je po tem postopku obravnavala tudi akta Skupščine SFRJ, ki jih navajate v omenjenem članku. To pa seveda ne pomeni, da je obravnavata teh aktov sprta v krog "republiške birokracije", saj tudi vse te akte prejšnje skupine delegatov za delegirane delegatov v Zbor združenega dela in Zbor občina republiške skupščine. Zaradi njihove zaupnosti pa je s pravilnikom določen način njihove obravnave in varovanja tajnosti.

Ne glede na navedeno pa je Skupščina SR Slovenije še vedno opozorila predlagatelje, da vsebinsko nekaterih aktov ne terja obravnavo po postopku, ki je predviden s omenjenim pravilnikom. Tako je Skupščina SR Slovenije s posebnim sklepom nalozila svoji delegaciji v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, naj opozori vodstvo zborov svezne skupščine na nevedrnost sedanje prakse prepogostega predlaganja v soglasje aktov, ki terjajo obravnavo po tem postopku. Takšno nesadovoljstvo pa so zbori izrazili tudi ob obravnavi aktov, ki jih omenjate. O tem smo s sklepom zborov opozorili tudi Skupščino SFRJ.

V sadnjem času pa vendarle opažamo tudi pozitivne spremembe, saj se akti, ki jih predlagajo organi v republikah s osnažbo strogo skupno, zelo redki, pa tudi v Skupščini SFRJ pripravljajo ustrezne dokumente, ki naj bi spremenili sedanjo prakso.

Kljub navedenemu pa je potrebno le opozoriti, da se tudi v prihodnje ne bo mogoče povsem izogniti razpravi v delegatski skupščini po tem postopku iz razlogov, ki jih navajate omenjeni pravilnik.

Predsednik
Zbora občin
Ljiljan Horvat

Predsednik
Zbora združenega dela
Marta Minar

Casopis študentov Univerze Edvarda Kardaža v Ljubljani. Izdaja UK ZSMS Ljubljana, Trg osvoboditve 1,II, soba 86 telefon: 214-372

UREDNIŠKI KOLEGIJ
Aleš Debeljak — glavni urednik
Marcel Štefančič — odgovorni urednik
Jane Marinko
Marko Zorman
Brane Koderman

Posebne naloge:
Vanja Brišček, Hernej Gobec, Tomi Gračanin,
Dušan Turk

Miha Bregant — lektura
Tomi Gračanin — distribucija
Vesna Debeljak — tajnikovanje
Fotografija: Jane Stravs
Likovno in tehnično uredništvo: Aljoša Kolenc,
Matjaž Požlep
Priprava za tisk IBM — Dnevnik, tisk LP,
naklada 5000 izvodov.
Izdajateljski svet:
stalni člani: Ludvig Horvat (predsednik), Andrej
Lukšič, Zoran Kariž, Niko Verbič, Bojan Klenovšek, Robert Škrlič, Primož Hainz, Andreja Stopar,
Jane Marinko, Brane Koderman, Marko Zorman.

EXISTENZ

daje 31. december je bil objavljen sestavek, katerega vsebina pomeni kršitev 2. točke 81. člena istega zakona. O prepovedi raz-

MINIMUM

